

7 • yjM.

QOETUE

n u s T

T R d Q E D I E

TRADUCERE

DE

ION GORUN

BUCUREȘTI

V . DE ARTE GRAFICE „CAROL GOJL” S-r RASIDESCU
16, Strada Doamnei, lo.
1906.

PREȚUL 3 LEI.

i

QOETHE

FfiUST

TR4QE&IE

TRADUCERE

DE

ION GORUN

BUCUREȘTI

INSTIT. DE ARTE GRAFICE „CAROL GOBL" S«r RASIDescu

16, Strada Doamnei, 16.

1906.

ÎNCHINARE

Iar îmi veniți, figuri șovăitoare !
Ce-odinioară turburi mi-apăreați.
Să vă opresc să'ncerc acum oare?
Spre vraja voastră inima-mi plecați?
Vă grămădiți! Veniți triumfătoare, —
Din ceața rară cum vă întrupați,
Avânt de tinerețe 'n sânu-mî crește
La suflul fermecat ce vă 'nsoțește.

Purtați cu voi icoane 'nseninate,
Și umbre scumpe-alătura răsar;
Ca și un basm uitat pe jumătate,
Iubirile dintâi învie iar;
Durerea se 'nnoiește, și se sbate
In labirintul vieții plâns amar,
Nuraindu-mi pe acei pe cari în floare
Mi ia răpit răstriștea 'nșelătoare.

Cântarea ce-a urmat nu mai răsună
Acelor ce cântam la început;
S'a 'mprăștiat mulțimea-aceea bună,
Și vai! ecoul vechiu rămâne mut.

Pentru străini azi harfa-mi se înstrună,
 Aplausele lor chiar m'au durut;
 Iar cei pân' la cari glasu-mi nu pătrunde
 De mai trăesc, sunt cine stupe, unde.

Și mă cuprinde-un dor ce-aveam odată
 De 'mpărăția-aceea ffră glas;
 Și cântu-mi spus cu voce înecată
 Plutind pe-a harfei strune a rămas;
 Fiori mă prind și geana-mi simt udată,
 înduioșării inima mi-o las;
 Abia zăresc, ce am, ca 'n depărtare,
 Și ce s'a stins, aeeva îmi apare.

— — — — —

j
 : j
 '

j
 f
 i
 f
 ,
)'

•

j
 t
 i

j

'v -
 j

PROLOQ FE 5CEN4

Directorul. Poetul dramatic Bufonul.

Directorul

Voi, ce *n atâtea rânduri, amândoi,
 Mi-ați ajutat la greu și la necaz,
 Să-mi spuneți ce speranță-i oare az
 In țările germane pentru noi ?
 Să fiu pe plac mulțimii aş dori,
 Căci ea trăind, trăim și noi cu ea.
 Culisele și scena sunt aci
 Și să petreacă ori-și-care-ar vrea.
 Ridică din sprâncene, ochii cască,
 Le trebuie ceva ca să-i uimească.
 Pricep mulțimea ce fel se dă prinsă
 Și-s tot nedomirit ce-ar vrea s'asculte;
 Cu lucruri bune nu prea e deprinsă,
 Dar a citit îngrozitor de multe.
 Tot lucruri noi cum o să facem dară
 Plăcut și cu 'nțeleș ca să-i apară ?
 Căci mult aş vrea să văd mulțimea 'n pale
 încoace dând năvală oțărită
 Și *n strigăte cu greu luptându-și cale
 La porțile barăcii ghemuită,

De pe la patru ceasuri, în suplicii,
 In vaete și ghionturi, bătaioasă,
 Ca pentru pâne 'n foamete calicii,
 Strivindu-se pentr'un bilet la casă.
 Fă tu minunea-asupra unei gloate
 De-atâtea feluri, — un poet o poate.

Poetul

O nu-mi vorbi de pestrița mulțime,
 Văzând-o inspirarea zboară 'n vânt!
 Ascunde-mi zgomotoasa-i mărunțime
 Ce *n toiul ei ne'ngroapă orce-avânt.
 Ci du-mă spre tăcuta înălțime
 Unde-i curatul harului viestmânt,
 Acolo unde-amor, prietenie,
 Zeeasca mână inimei ne-mbie.

Ah! ce-ncolțește-adânc în piept odată
 Și ce îngână buzele sfios
 Luptând să prindă vorba inspirată,
 Inghite-al clipei zbucium furtunos.
 Trecând ades prin vreme 'ndelungată
 Desăvârșit ne-apare ce-i frumos.
 Pe-o clipă este tot ce strălucește;
 Ce-i bun viitorimea prețuește.

Bufonul

Ci mai lăsați viitorimea 'n pace!
 De nVaș gândi și eu pe plac a-i face,
 Cu ce-ar petrece lumea mea?
 Și dânsa, vezi, de asta 'ntreabă.
 Prezentul unui om de treabă
 Înseamnă și el, cred, ceva.

Pe cel ce știe să o 'mpărtășască
 , Nu-l supără-a mulțimei veselie;
 El vrea în juru-i cercul să sporească
 Mai lesne zguduirea ca să-i fie.
 De-aceea dar curaj, și înainte,
 Dați drumul fantaziei și lăsați
 Să sune 'n cor simțire, patimi, minte,
 Nici nebunia însă n'o uitați!

Directorul

Dar mai ales mișcare din grămadă!
 Căci cei mai mulți la teatru vor să vadă.
 Sub ochi mulțimei multe îi înșiră
 Ca să se mire, gurile căscând;
 Atunci să vezi cum dânsa te admiră
 Și cum la largul tău vei fi curând,
 Mulțimea prin mulțime-o cucerește,
 Aleagă-și fiecare ce-a dorit.
 Când multe-oferi, orcine-un ce-și găsește
 Și fiecare pleacă mulțămit.
 Bucată e, deci în bucăți să fie!
 Nu-i greu să reușești o ciorbărie;
 E lesne de servit, ușor se leagă,
 La ce ți-ar folosi s'o dai întreagă?
 Când publicul ș'așâ o s'o sfâșie.

Poetul

Nevrednică de-artist, ce meserie
 Urâtă! Nu puteți voi înțelege?
 ^A șarlatanilor bălăcărie
 Cum văd, la voi s'a prefăcut în lege.

Directorul

Învinuirea ta nu mă atinge;
Când greutăți ai a învinge
Alegi unealta cea mai potrivită.
In fraged lemn cioplirea-i poruncită,
Deci, pentru cine scrii, vezi și socoate I
Căci vine de urât când nu mai poate
 Acesta, alții iar dela banchete,
Și ceea ce e și mai rău din toate,
 Vin mulți după lectură de gazete.
 Își poartă toți aicea piroteala,
Ca și la o petrecere mascată ;
Iar damele-și expun în loji găteala
Și joacă dar și ele fără plată.
Ce vrei cu visuri nalte de poet ?
Cu ele sala plină-o să s'amuze ?
Vezi amatorii ce-și vorbesc încet,
Cuvinte reci, brutale au pe buze.
După teatru, unul se gândește
La joc de cărți, iar altul cu femei
Orgii sălbatice-și făgăduiește.
Și blânda muză pentru asta vrei
S'o chinuești atât, sărman nebun?
O, dă-le mult, și tot mai mult, îți spun,
 ^stfel în veci nu cazi în rătăcire.
Să-i zăpăcești să cauți, dragul meu,
Să-i mulțamești, din cale-afară-i greu.—
Plăceri, dureri? Ce poate să te'nspire?

Poetul

Te du și-ți caută o altă slugă!
La carul tău poetul nu se'njugă,

Nu-și bate joc de dreptul lui de frunte,
 De dreptul omenesc ce-i dete firea.
 Prin ce vă mișcă el la toți simțirea ?
 Și poate elementele să'nfrunte ?
 Nu este armonia ce-i răsare
 Din piept, și recoprinde lumea mare?
 Pe când natura'n veci nepăsătoare
 își toarce firul fără de sfârșit,
 Pe când mulțimea 'n veci lărmuitoare
 Se sbate 'n vălmășagu-i răgușit,
 Au cine'nparte rândurile clare,
 Le'nvie și le saltă'n ritm ușor?
 Și cine chiamă binecuvântare
 In ori și ce acord vibrând sonor?
 Și cine dă amurgului culoare
 Și patimei puterea vijeliei ?
 Sub pașii tăi, iubito, cine oare
 Presară toate florile câmpiei ?
 Din frunza simplă cine împletește
 Cununa cea de cinste și răsplată ?
 Și zeei în .Olymp îi întrunește ?
 Puterea ce poetului i-e dată.

Bufonul

Frumoasele puteri adună-ți dară
 Și fă din ele cântu-ți să răsară,
 Luând drept pildă-o intrigă de-amor!
 Te întâlnești așa întâmplător,
 Privești, rămâi și iată-mi-te prins ;
 Vin fericiri și vine-apoi alean,
 Din încântări, durerea te-a învins,
 Și pân'să bagi de seamă-i un roman.

IO

Aşa ceva gândirea-ți să 'mpletească!
Pătrunde *n plină viață omenească!
Toți o trăiesc, dar o pricep câți-vă,
Și-or unde-o prinzi, te va interesă.
Icoane pestrițe, o licărire,
Un strop de adevăr prin rătăcire,
 Astfel se pregătește-o băutura
 Ce-adapă toată lumea pe-o măsură.
Și se va strânge ș'a junimii floare
 S'asculte versul tău revelator,
 Și vor găsi și inimi simțitoare
 O hrană'n el melancoliei lor;
 In **ce-ai** scris tu, atâta vor vedea
Cu toții, cât în suflet vor purta.
De răs, de plâns aceștia mult nu'ntreabă,
 Avânt ei vor, părerea îi îmbată, —
Cu isprăviții nu faci nici-o treabă;
Cei care cresc, ingrați nu-s niciodată.

P o e t u l

Redă-mi atunci trecuta vreme,
Pe când creșteam încă și eu,
Pe când izvoare de poeme
Țâșneau voios în jurul meu,
Când lumea-mi apărea prin zare
Și 'n flori minune bănuiam,
Cu miile le culegeam
Din văile de 'mbelșugare.
N'aveam nimic, și-mi ajungea!
Vream adevăr, minciuna mă'ncântă.
Dă-mi nenfrânarea ispitirii
 Plăcerea plină de dureri;

II

Puterea urii ș'a iubirii,
 Dă-mi tinerețea mea de ieri!

B u f o n u l

De tinerețe, dragul meu, se știe,
 Nevoie ai în lupte c'un vrăjmaș,
 Sau când o fată dulce și zglobie
 Te ține strâns la sânu-i pătimaș,
 Când a triumfătorului cunună
 O jinduești în aprig'algare,
 Sau o petrecere de danț nebună
 Vrei s'o sfârșești la masă 'ntre pahare.
 Dar lira *n mână ca să o apuci,
 Cu grație 'ndrăzneț să te inspire,
 Și spre o țintă ce 'ți-ai pus, să duci
 Cântarea, rătăcind prin înfloriri,
 Bătrâni, a voastră-i astă datorie,
 Și totuși noi de-aceea vă stimăm.
 Nu cad bătrânii în copilărie,
 Ci tot copii senini îi reafăm.

D i r e c t o r u l

Destul acum cu vorba goală,
 Aș vrea și fapte însfârșit!
 Ih loc de-atâta ploconeală,
 Ceva cu rost de împlinit.
 Ce tot vorbiți de inspirație ?
 Nu vine 'n veci, de te 'ndoești.
 Poet dacă te ții în stare
 Tu poezia stăpânești.
 Voi știți acum, ce trebui oare,
 Vrem băuturi întăritoare;

Deci aideți și le pregătiți!
De nu începeți azi, nici mâine n'o porniți,
Și nu e de pierdut o clipă:
 Posibilul cu hotărîre
 E bine de 'nhățat în pripă,
Și de nu-l lași din stăpânire,
 Merge 'nnainte în neștire.
 Pe scenele de azi, cum știi,
 Incearc'orcine tot ce vrea;
 De-aceea dar nu vei cruța
 Decoruri și mașinării!
 Veți face să lucească soare, lună,
 Cu stelele veți fi risipitori;
Și foc și apă, stânci până la nori,
Vor fi cu fiare, vulturi împreună.
 Astfel veți perânda în strâmt coprins
 Creațiunea n cercul ei întins,
Și 'ncet grăbind, vă faceți apoi vad
 Din ceruri prin pământ și pân' la iad!

I

PROLOQ IN CER

Domnul- Cetele cerești, „oi Mefistofel,
 Cel trei arhangheli se arată

Tțafail

Cântarea soarele-și rostește
 In corul sferelor surori,
 Cu mers de trăznet și-împlinește
 O cale-umblată-atâtea ori.
 Deși ni-i taina lui ascunsă,
 Puteri dă îngerilor tăi;
 Alcătuirea nepătrunsă
 Măreață-i ca și-n ziua 'ntăi.

Gavriil

Și'n repeziri neînțelese
 Se 'nvârte a globului splendoare;
 Lumină ca din rai se țese
 Cu noapțile 'nfiorătoare;
 Vuește spumegândă marea
 Prăpăstii desvâlind adânci,
 Și duce-urmându-și alergarea
 Pământu 'n goană, mări ,și stânci.

Mihail

Și se deslănțuie furtuna,
Din mare 'n țärm, din țärm în mări,
Vijelios se 'mbină 'ntruna
Și dă năvală *n depărtări.
S'aprint mâniile păgâne
Drum trăznetului despicând;
Dar solii tăi slăvesc, Stăpâne,
Al zilei tale farmec blând.

Toți trei

Deși ni-s tainele-ți ascunse,
Puteri dau îngerilor tăi
Și toate cele nepătrunse
Mărețe-s ca și-n ziua 'ntăi.

Mefistofel

Fiindcă, Doamne, te milostivești
Să cercetezi pe-aicea ce mai este.
Și pururi drag ți-a fost să mă 'ntâlnești,
Mă vezi dar și prin cetele aceste.
Mă iartă, — meșter nu-s în vorbă mare,
Aceștia toți de-ocară m'au lăsat;
Ai râde însă tu de-așâ 'ncercare
Dacă de răs nu te-ai fi desvățat.
De soare, lumi, nu știu ce fel se cântă,
Dar oamenii-i privesc cum se frământă.
Al lumii zeișor, mereu pe-aceleași căi,
E minunat și âzi ca'n ziua cea dintăi.
Poate-ar putea maAbine să trăiască
De nu îi dăruiai din raza ta cerească:

El minte-i zice, dar o folosește
Ca să trăiască mai dobitocește.
Îmi pare, cu voia Mărei tale,
Un greere, ce'n lungi labelle sale
Se sprijină și zboar'apoi săltând,
Prin -iarbă cântecelu-i repetând;
Și'n iarbă 'ncalte dac'ar sta să fie!
Da 'și vără nasu 'n orce murdărie.

Domnul

Și altceva să-mi spui nu mai găsești?
Vi i vecinie numai tot să ponegrești?
Nimic n'ai mai aflat pe voia ta?

Mefistofel

Nu, Doamne! Omu 'ncepe-a mă 'ntristă.
Stau toate pe pământ așa de rău,
Că nu mă 'ndemn să-1 mai răpui și eu.

Domnul

Cunoști pe Faust?

Mefistofel

Pe doctor?

Domnul

Sluga mea

Mefistofel

Dacă-i așa, ciudat te mai slujește,
Nici bea, nici nu mănâncă omenește.
II poartă 'nfierbântarea-n depărtări;
Că e smintit, de jumătate-o știe :

Pământului el cere desfătări.
 Și cea mai mândră stea de pe tărie;
 Departe ce-i și ce 'n apropiări
 Nu-i stâmpăr'a dorinței vijelie.

Domnul

Deși în rătăcire-și poartă-amarul,
 Curând îl voi aduce la lumină.
 Dacă dat frunza, știe grădinarul
 Ce flori și roadă 'n urmă o să vină.

Mefistofel

Pe ce te prinzi, că 'n forța mea deplină
 Și p'asta-1 iau, dacă 'mi permiți
 Pe calea mea să-1 ispitesc să vină.

Domn''

Cât timp e viu, nu sunt opriți
 Cei răi să-i schimbe pasul sorții.
 Câți năzuiesc, — mulți rătăciți!

Mefistofel

Iți mulțămesc, căci nu-mi plac morții,
 Nu vreau să am cii ei a face.
 Obrazul fraged, plin, acela-mi place.
 Cadavrul nu mă 'mbie cu nimica;
 Eu sunt ca și cu șoarecii pisica.

Domnul

Deci fie! Iată, poți să te apuci
 Să smulgi ăst suflet dela obârșie

Și dacă poți, să-1 prinzi și să-1 aduci
 Pe calea ta de josnicie.
 Dar rușinat să-mi stai de-o trebui
 Să recunoști: Om bun și orbecând
 Drumul cel drept tot știe a-1 găsi.

Mefistofel

Prea bine! numa-1 pierde iar curând.
 De rămășag nu mă 'ngrijesc nicicând.
 Dar dac'oi împlini ce am în gând,
 Să mi dai voie să triumfiez și eu.
 Ca pe faimosul șarpe, vărul meu,
 Praf am să-1 văd, cu poftă chiar, mâncând.

Domnul

Să mergi ori unde-ai voia mea întreagă;
 Pe cei ca tine nu port nici o ură.
 Din toate spiritele care neagă,
 Vicleanul îl suport mai cu măsură.
 În brațul Ienii oamenii s'aruncă
 Prea bucuros, și nici-o râvnă n'au;
 De-aceea soț îmi place să le dau
 Pe Diavolul, să-i sgândăre la muncă.
 Dar voi, ai Cerului copii adevărați,
 De ce-i frumos și viu vă bucurați!
 Eterna vie forță creatoare
 Să vă cuprindă 'n brațele iubirii,
 Și ce plutește 'n forme schimbătoare,
 Să prindeți tare 'n cadrele gândirii.

(Cerul se închide, arhanghelii se risipesc).

MefiStOfel (singur)

Din când în când săi văd tot bine-mi pare,
Și cu Bătrânul nu mă stric, firește.
Frumos e, pentr'un domn așa de mare,
Că chiar cu Dracul omenos vorbește.

PARTEA INTAI4 A TKAQEb1EI

NOAPTE

iDtr'o odaie gotica, îngustă, cu bolta înaltă, Faust neliniștit pe scaun
naintea pupitrul ui.

faust

Am învățat acu filosofia,
Jurisprudența, medicin'am isprăvit,
Am învățat vai! și teologia
Din fir în păr, cu zel nepotolit.
Ș'acum, sărman fără de minte !
Știu cât știam și mai nainte;
Magistru 'mi zic și doctor chiar,
De zece ani însă 'n zadar
îmi port în sus și 'n jos pe-aici,
De nas pe bieții-mi ucenici —
Și văd că nu putem nimica ști!
Acest gând inima-mi va mistui.
Pedanților, ce-i drept, cu cât știu nu mă plec»
Magistri, doctori, scribi și popi nu mă întrec;
Sfieli sau îndoeli nu mă muncesc,
De draci sau de infern nu mă 'ngrozesc —
Dar nici de bucurii eu nu am parte.
Despre ce știu închipuiri deșarte

Nu-mi fac, și nu cred să pot învăța
 Pe om a se căi ș'a se 'ndreptă.
 Și n'am nimic din ce-i pe lume,
 Nici bani, nici cinsturi, nici renume;
 Câine să fii, n'ai duce-un așa trai!
 De-aceea de magie m apucaii,
 Să văd dacă cu-a duhului putere
 Cuvântul nu desvăluie mistere,
 Să nu mai trebuiască să mă leg
 Să spun ce singur eu nu înțeleg,
 Ci să cunosc ce lumea 'ntreag'o ține
 Strânsă-n adânc, cu ochi-mi să văd bine
 Puterea de viață, ș'obârșia,
 Și să mai las încolo vorbăria.

O tu, lucire-a lunii pline,
 Spre chinul ce se sbate 'n mine
 De-ar fi să nu mai luminezi,
 Tu care-ades aci mă vezi,
 O, tristă-amică, în nopți târzii,
 Plecat pe cărți și pe hârtii.
 Ah, de-aș putea, călăuzit de-a ta
 Lumină dulce culmile-a urca,
 Cu duhuri să plutesc pe stânci,
 Să mă cobor în văi adânci,
 Din abureli savante mintea-mi scoasă
 Să-mi răcoresc în roua-ți sănătoasă!

Vai! tot în temniț'aci sunt?
 O, blestematul subpământ!
 Unde și raza cerului curată
 Se turbură luptând ca să străbată.
 Intre bucoavne strâmtorat,

Ce praf le umple și viermi le rod,
 In vraful ăsta împresurat
 Cu hârtii afumate până 'n pod,
 Intre sticle, cutii, și ici și colea,
 Unelte de toate, cin' le mai știe,
 Străvechi rămășițe de gospodărie —
 O lume-i aceasta! e lumea ta!

Și mai întrebi de ce se strânge
 In piept inima-ți chinuită?
 De ce plăcerea vieții-ți frânge
 Durerea cea netălmăcită?
 Nu este-aci firea cea vie
 Ce Domnul omului o dete,
 Ci te 'mpresoară, *n fumărie
 Și 'n putred mucigaiu, schelete.

Ridică-te! Calea-i deschisă!
 Această carte fermecată,
 De Nostradamus însuși scrisă,
 Te va călăuzi pe dată.
 Și calea stelelor atunci
 Știind, și cum să stăpânești
 A firei tainice porunci,
 Veți ști cu duhuri să vorbești.
 Zadarnic mintea seacă-acî
 Vrea semne sfinte-a tălmăci:
 Duhuri ce-n jurul meu plutiți,
 Răspundeți-mi, de m'auziți!

(Deschide cartea și zărește semnul macrocosmului.)

Ah, voluptate ce pătrunzi de-odată
 Prin toate-a mele simțuri și le 'nvii!
 O fericire nouă, 'mprospătată,

Tu îmi aduci, și sfântă poți să fii!
 Fost-a un Zeu ce-aceste semne-a scris
 Și cari furtuni îmi potolesc,
 Biet sufletu-mi înveselesc,
 Și, cu-un imbold de nedescris
 Puterile naturii din juru-mi desvălesc ?
 Sunt însumi eu un Zeu? Cum se deșteaptă
 ^Lumina minții limpede-a vedea
 Natura faptuind aci 'nainte-a mea!
 Acu abia 'nțeleg vorba 'nțeleaptă:
 £££,In lumea 'n care-s duhuri nu-i opreală;
 Oprit e simțul tău, puterea vieții!
 T Ridică-te școlare cu 'ndrăzneală
 Și-ți scaldă peptu 'n raza dimineții!"
 (Se uita la semn.)
 Cum toate 'ntr'una se adună,
 Trăesc, țesându-se 'mpreună!
 Puteri cerești se 'nalță și se pleacă
 Grăbite, vase d'aur vin să-și treacă!
 Și 'mprăștiind mireasmă sfântă,
 : Din ceruri pe pământ s'avântă
 Și lumea 'n armonii încântă!
 O ce spectacol! dar spectacol, vai,
 Și alt nimic! Natură, n'o să-mi dai
 Tu sânul tău, a vieților isvoare,
 De care-atârnă și pământ și cer,
 Acolo, însetat, în van mă cer —
 Nu potoliți și setea-mi arzătoare?
 (Răsfoeste cartea mahnit și dă cu ochii de semnul spiritului
 Fământului.)
 Ce altfel semnu-acesta mi s'arată!
 Tu spirite-al Pământului îmi ești

j
 I
 |
 I
 l
 i
 î
 x.
 %
 !
 !
 !.
 ' !
 , ' flacăra
 •
 'Y
 |
 fa
 ^

Mai prieten, mai aproape, și-mi sporești
 Puterile, ca mustul care 'mbată.
 Mă simț în stare 'n lume să m'avânt
 Dureri, noroc, din câte-s pe pământ
 Eu să Ie port și cu furtuni să lupt,
 Si dârz să stau lângă catargul rupt.
 De-asupra-mi se 'norează —
 Și luna 'și ascunde lumina —
 Lampa se stinge !
 Aburi se ridică ! — Raze roșii svâcnesc
 In jurul capului meu. — Un fier
 Se las'adiând de sus
 Și mă cuprinde !
 Te simt, o duh dorit, în jurul meu plutind!
 Arată-te!
 Ah! inima-mi se strânge și s'aprinde
 In noi simțiri
 A simțurilor aprigi răscoliri!
 Inima mea întreagă fie-a ta!
 Apari! apari! și viața de mi-aș da.
 (Prinde cartea în mâni și rostește misterios semnul spiritului. O
 flacăra roșietică svâcnește, Spiritul apare în flacăra).

Spiritul

Cine mă chiamă?
 faUjt (întorcându-și fața)
 Groaznică vedere l

Spiritul

Cu silă mare, iată, m'ai adus,
 Smulgându-mă din sfera mea de sus,
 Ș'acum...

faust

Vai! să te văd nu am putere!

Spiritul

In foc arzând, mă chemi din a mea lume,
Vrei să m'auzi, să vezi vrei chipul meu;
Și eu mă 'ndur la dornic glasul tău,
Și iată-mă! — Ce spaimă fără nume
Cuprinsu-te-a, tu om ce peste oameni stai?
Chemarea unde-ți e? și lumea ce-ți clădeai
Și 'n suflet o purtai fără de teamă,
Cu duhuri socotindu-te de-o seamă?
Unde ești, Faust, al cărui glas acu
Din răputeri la mine străbătu?
Ești tu acel ce de-al meu suflu 'n sbor
Atins, îmi stai aci tremurător,
Un vierme ce se sbate 'n svârcoliri!

faust

Tu chip de flăcări, mă înfrunți pe mine?
Sunt eu, sunt Faust, la fel cu tine!

Spiritul

In valuri de viață, 'n vârtej de făptuiri
In sus și 'n jos m'avânt,
Încoace 'ncolo Țes!
Din leagăn și mormânt
Torc fire pe ales,
Din mări nesfârșite
Din vieți netihnite,
La-al vremii răsboiu sgomotos pregătesc
Viestmântul cel viu și dumnezeiesc.

faust

O, spirit scrutător al lumii 'ntregi,
Cât de apropiat mă simt de tine!

Spiritul

Te-asemeni cu acel ce înțelegi,
Cu mine nU! (Dispare.)

faUSt (abătut)

Cum? Nu cu tine?

Cu cine dar?

Eu, chip Dumnezeesc!

Și nici măcar cu tine? (S'aude bătând ia usa).

Blestem! îl știu, e ucenicul meu —

Norocul fermecat dispare!

Și trebui bogata arătare

Să piară *n fața-acestui nătărău!

Wagner tn halat și cu scufie, în mâna cu o lampă. Pauet se întoarce
cu desg'ust,

Wainer

Mă iartă, declamând te-am auzit;

Citeai pe semne-o tragedie greacă?

In arta asta-aș vrea ca să profit,

Căci azi de-acestea-au început să placă.

Am auzit spunând adeseori:

Învață popii chiar, dela actori.

faust

Când însuși popa-i un actor, așâ e;

Cum uneori și poate fi 'ntâmplarea.

Warner

Ah! când închis mereu stai în odae,
Și lumea n'o vezi, numai sărbătoarea,
Ca printr'un telescop, din depărtare,
Cum poți ca s'o conduci cu 'ncredințare ?

faust

Acel ce simte, numai el o știe.
Din suflet fă-o să răsară
Biruitoarea simpatie,
Să vezi în inimi cum coboară.
De stai pe loc, cârpind de după ușă,
Sau pregătind bucate încălzite,
Sufând în grămăjuia-ți de cenușă
Să scoți la flăcărușe ticăite,
Maimuțe și copii o să te-admire,
De jinduiști o cinste-așă aleasă :
Ci n'o s'avânți a inimei pornire
Din inimă de nu o chemi să-ți iasă.

Warner

Dar meșteșugul vorbii mult cuprinde;
II simt, deși mai am înc'a-1 deprinde.

faust

Să urmărești isbânda cea cinstită!
Nu zăngănirea vorbelor, deșartă!
Cu înțeleș și minte cumpănită
Nevoie n'o să ai de multă artă;
Și dacă vrei să spui ce sincer crezi
Îți trebui oare vorba s'o vânezi ?
Da, cuvântări în sclipitor viestmânt

Ce oglindesc a lumii vanitate,
Sunt sterpe ca ș'al toamnei umed vânt
Ce șuieră prin frunzele uscate.

Wainer

Ah ! arta este lungă,
Și-i prea scurtă viața!
Pe minte mi se lasă ceața
Când văd că nu o să-mi ajungă
Pentru-ale mele critici cercetări.
E greu ca să pătrunzi pân'la isvoare!
Și-abiâ pornit s'ajungă 'n depărtări,
La jumătate drum biet omul moare!

faust

Cum? Pergamentul crezi că e isvorul
Cel sfânt, ce-apururî setea potolește?
Astâmpăr n'o să-ți aibă vecinie dorul,
Din suflet dacă nu îți isvorăște.

Warner

Iertare! e nespusă mulțămirea
Să-ți porți in duhul vremilor gândirea,
Să vezi vechii 'nțelepți cât au pătruns
Și noi de-atunci departe ce-am ajuns.

faust

O, da, până la stele sfus!
Amice, vremurile ce s'au dus
Sunt pentru noi cărți cu șapte pecetei;
Ce duhul vremilor la voi să chiamă
E duhul dumnealor, de bună seamă,
Oglinda vremilor în el vedeți.
Ș'adesea-i vai ș'amar de oglindiri!

Să fugi îți vine, nici să le mai vezi.
O ladă de gunoi, printre grămezi
De vechituri și cel mult povestiri
Despre domnii, cu pilde 'mpodobite,
Ce 'n rosturi de păpuși sunt potrivite!

Warner

Ei, dară lumea! suflet și simțire!
Câți a cunoaște-acestea nu dorim!

faust

Da, ceea ce-a cunoaște noi numim!
Dar cine poate da dreaptă numire?
Puținii cari ceva au cunoscut,
Nebuni, ce n'au strâns inima lor plină,
Ci plebei datau raza de lumină,
De rug și cruce parte au avut.
Te rog, amice, este cam târziu
De astă dată trebui să sfârșim.

Wainer

Eu a veghia în stare pot să fiu
Orcât, așa savant când convorbim.
Dar mâne, zi de Paști, întâia zi,
Ceva 'ntrebări mi-i mai îngădui.
La studiu sunt zelos pe cât se poate;
Deși știu multe,-aș vre să le știu toate, (fice)

faUSt (singur)

Din minte cum speranța nu și-a scos
Un cap ce-așă puțin poate să-ncapă,
Visând comori, cu lăcomie sapă,
Și de găsește râme-i bucurosi!
Ci oare se cădea astfel de glas

Să sune unde duhuri s'au rostit?
Dar vai! mulțămitor tot ți-am rămas
Biet omuleț prin lume pripășit,
Căci smulsu-m'ai din disperarea lașă,
Ce simțurile-n loc pornea să-mi ție.
Ah! arătarea fuse uriașă,
Încât pitic mi-am apărut eu mie.

Eu, al dumnezeirii chip, ce mi-am crezut
Aproape-a adevărului oglindă,
Stăpân pe mine, stam să mă cuprindă
Viestmânt ceresc în loc de-acest de lut;
Eu, decât heruvimii chiar mai sus,
Puterea mea natura s'o străbată
Credeam, și, creator, să-mi fie dată
Divină viață; — ispășirea, iată,
O vorbă ca un trăznet mi-a impus!

Cu tine deopotrivă nu pot fi.
Dac'am putut ca să te-aduc aci,
Nu pot ca să te țin cum te-am adus.
In clip'aceea fericită
Ce mic, ce mare m'am simțit;
Tu 'n soarta mea nelămurită
Crud înapoi m'ai izgonit.
Cine-mi va spune? Să mă feresc?
Sau de îndemnul meu s'ascult?
Ah! făptuiri ori patimi ne-opăcesc
Al vieții-avânt la fel de mult.

Orcât de sus măreața cugetare
Se 'nalță, cu 'njosire-o năpădim;
La bine de am ajuns, — e înșelare,
Himeră, la mai bine să ținim.

In râvna spre viață 'nmărmuresc
Simțiri înalte 'n toiul pământesc.
Pornește 'nchipuirea să s'avânte
Și aripi îndrăznețe și-a întins,
Sfios se strânge însă 'n margini strâmte
Dacă 'n nenorocos vârtej s'a prins.
Se 'ncuibă grija 'n inimă și crește,
Cu tainice dureri o chinuește,
Se sbate-or ce plăcere-a-i turbură ;
Se sbate-or ce plăcere-a-i turbură ;
Pe toată ziua altă mască 'și ia,
Acu-i copil, femeie, e casă, e avut,
Acu e apă, foc, pumnal, venin ;
Te temi de toate cele ce nu vin
Și trebuie să plângi ce 'n veci nu ai pierdut.
Nu samăn eu cu Zeii! O simț, o simț acum;
Cu'n vierme samăn eu, care tânjește 'n drum,
Și'n pulberea din care se îndoapă,
Cu pasu-i călătorul îl îngroapă.
Nu-i pulbere ce-aici mă strâmtorește?
Peretele cu-o sută de cutii
Și vechituri, și tot ce putrezește,
De molii roase, fleacuri mii și mii?
Aicea să gădesc ce n'am ?
Din mii de cărți am să descopăr oare
Că-i chinuit al oamenilor neam
Și că 'ntâlnești un fericit arare ? —
Ce te rânjești la mine, căpățână ?
Și creerul tău oare ca ș'al meu
S'a avântat ușor dup'adevăr, lumină,
Și-a rătăcit în întuneric greu ?
Și voi, unelte, mă batjocoriți,

Voi roate, dinți, cilindri, fiare.
La ușă stam și chei aveți să-mi fiți;
Zăvoarele — 'n zadar — rămân în nemișcare.
Misterioasă 'n plină zi,
Natura vălul ei nu și-I desprinde,
Și dacă ea n'o va dezvălui,
Șuruburi, pârgarii, taina nu-i vor prinde.
Voi, scule vechi, ce mie nu-mi slujiți
Zăceți aci, cum tata v'a lăsat,
Și voi, bătrâni pereți, vă înegriți
La fumul lampeii turburi ne 'ncetat.
Puținul care-1 am, îl risipeam mai bine,
Decât s'asud împovorat cu-acest puțin!
Ce-ai moștenit dela părinți, nu ține
De-o parte, ci te bucură deplin.
Nefolosind orce te 'mpovorează,
Li trebui clipei ceea ce creiază.
Dar ce magnet spre-acea sticluță, iată,
A isbutit privirile să-mi fure?
Ce oare-mi luminaz'ășâ deodată,
Ca raza lunii noaptea 'ntr'o pădure ?
O, te salut, sticluța mea unică,
Ce mâna-mi cu evlavie ridică !
In tine duh și artă-i de potrivă.
Extract de sucuri dulci, adormitoare,
Mixtură de puteri ucigătoare,
Fii meșterului tău azi milostivă!
Te văd și suferința-mi mulcomești,
Te prind și năzuința-mi potolești,
A gândurilor valuri se așează.
Pe marea-'ntinsă liniștit pomesc,

Vii ape la picioare-mi strălucesc,
Spre țărături noi mă chiamă-o nouă rază.

Un car de foc plutește legănat
Ca să mă ia! Și gata sunt, mă iată,
Pe nouă căi văzduhul să străbat,
Spre sfere de o silință mai curată.
O, viață de divine desfătări!
Tu, fostul vierme, vrednic ești de ea?
Da, soarele lumeștii tale zări
II lasă hotărît în urma ta!
Străbate porți pe lângă cari, se știe,
S'ar strecura oricine bucuros!
E timpul-a dovedi cu faptă vie,
Că nu stă bărbăteasca vrednicie
Ca măreția zeilor mai jos.
Să nu te temi de neagra vizuină
Ce 'nchipuiri spre chin își zugrăvesc,
Ș'a iadului văpăi nu te rețină
Să treci strâmtoarea care o păzesc;
Voios pe calea-aceasta să pornești,
Si chiar de-ar fi 'n neant să te topești.

O, cupă, vino dar, cristal curat,
Din vechi cutii în care te-am păstrat,
De mult în mâini n'am vrut să te mai iau!
Sclipit-ai la strămoșilor ospete
Ș'ai descrețit posomorite fețe
Când oaspeții cu tine-și închinău.
Atâtea chipuri meșter zugrăvite,
Pe cari în versuri să le talmăcească
Datori erau, ș'apoi să te golească,
îmi amintesc atâtea nopți trăite;

Vecinului acum nu te voiu trece
Și 'n iscusinți de vers nu m'oi întrece;
Un suc e-aci ce 'mbată, mai mult ca orice vin.
In picuri negre cade 'n a ta gură
De mine pregătita băutură,—
Din suflet dar, suprema 'nghițitură,
Solemn salut, acuma, eu zorilor închin!

(Duce cupa la buze.)

Sunet de clopote și glas de coruri.

Corul înierilor

Cristos a 'nviatl
Vestiți bucurie
Cui scris fu să-1 ție
In tristă robie
Străvechiul păcat,

faust

Ce murmur adânc, ce sunete clare
îmi smulg dela gură paharul de odat* ?
E ceasul dintâi al Paștilor oare
Ce-anunț'-acel clopot cu glas trăgănat ?
Voi, coruri, pornit'ați cântarea a spune
Ce glasuri de îngeri făceau să răsune
In noaptea când nou legământ ni s'a dat?

Gorul femeilor

Cu miresme, noi
L-am îmbălsămat,
Credincioase-apoi
Aci l-am culcat;
Giulgiu i-am adus
Să-1 îmbrobodim,
Ș'acu pe Isus
Vai! nu-l mai găsim.

Oorul Tăierilor

Cristos a 'nviat!
 Vestiți mântuire
 Celui ce 'n iubire
 Prin grea ispitire
 Trecut-a curat.

faust

Puternic, blând, ce-mi poate spune,
 Aci 'n noroi un glas grăind cerește ?
 La oameni buni, acolo să răsune.
 Solia o aud, — credința îmi lipsește;
 Și numai ea mai naște o minune.
 Nu poate mintea-acolo să mă poarte
 De unde vin vestiri de bucurie ;
 Ci tot, deprins cu ele din junie,
 Ș'acuma mă rechiamă dela moarte.
 Atunci, se cobora ceresc sărut
 Pe fruntea mea 'n tăcerea sărbătorii;
 La glas de clopot am simțit fiorii
 Ce numa 'n rugăciune-am cunoscut.
 Un dor fierbinte și neînțeles
 Pe câmp și prin pădure mă mâna,
 Și printre lacrimi ce-mi curgeau ades
 Simțeam în mine-o lume cum creștea.
 Cântarea-aceasta jocuri tinereții
 Vesteau, și fericirea primăverii;
 O, amintiri, în brațele vieții
 Mă 'ntoarceți cu puterea mângâierii.
 Cântări cerești și dragi, sunați-mi dar!
 Curg lacrimi, — pământ, al tău sunt iar

Corul ucenicilor

Cel din mormânt
 Cu viaț'a 'nviat,
 De pe pământ
 Măreț s'a 'nnălțat,
 Aproape-i va fi
 Ce-i spre ființă;
 Noi stăm, ah, aci,
 Spre suferință.
 Rămas'am la sânul
 Țărâanii 'n tânjire,
 Ne plângem stăpânul
 Ș'a lui fericire.

Gorul înjerilor

Cristos a 'nviat
 Din sânul peirii.
 Sus! rupeți, pe dat'
 Lanțul robirii!
 Cu fapta lăudând,
 Iubire-arătând,
 Frățește-ospătând,
 Cuvântul purtând
 Și har trâmbițând ;
 Stăpânul cu voi va fi,
 Stăpânu-i aci!

IM FAȚA PORȚILOR ORAȘULUI

Oameni de tot felul ies plimbându-se.

Câteva calfe de meșteșugari

Ce-i face pe-aceia încolo s'apuce?

Altele

La casa de vânătoare neam duce.

Cele d'intâiu

Dar noi am vrea la moară mai bine.

O calfă

Eu v'aș sfătui să mergeți la baltă-

A doua

E drumul urît pân'acolo cât ține.

Cele dealdoilea

Tu ce faci?

Al treilea

Mă duc cu ceata cealaltă.

Al patrulea

Veniți la Burgdorf cu noi împreună;
Sunt fete frumoase și berea e bună,
Se 'ncing păruieli de prima clasă.

Al cincilea

La două-ai fost, n'ajung acelea?
Ci iar te mai mănâncă pielea?
M'am săturat de-acel loc, lasă!

O servitoare

Nu, nu, eu mă 'ntorc în oraș 'napoi.

* Alta

O să-1 găsim sub plopi negreșit.

Cea dintdu

Așâ fericire eu, dragă nu voi;
Căci văd că pe tine te-a îndrăgit,
Numai cu tine se prinde'n joc.
Ce-mi pasă mie de-al tău noroc!

Cealaltă

Nu-i singur azi, chiar el mi-a spus,
Pe cel cu părul creț, știi? I-a adus.

Un școlar

Ia vezi colea ce strașnice fete!
Hai după ele de grabă, băiete.
O bere tare, piscător tabac,
Și slujnici gătite, acestea-mi plac.

6 fată orășancă

Frumoși băeți! rușine să le fie,
E scandalos cu cine se adună!
Dup'așâ fete dâșii să se ție,
Când li-i deschisă lumea cea mai bună.

Al doilea ȘCClar (cătrecel diatâiu).

Stai mai încet! în urma noastră vin
Două fete, o minune!
Cu una sunt chiar și vecin,
Și țin la ea cât nu pot spune.
Deși nu se grăbesc să ne sosească,
Să le 'nsoțim să vezi c'o să primească.

Cel dintâiu

Nu, frate, nu-mi place să fiu jenat.
De nu grăbim, vânatul îl vom pierde.
Mâini care Sâmbăta-au diretecat,
Dumineca mai bine-o să desmierde.

i
|
f
'

j
t
U

L

Un orașan

Primarul ăsta nou de loc nu-mi place!
De cum l-au pus, tot mai semeț se face.
Și ce lucrează oare pentru noi?
Au nu vedem că mergem spre ruină?
E vorba tot mai strâns ca să ne țină,
Și să plătim mereu la biruri noi.

Un cerșetor (cama)

Bunii mei domni, frumoase doamne,
împodobiți și 'mbujorați,
Vedeți-mă, vă rog, o Doamne!
Cu ce puteți mă ajutați!
Nu mă lăsați în adăstare,
Milosu-i bun la Dumnezeu.
Când pentru toți e praznic mare,
Să am un seceriș și eu.

Alt orașan

Ce-i mai plăcut, când e vr'o sărbătoare,
Decât despre război să povestești,
Pe când departe, 'n țările turcești,
Năvală peste-olaltă dau popoare.
Să stai la geam, c'un păhărel pe masă,
Să vezi pe apă bărcile plutind;
Și seara-apoi să te întorci acasă,
A păcii mulțumiri blagoslovind.

Al treilea orașan

Intocm'așă, vecine, și eu zic:
Să-și spargă capu-aceia cât le place,
Și toate praf* de mine, le pot face;
Numai aci să nu-mi schimbați nimic.

O bătrână (către fetele orașence)

Ce curățele! Ah, tinerețe!
Pe cin' n-ați fi 'n stare să-1 amețiți?
Numai de n'ați fi așă semețe!
V'aș face eu rost de tot ce doriți.

întâia fata orășancă

Agato, să ferim din calea ei,
Cu babe d'astea 'n public nu-i de stat;
Deși în noaptea sfântului Andrei,
E drept, ursitul ea mi-a arătat.

Cealaltă

Da, 'ntr'o oglindă, și p'al meu,
Soldat eră, și alții-n șir cu el;
De-atunci îl caut tot mereu,
Dar să-1 gădesc nu pot de fel.

Soldați

Ziduri înalte
Tari parapete
Mândre, rebele,
Fragede fete,
Partea ne fie!
Brav e avântul
Mândră-i răsplata!
Sune trompete
De veselie,
Sune de moarte,
Ce-mi pasă mie!
Uite viață,
Iuruș cum dau!
Ziduri și fete

Ni se predau.
Brav e avântul
Mândră-i răsplata!
Cântă și trece
Veselă ceata.

Faust și Wagaer.

faust

Pâraiele lanțuri de ghiață-au răpus
L'a primăverii privire vrăjită;
Speranța 'nverzește pe câmp fericită,
Și 'n muntele aspru iată, s'a dus
Iarna cărunță 'n puterea-i zdrobită.
De-acolo trimite grindină slabă
Ici colo 'n șiraguri pe câmpu-nverzit,
Dar neputincioasă, dispăre în grabă ;
Soarelui albu-i e nesuferit;
Toate 'n culori el vrea să le 'mbrace,
In noi năzuințe el totul reface;
Florile însă tot mai lipsesc,
Oameni gătiți ci-că le-nlocuiesc.
Intoarce-ți privirea de aci din nălțime,
Ș'aruncă-ți-o colo, unde-o mulțime
Pestriță mișuie 'n coace venind,
Prin porțile negre-a cetății roind.
La soare azi toți se-ncălzesc bucuros;
Praznuiesc învierea lui Domnu Cristos.
Căci și ei în felul lor au înviat,
Din odăile strâmte și 'ntunecoase,
Din lanțul muacii ce i-a legat,
De sub coperișuri grele și joase,

Din zdrobitoarea stradei strâmtoare,
Din a bisericii noapte prea sfântă
Toți la lumină iată-i s'avântă.
Vezi cum se 'mprăștie, nerăbdătoare,
Mulțimea pe câmp, prin grădini rătăcind,
Și cum în larg și în lung plutitoare
Vesele luntri în șiruri se prind ;
Plină de-aproape stă să se 'nnece,
Ultima barcă, uite-a pornit.
Chiar sus pe munte vezi cum petrece
Lumea în portul ei felurit.
Se prinde 'n vârtej și norodul din sat,
Acesta e raiul lui adevărat.
Horește mic, mare, din suflet zglobiu ;
Sunt om aici și eu, și-s slobod să fiu.

Warner

Cu domnul doctor orșice plimbare
O cinste-i ș'un profit prea rar ;
Altfel, să viu pe-aici n'aș fi în stare,
Căci sunt dușman a tot ce-i ordinar.
Nu pot să sufăr chiot, scârțâiala,
Și sgomote de jocuri de popiei:
Acestor tãmbălãuri de sminteală,
Poftim ! petreceri, cântec să le zici!

Tărani pe sub tei. Jocuri și cântece.

De joc păstorul s'a gătit
Si mândru-i stă împodobit
In port de sărbători.
E plin de lume pe sub tei
Si toți s'aruncă ușurei,

Hai hop ! hai hop !
 Hai hop și sai în joc!
 În sunet de viori.
 Și cum în joc s'a avântat,
 Pe lâng'o fată mi s'a dat,
 Cu cotu-o a lovit ;
 Se 'ntoarce fata-atunci la el :
 Așâ purtări nu-mi plac de fel,
 Hai hop! hai hop!
 Hai hop și sai în joc!
 Ești, zău, cam necioplit.
 Rochița-n aer fâlăiă,
 La dreapta și la stâng'așâ,
 În horă cum să 'ncing.
 Și se'nroșeau, se-nflăcărau,
 Și manile și le strângeau.
 Hai hop! hai hop!
 Hai hop și sai în joc!
 Și cot și șold s'ating.
 Ia fă bine frumos de-mi stai,
 Se 'ntâmplă fetele flăcăi
 Să 'nșele-adeseri!
 Dar el mereu o desmierdă,
 Și de sub tei se auziă:
 Hai hop! hai hop!
 Hai hop și sai în joc!
 În chiot și viori.

Un țaran bătrân

Domnule doctor, dumneata
 O mare cinste azi ne-ai dat:
 Printre popor să umble-așâ,

Un om atât de învățat.
 Primește dar acest ulcior,
 Cel mai frumos, cu proaspăt vin
 Ți l-am umplut și cu-acest dor
 Eu dumitale ți-1 închin :
 Nu numai setea-ți potolească,
 Ci zilele ți le sporească
 Cu câți stropi pânțelele i țin.

faujt

Primesc din mâna voastr'acest ulcior,
 Și beau în sănătatea tuturor.

Poporul se adună în cerc împrejur.

Țăranul bătrân

Așâ! E bine că ne vii
 În astă zi de veselie;
 Căci bine ne-ai făcut destul
 În zile grele de urgie!
 Sunt mulți aci cari mai trăiesc
 Și căroră al vostru tată
 În ciură viața le-a scăpat
 Cu-a lui știință minunată.
 Iar dumneata, tânăr p'atunci,
 Intrai prin or și ce spitale,
 Și moartea ce p'atâți pândea
 Ți s'a ferit mereu din cale ;
 Milosului ce viața 'n joc și-a pus
 I-a ajutat Milosul cel de sus.

Toți

La mulți ani omul încercat,
 Să mai ajute 'ndelungat!

faust

Celui de sus genunchii să plecăm,
Căci el ne-ajută să ne ajutăm.

(Trece înainte cu Wagner.J

O mare om! ființa ta întreagă
Tresaltă, cred, l'atâta venerare!
Din tot ce-a dat, fericite-acela care
Un astfel de folos poate să tragă!
S'adună toți în fuga mare,
Bătrâni, copii, vor să te vadă,
Dănțuitori sopresc din joc,
Toți se feresc să-ți facă loc,
Căciulile-și aruncă 'n sus;
Și mai ca 'n fața Lui îsus
Ar sta chiar în genunchi să-ți cadă.

faust

Doi pași să mai urcăm, Taceastă stâncă,
Și jos, să odihnim puțin, ne-om pune.
Adesea-aci, în cugetare-adâncă,
M'am chinuit cu post și rugăciune.
Sperând cu foc, credință tare,
Plângând, oftând și mâini frângând,
A molimei crudă 'ncercare
Rugam să treacă mai curând.
O ironie-mi pare-acest alai.
O de-ai putea să știi, cum știu de rost:
De-o laudă c'aceasta vrednici, vai,
Și fiu și tată ce puțin am fost!
Un om cinstit în mărginirea-i, tata

În chipul lui ciudat vedea natura,
Și se silea să scoată 'nvățătura
Câtă-i prindea, cu trudă, judecata.
Cu-ai săi adepți el zile nesfârșite
În cuhnia lui neagră se 'nchideă,
Și după lungi rețete iscusite
Contrare cu contrare 'mpreună.
Așâ *leul cel roșu* 'n caldă baie
Îi logodea cu *floarea cea de crin*,
Trecându-i din odaie în odaie,
În flăcări îi purtă prin mare chin.
Apoi dac'apăreâ *regina jună*,
Cea pestriț colorată, în pahare,
Luau bolnavii leacul, — noapte bună!
De vindecați nu mai era 'ntrebare.
Și astfel cu mixture infernale
Prin munții-acești și prin această vale
Am bântuit cu mult mai rău ca ciurma.
Eu însu-mi, vai, pe câți n'am otrăvit;
Si, ucigaș obraznic și 'nrăit,
Trebuie s'ascult și laude acuma.

Warner

Pentru așâ ceva să simți căință!
Zău, nu pot înțelege nici decât.
Dela un om cinstit se cere-atât
Să-și facă meseria 'n conștiință!
Dacă-ți cinstești părintele, ca june,
Ce știe el cu drag ț-ei însuși,
Și fiul tău un țel mai sus și-a pune,
Dacă și tu știința vei spori.

faust

Pe marea rătăcirii să te ții
 Ferice de mai sperii vre-o puțință!
 Ți-ar trebui aceea ce nu știi,
 Și tot ce știi nu-ți face trebuință.
 Dar mulțămirea-acestor clipe rare
 Să n'o 'nnorăm cu-a gândurilor ceață!
 Privește cum colo 'n aprinsa zare
 Lucesc colibe albe prin verdeață.
 Coboară 'n grabă soarele 'n apus.
 El moare-aci și colo iar învie.
 O, că n'am aripi, să mă poarte sus,
 Alătura de-apururea să-mi fie!
 Să pot privi în veșnicul amurg
 Aprinse culmi și văile-aromite,
 Pământul mut, isvoarele cum curg
 Purtând argint în ape aurite.
 Cu-a lui prăpăstii muntele păgân
 N'ar mai opri un mers dumnezeesc,
 Ci marea își deschide caldu-i sân
 Și ochi-mi în uimire o privesc.
 Se pare-apoi c'apune zeul Soare;
 Dar aprig eu din nou m'oi îndemna
 Să-i sorb lumina lui nemuritoare.
 E zi 'nainte-mi, noapte-n urma mea,
 E cer de-asupra-mi, valuri sunt sub mine.
 O vis frumos! —dar Soarele-a sfîrșit.
 Cu aripi sufletești nu e sortit
 Vai! aripe trupești să se îmbine.
 Dar e 'nnăscut în inimile noastre
 Îndemnul tot 'nainte și mai sus,

Când ciocârliia 'n sferile albastre
 Răsunătorul cântec și 1-a dus,
 Când vulturii de vârf de brazi aproape,
 Largi aripi întinzând, plutesc senini,
 Și peste 'ntinse șesuri, peste ape
 Se 'ntoarce cocostârcul din străini.

Wainer

Ades* și mie toane-așă îmi vin,
 Dar ast îndemn zău, cătuși de puțin.
 Păduri, câmpii să tot privești ți-e silă,
 Ș'a pasărilor aripi nu râvnesc.
 O! dar să-ți porți deliciul sufletesc
 Din carte *n carte și din filă 'n filă!
 Lungi nopți de iarn'atunci ce dalbe'ți par,
 Simțiri divine 'n trupu-ți se strecoară,
 Și ah! un pergament să fie chiar,
 Tot cerul pân' la tine se coboară.

faust

O singură pornire ți s'a dat ;
 O nu căta-a cunoaște pe cealaltă!
 În pieptu-mi două suflete se sbat,
 Și luptă să se rupă deolaltă;
 În setea arzătoare de iubire
 Se încleștează unul de pământ;
 Pe când cellalt se smulge cu 'ndârjire
 Spre 'nnațtii lui strămoși să-și ia avânt.
 O, dacă 'n aer duhuri pot să fie,
 Plutind stăpâne 'ntre pământ și cer,
 Vă coborîți din ceața aurie,
 Ș'o nouă viață dați-mi cum vă cer!

O, de-aș avea mantaua fermecată
Ce 'n depărtări te poartă 'ntr'o clipeală.
Pe haina 'n lume care-i mai bogată
N'aș da-o, nici pe-o mantie regală.

Wainer

Nu sgândări a duhurilor ceată
Ce 'n neguri se resfiră bânduind,
Și năvălesc din mii de părți deodată
Cu mii primejdii oamenii pândind.
Din miazănoapte vin cu dinți de criță,
Te năpădesc cu limba lor de ace;
Din răsărit, plămânii să-ți înghită,
Cu uscăciune iuruș dau încoace ;
Când miazăzi le-alungă din pustie,
Pe creștet ele ârșița-ți apasă,
Iar din apus, ai crede că adie,
Dar peste tot potop apoi se lasă.
Le place să asculte, ca să strice,
Ne 'nșală bucuros, deci nu crâcnesc,
Din ceruri se prefac c'au fost să pice,
Șoptesc ca îngerii, când ne amăgesc.
Să mergem însă! In amurgul sur,
Se lasă frig și ceață împrejur.
Căminul numai seara-1 prețuești.—
Ce stai în loc, ș'așâ uimit privești?
E ceva de văzut acolo oare?

faust

Nu vezi un câne negru pe ogoare?

Wa£ner

Ba l'am văzut; da*nu-i nici o minune.

faust

Privește-I bine! drept ce-1 iei, îmi spune

Wainer

Un câne creț, s'a rătăcit, îmi pare,
Ș'adurmecă cu nasul prin noroi.

faust

Nu vezi cum dă târcoale 'n fuga mare
Și tot mai mult s'apropie de noi?
Și dacă nu mă 'nșel, vezi cum rămâne
Pe urma lui o dungă de scânteii.

Wa£ner

Te 'nșală poate ochii, eu un câne
Și altceva nimic nu văd cu-ai mei.

faust

îmi pare că cu lațuri fermecate
Ne prinde 'n Iegăminte ce-o să vină.

Wajițer

Eu văd cum tremurând, fricos, se sbate,
Văzând c'a apucat urmă străină.

faust

Se strânge cercu, 'ndat'o să ne vie!

Warner

Un câne-i vezi, și nu-i nici o stafie.
Se târâie cum câni-obicinuiesc,
Se gudură — tot obiceiul câinesc!

faust

Hai câne 'ncoace, vino după noii

Warner

Comedios e tare acest soi.
 Când stai în loc, îți face sluj cuminte,
 Când îi vorbești, îți sare înainte,
 De pierzi orce, îndat'o să-ți aducă,
 Arunci bastonu-n apă, și-l apucă.

faust

Așa-i; să aibă duh dela natură
 De loc nu-mi pare; totul e dresură.

Warner

Un câne, dac'o fi bine crescut,
 Ș'unui savant îi poate fi plăcut.
 Da,-i vrednic de favoruri cât de mari,
 Căci e un brav școlar printre școlari.

(Se 'ntorc pe poarta orașului.)

ODAI E DE LUCRU**Faust intra cu Cânele.****faust**

Am părăsit câmpii, coline,
 Ce-adâncă noapte le-a cuprins,
 Și 'n sufletul mai bun din mine
 Fioruri sfinte au aprins.
 Porniri sălbătice-adormiră
 Se potoli avântul meu;
 Iubirea omului mă 'nspiră
 Și dragostea de Dumnezeu.

Ce tot mi-alergi, câne, în sus și-n jos!
 Stai locului, lasă și pragul în pace.
 Vezi colo cuptorul, te culcă frumos
 Din perna mea, uite, culcuș îți voi face.
 Așâ cum afară, pe dealuri, pe drum,
 Sărind ș'alergând ne-ai făcut plăcere,
 Ca oaspe binevenit, acum
 Primește 'ngrijirea mea în tăcere.

Ah, când în strâmta ta odaie
 Lumini plăpânde-ți reapar,
 În piept se 'ncinge o văpaie,
 Și-ți regăsești inima iar.
 Vorbește iarăș mintea clară,
 Și re'nfloresc speranță, dor;
 Dorești a vieții primăvară,
 Dorești al vieților isvor.

Ce mârâi, câne !-accentele divine
 Ce-acuma 'ntregul suflet îmi robesc,
 Cu note d'astea nu se potrivesc.
 Suntem deprinși să-și bată joc orcine
 De ceea ce nu înțelege el,
 Adesea ce-i frumos și ce e bine,
 Ii cade greu și mârâie rebel;
 Vrei și tu, câine-acu să faci la fel?

Dar vai! or cât aș vrea să mă trudes,
 Din suflet mulțămiri nu-mi isvoresc.
 De ce așâ curând seacă isvorul,
 Și iar ne lasă-amar să-i ducem dorul?
 Într'astea am destulă încercare.
 Dar tot avem cu ce s'o 'nlocuim;
 Ce-i supraomenesc să prețuim,

Cu dor să ne'ndreptăm spre revelare,
 Ce nicăeri mai viu nu străluci
 Ca 'n noul testament ce-1 am aci.
 Să iau dar primul text și să m'apuc,
 În toată cinstea și după cuvânt,
 Întocmai ca'n originalul sfânt,
 În dragă limba mea să mi-1 traduc.

(Deschide un volum și așează dinnaînte.)

Stă scris: „*La început eră cuvântul!*”
 Ș'aicea m'am oprit! Mai știe sfântul
 Ce să 'nțeleg? *Cuvântul*, așâ sus
 A-l prețui nu pot. Altfel trebui tradus.
 De nimeresc acum bine alesul
 Nou tâlc, ar fi: La început era '*nțelesul*.
 Dar te oprește și socoate,
 La primul rând pana-ți greșește, poate.
 În '*nțeles* este crearea, vrerea?
 E poate: La 'nceput eră '*puterea*.
 Și tâlcul ăsta îl scrisei abia,
 Ceva 'mi șoptește: nu e nici așâ.
 Lumină însă! Am găsit: e dreapta
 Rostire-aceasta : La 'nceput fu '*fapta!*

Dacă vrei să te sufăr în casă

Câine, lătratul îmi lasă

Și-mi lasă atât auit.

Îți spun mi-e nesuferit

Un tovarăș așâ nărăvit.

Unul din noi trebui dară

De-aci să-mi poftească afară.

Un oaspe s-alung îmi pare rău, —

Ușa-i aci, te du'n drumul tău!

v

Dar uite, ochii ce-mi zăresc
 Poate fi ăsta lucru firesc?
 Este părere? E-adevărat?
 Cânele-mi crește, în lung și 'n lat!
 Nici așâ nu rămâne, —
 ăsta nu-i chip de câne!
 Ce strigoi înaintea mea am?
 Acu-i cât un ipopotam,
 Cu dinți grozavi, cu ochi de foc.
 Dar te descos eu, acu pe loc!
 Pentr'un așâ jumătate demon
 E bună cheia lui Solomon.

UUhurl (de afară)

E prins unu-aci, ascultați l
 Nu vă luați după urma lui, stați!
 Ca vulpea 'n cursă căzu,
 Bătrân diavol! geme acu. •
 Dar aide, păziți!
 Plutiți încolo, încoace plutiți!
 În sus și 'n jos,
 Și iată din greu l-am scos.
 De puteți să-1 scăpați,
 Sus toți, nu-1 lăsați!
 Căci și el tuturor
 Ne-a fost spre-ajutor.

faust

Spre 'nfruntare puteri să s'adune,
 Chemarea celor patru voi spune:
 Salamandro, 'n vâpăi!
 Undene te-avântă!

i"

Silf, nevăzut stăi,
 Cobold, te frământă !
 Elementele cine
 Nu le ști bine,
 însușirile aceste,
 Puterea lor,
 Pe duhuri nu este
 Stăpânitor.
 In vâlvătai dispari,
 Salamandro!
 Te-aruncă 'n valuri mari,
 Undene!
 Străluce ca meteor,
 Silfe!
 Adu-ne 'n cas'ajutor,
 Incubus! Incubus!
 Vino și capăt i-ai pus!
 Din patru văd, nici unul nu-i
 In trupul dobitocului.
 Se rânjește la mine, stă liniștit;
 Să-1 ating unde-1 doare, n'am nimerit.
 Ascultă dar și alte
 Farmece mai 'nalte.
 Nu-i fi cumva dar,
 Din iad un fugar ?
 Te uit'aci, iacă,
 L'acest semn se pleacă
 Neagra seminție!
 Se umflă și păru-și sbârlește 'n mânie.
 Blestemat ce ești!
 Poți dar să-1 citești ?

"J
,

!

j

|

!

I

,

^

^

j

I

Pe cel nenăscut,
 Pe cel nepătruns,
 Din cer coborât,
 Cu lancea împuns?
 După cuptor strâmtorat,
 Ca un elefant s'a umflat,
 Tot locul îl cuprinde,
 Vrea 'n ceață să se prefacă.
 Spre tavan nu te 'ntinde!
 Stăpânului te pleacă!
 Amenințarea-mi, vezi, nu minte.
 Să te 'nfășor în flăcări sfinte?
 Nu aștepta
 Lumina de trei ori sfânt'a 'nfruntă !
 Nu aștepta
 Din farmece pe-acel ce toate covârșește.

Mefistofel in vreme ce ceața se respiră, iese de după cuptor îmbrăcat
 ca un școlar călător,

Mefistofel

De ce atâta sgomot? și domnul ce poștește?

faust

Acesta fu dar miezul ăstui câne!
 Un vagabond scolar? Un caz de răs s'alege.

Mefistofel

Salut, prea învățat domn și stăpâne!
 Dar știi că mă făcuși s'asud în lege?

Faust

Cum te numești?

Mefistofel

E mică întrebarea
 Pentru un om ce vorbele urăște,

Pe care nu-l înșală 'nfațișarea,
Ci în esență totul adâncește.

faust

Esența la de-ai voștri, domnii mei,
Din nume se citește de-obicei,
Zei-muște, stricători de v'au numit,
Sau mincinoși, e foarte lămurit.
Cine ești dar ?

Mefistofel

O parte-i din forța-aceea 'n mine,
Ce după rău aleargă ș'ajunge tot la bine.

faust

Cimilitura-ți cum să se 'nțeleagă?

Mefistofel

Sunt spiritul acel ce veșnic neagă!
Cu drept; căci tot ce ia ființă-acî,
E vrednic în neant iar a pieri;
Ființă dar mai bine n'ar fi luat.
Deci toate cele ce numiți păcat,
Distrugere, sau *răul* c'un cuvânt,
Sunt elementul meu; acesta sunt.

faust

O parte zici că ești, dar eu te văd întreg ?

Mefistofel

Modestul adevăr așâ îl înțeleg.
Da, știu că omul, acest mic smintit,
El un întreg se crede, negreșit;
Eu parte sunt din partea ce tot fu la nceput,
O parte din genunea ce ziua a născut,

Semeață zi, ce nopții, mamei sale,
Cu 'ntâietate-acuma-i stă în cale;
Zadarnic însă vrea ca să răsbată,
De corpuri e lumina 'ncătușată,
Din corpuri isvorăște, corpuri iară
Infrumșetează, corpuri o opresc,
Mult n'o să treacă, și nădăjduiesc,
Cu corpuri dimpreună o să piară.

faust

Pricep acuma vrednica-ți chemare!
Nimic nu poți să nimicești în mare,
De-aceea 'ncepi să meșterești în mic.

Mefistofel

Ș'așâ, firește, nu făc mai nimic.
Nimicului în față-i stă dușmană
Acel ceva cei lumea grosolană,
Ș'or câtă caznă-mi dau, nu isbutesc
Ceva măcar dintr'ânsa să știrbesc,
Cu revărsări, furtuni, cutremur, foc;
Pământ și apă, iar își vin la loc!
Și soiul blestemat de dobitoace
Și oameni, nu-l pot prinde nicidecum.
Pe câți n'am îngropat până acum!
Mereu un sânge proaspăt se reface.
Intr'una-așâ, — îți vine să turbezi:
In aer, apă, pe pământ, cât vezi,
Mii de semințe încolțesc așâ,
In cald, în rece, umed sau uscat!
Văpaia de nu mi-aș fi rezervat,
N'aș mai avea nimic pe seama mea.

faust

Spre forța creatoare dar,
Mântuitoare 'n veșnicie,
Ridici, satano, în zadar
Ghiătosul pumn cu viclenie!
Incearcă altceva de-acî,
Al haosului fiu ciudat!

Mefistofel

Cu-adevărat, ne-om mai gândi;
Ș' o să vorbim și altădat'!
Acu să plec îmi vei permite ?

faust

La ce mai stai a mă 'ntrebâ?
Acum că te cunosc, iubite.
La mine poți veni, pleca ;
Aci-i fereastra, ușa-acî,
Mai e ș'un coș, dacă-ți convine.

Mefistofel

Am să-ți spun drept: să pot ieși
O mică piedică mă ține:
Picioarul de strigoi pe prag.

faust

A! pentagrama, ea te arde 'n foc?
Dar spune-mi, al Satanei drag,
Cum ai intrat, dacă te ține 'n loc?
Un duh ca-acesta cum ai înșelat?

Mefistofel

Te uită! nu e bine desenat;
Un unghiu, colea, ș'anume în afară,
Cum vezi, n'ajunge să se 'mbine.

faust

Hei, întâmplarea-a nimerit-o bine!
Prizonierul meu ai fi tu dară?
Pot zice că e ceva reușit.

Mefistofel

Încoace cânele când a sărit,
Fu altceva; din casă-afară
Nu poate dracul să mai sară.

faust

Dar pe fereastră ca să ieși nu știi?

Mefistofel

E lege pentru diavoli și stafii:
Pe unde au intrat să iasă iară.
Să intri da, să ieși n'ai cum s'alegi.

faust

Își are dar și Iadu-a sale legi?
E bine-așâ; — deci dar un legământ
Cu voi, și sigur, s'ar putea 'ncheiâ?

Mefistofel

Ce noi făgăduim, rămâne-așâ;
Până 'ntr'un fir ne ținem de cuvânt.
Dar d'astea să vorbim mai pe 'nțeleș
Al'dat' ne vom luâ vreme mai multă;
Acum însă, Măria ta, ascultă
Rugarea mea și dă-mi drumul să ies.

faust

Dă-mi voie un minut să te mai țiu,
O să te rog ca de noroc să-mi dai.

Mefistofel

Mă las'acum, curând iar o să viu,
Ș'atunci răspuns la toate o să ai.

faust

Vr'o cursă oare ți-am întins?
Ori singur ai căzut în ea.
Pe dracu-1 ține, când l-ai prins,
Al'dată 'n mâni cu greu ți-o mai cădea.

Mefistofel

Să mai rămân atuncea, dacă
Iți place-așâ să mă mai ții.
Dar vremea vrednic ca să-ți treacă,
Să-ți fac ceva scamatorii.

faust

Fă tot ce vrei; nimic n'am împotriva;
Dar arta voiu să-ți fie distractivă!

Mefistofel

Cât simțurile-acu-ți va răscoli
Un ceas, amice, n'ai putea simți
Un an, cu-ale lui zile deopotrivă.
Ce duhuri gingaș ți-or cântă,
Dulci chipuri ce ți vor arăta,
N'or fi numai vrăjitorie;
Mirosul încântat ți-a fi,
Și gustul se va 'mpărtăși,
Și pipăitul o să ți fie.
Nu trebui pregătiri, pricepeți;
Aci suntem cu toții, 'ncepeți!

Spiritele

Piei înegrită
Boltă de-asupra!
Să ne privească
Raza cerească
Mai prietenos!
Negura rară
Să se resfire!
Stele răsără,
Blândă lucire
Cad'aci jos.
Ceru-și trimite,
Dalbe ispite,
Trec, șovăiesc.
Vin și se pleacă,
Doruri plutesc
Să le petreacă ;
Flutură 'n vânt
Peste pământ
Largi cingătoare,
Adumbritoare
Peste tufișul
Tainic de sfinte
Clipe divine,
Dulci legămintе.
Des e tufișul!
Grele ciorchine
Umplu frunzișul,
Teascuri sunt pline,
Pline-s butoaie,

Curg în șiroaie,
 Vinuri spumoase;
 Și prețioase
 Pietre lucioase
 Rostogolesc.
 Dealuri, pornind,
 Le părăsesc,
 Valuri coboară,
 Lacuri se 'ntind
 Și împresoară
 Culmile 'n zări.
 Sorb desfătări,
 Prind ca să sboare
 îngerii spre soare,
 Sboară spre maluri
 Verzi, luminate,
 Cari lin pe valuri
 Trec legănate.
 Pasă în sboruri
 Vesele coruri,
 Peste livezi
 Horele vezi
 Cum se întrec,
 Toți cum petrec.
 Trec unii gloată
 Spre înălțimi,
 Alții înnoată
 Peste-adâncimi,
 Alții s'avântă:
 Toți se frământă
 De-al vieții dor,

Spre depărtarea
 Și spre 'ncântarea
 Stelei de-amor.

Mefistofel

A dormit! Așâ, gingași copii,
 L-ați încântat cu-a voastre melodii!
 Cu-acest concert eu vă rămân dator.
 Nu-mi ești tu om, p'un drac să-I ții închis î
 Mi-1 amăgiți cu arătări de vis
 In al închipuirii larg ocean!
 Dar pragul ăst vrăjit tot nu-i deschis;
 îmi trebuie un dinte de guzgan.
 Nu mult va fi nevoie să-1 conjur,
 Aud rozând pe unul prin prejur.
 Eu, ce-s stăpân pe șoareci și guzgani,
 Pe muște, pureci, ploșniți și brotani,
 Iți poruncesc numai decât
 Acest prag să mi-1 rozi atât,
 Pân* va părea uns cu ulei.—
 Și iată că-1 și adusei!
 La lucru! Vârful ce legat mă ține
 E cel ce chiar nainte vine.
 Mai roadeacî, — ș'acum mă liberează!
 Iar pân'ne-om mai vedea, tu Fauste, visează!

faUSt (se deșteaptă)

O nălucire iar mă amăgi ?
 Și din atâta farmec, a ieșit
 Că-n vis un diavol mi se năzări,
 Ș'un câne creț că mi-a fugit?

ODAIA DE LUCRU

Faust. Mefistofel.

Faust

Cine e? Intră! Iar turburători I

Mefistofel

Sunt eu!

faust

Ci intră!

Mefistofel

Spune-o de trei ori.

faust

Ei intră dar!

Mefistofel

Așâ îmi placi, și știu
C'o să ne înțelegem de minune!
Acum, ca să te-aduc în toane bune,
Gătit ca domnișor îți viu,
In haine roșii 'n fir țesute,
Manta 'n mătase fără cute,
Ș'o pană ici în pălărie,
La coapsă spada asta lungă.
Acelaș sfăt ți-l dau și ție,
Și griji și gânduri îți alungă,
Ș'astfel gătit, vino de 'nvață
Cum să te bucuri de viață.

Faust

Nu, chinul ăstui trai lumesc îngust
Eu l-aș simți în or și ce viestminte;

Sunt prea bătrân ca jocuri să m'alinte
Și prea sunt tânăr să nu vreau să gust.
Cu ce-ar putea pământul să mă-mbie?
Lipsit să fii! Ne 'ngăduit să-ți fie!
Acesta-i cântecul de veci,
Care ne sună 'n or ce ceas,
Și viața ta întreagă-ți treci
In răgușeala ăstui glas.
Cu groază mă deștept în orice zi
Și-mi vine amar să plâng întotdeauna,
Va trece iar, și nu-ți va împlini
Nici una din dorințe, nu, nici una!
Ci chiar și-ale plăcerii presimțiri
Le-alungă cu cârtire îndârjită,
A sufletului creator porniri
Stă'n fleacurile vieții să le-nghită.
Apoi când întunericul se lasă,
Cu frică 'n așternut mă învelesc;
Vedenii hâde 'n cale o să-mi iasă,
Odihnă nici acolo nu găsesc.
Da, Zeul care-n sânu-mi locuiește
Să răscoleasc'adâncul meu, îl poate,
El peste-a mele forțe 'mpărățește,—
Afară însă nemișcate-s toate.
Povară-mi e dar traiul ce-i aci,
Urăsc viața, moartea mi-aș dori.

Mefistofel

Plăcut oaspe ea totuși, în veci nu va prea fi.

faust

Ferice 'nvingătoru-a cărui plete
Cu lauri sângeroși ea Ie încinge,

Goethe—*Faust*, trad. Gorun.

5

Acel cărui în brațul unei fete,
În joc nebun lumina vieții-i stinge!
O, când puterea Duhului văzui,
Ne'nsuflețit atunci să fi căzut!

Mefljfofel

Și totuși cineva, atunci când spui,
Din cupa cu otravă n'a băut.

faust

Să spionezi, îmi pare-i firea ta.

Meflstofei

Chiar toate nu le știu ; dar știu câte ceva.

faust

Și dacă din grozavul toi
Știute glasuri m'au răpît
Spre vremuri scumpe înapoi
Și vechi simțiri mi-au răscolit, —
Blestem zic iarăș înșelării
Ce mreșile mereu și-aruncă
Și cu momelile 'ncântării
Ne ține *n trista ei speluncă.
Blestem, întâi, închipuirii
Ce mintea despre ea-și croiește,
Blestem minciunii nălucirii
Ce simțurile năpădește I
Blestem celor ce ne năzare
Ca slavă, numele de mâne,
Blestem celor ce zicem stare,
Copil, femeie, slugă, pâne!
Blestem Mamonului ce știe

S'ațâțe fapte temerare,
Ș'atunci când perna ne îmbie
Spre trândăvie și 'mbuibare!
Vinului, balsam suferinței,
Blestem, amorului suprem!
Blestem speranței! blestem credinței
Răbdării mai ales, blestem!

Gorul spiritelor (nevăzut)

Vai, vai!
Lumea frumoasă,
Cum o-ai distrus,
Cu pumnul puternic ;
Piere, s'a dus!
Un Semizeu cum te-a stâns!
Am strâns
Ruinele tale 'n neant,
Și *n plâns
Frumusețea pierdută bocim.
Puternice, tu
Din câți oameni știm,
Pornește aici,
Zidește-ți-o iară,
Mai măreață în sân să-ți apară
Pe alte cărări
Nainte,
Cu limpede minte.
Și 'n cale-ți răsară
Alte cântări!

Mefistofel

Ăștia-s ai mei
 Cei mai mărunței.
 Ș'auzi cum cu vorbă 'nțeleaptă
 Sfătuiesc spre plăceri și spre faptă.
 În a lumii văltoare,
 Din astă strâmtoare
 Unde seacă simțuri și sucuri,
 Te-atrag să te duci să te bucuri.

Ci încetează jocul cu mâhnirea
 Ce ca un vultur inima-ți sfâșie!
 Un om te simți, cum este omenirea,
 Chiar și în cea mai rea tovărășie.
 De loc însă 'n minte nu-mi vine
 Să te-mping în așa caracudă.
 Cu domni mari nu sunt nici o rudă;
 Dar dacă 'mpreună cu mine
 Să pornești vrei, într'un noroc,
 Să te duc sunt gata pe loc
 Prin lume cum știu,
 Tovarăș să-ți fiu.
 Și dacă vrei și îți place,
 Chiar sluga ta mă voiu face!

Faust

Și pentru asta mie ce-mi vei cere?

Mefistofel

Las' d'asta mai e vreme de vorbit,

faust

Nu, nu, știu eu că dracul e sgârcit,
 Nu prea slujește-așă, el de plăcere

Și nu face nimic fără profit.
 Spune pe față, ce simbrie vrei?
 O slug'așă-i primejdie să-ți iei.

Mefistofel

Aici mă leg să-ți fiu eu slugă ție,
 S'alerg Ia or și ce-mi vei porunci;
 Iar *dincolo* când ne vom regăsi,
 Ce eu ți-am fost, să-mi fii tu mie.

faust

Cu *dincolo* capul nu-mi bat;
 Lumea de-aci de-ai sfârâmat
 Cealaltă fie ori și cum.
Acest pământ îmi dă mie plăcerea
 Și-mi luminează' *acest* soare durerea;
 Iar de-am ajuns la culmea-acestui drum,
 Încolo, fie toate cum li-i vrerea.
 Nu caut să mai prind de veste
 Amor sau ură sunt sau nu-s
 Prin alte sfere, sau de este
 Un *jos* ș'acolo, și un *sus*.

Mefistofel

Dacă-i așa, poți să te 'ncrezi,
 Fă legământul ș'ai să vezi
 Și să te miri ce pot și știu.
 Ți-oi da ce n'a văzut om viu.

faust

Ce poți tu, un biet drac, să-mi dai?
 În năzuința-i naltă, tu să stai
 Un suflet omenesc să mi-l cuprinzi?

70

Ci hrană fără saț de cumva ai
 Sau aur roșu, care cum îl prinzi
 Ca și argintul viu prin mână-I treci,
 Un joc la care nu câștigi în veci,
 O fată ce plecată p'al meu sân
 Vecinului cu ochii s'a și dat,
 Sau gloria divină care pân'
 S'o prinzi, ca meteor a și sburat.
 Dă-mi rod ce-a putrezit pân' să-I culegi,
 Copaci ce 'n toată ?iua înverzesc!

Mefistofel

Dintr'astea toate n'ai decât s'alegi,
 Cu astfel de comori pot să servesc.
 Dar crede-mă, amice, vine-o vreme
 Când am dori ceva și mai în tihnă.

faust

De m-oi întinde cândva spre odihnă,
 Zic moartea 'n clip'aceea să mă cheme!
 Să m'amăgești de-i fi în stare
 Să zic c'așă cum sunt îmi place,
 Sau să mă-nșeli c'o desfătare :
 În praf voiesc a mă preface!
 Ofer prinsoarea!

Mefistofel

Stă!

Faust

Dă mâna 'ncoace.
 De-oi zice clipei: îmi ești dragă
 Rămâi, nu trece-așă în sbor! —

71

În lanțuri tu atunci mă leagă,
 Si voi putea atunci să mor!
 Să sune clopotul de jale
 În loc rămâie ceasul, mut,
 Sfârșit vei pune slujbei tale
 Si vremea mea va fi trecut!

Mefistofel

Gândește-te, căci o să ținem minte,

faust

Și vei avea dreptate; lasă,
 Nu făc eu ușuratici legăminte ;
 Un rob sunt ca și mai nainte,
 Al tău, al altuia, ce-mi pasă.

Mefistofel

La-a ta doctoricească masă mare
 Chiar astăzi slujba mea îmi voi începe;
 Dar... două rânduri, cred că m'ei pricepe,
 Aș vrea, pentru — mai știi? — vr'o întâmplare.

Faust

Ce mai pedant! Acuma și 'nscris la mână vrei?
 Cuvânt de omenie, un om, nu știi tuace-i?J^
 Nu ți-e destul că vorba ce ți-am dat
 Îmi leag-a mele zile pe vecie?
 Se "nvârte lumea în vârtej turbat,
 Ș'o să mă lege-o filă de hârtie?
 Părerea asta toți o poartă 'n sine,
 Și s'o alunge nu s'ar îndură.
 Credința cine 'n sân curat'o ține

De nici o jertfa rău nu-i va părea!
 Ei, dar un pergament, pecete, tură, vezi bine,
 Așâ stafii pe cinVor speria?
 Cuvântu-n peana o să piară,
 Ș*or stăpâni piele și ceară.
 Și ce-mi ceri dar, tu duh rău, mie?
 Bronz, piatră, pergament, hârtie?
 Să-ți scriu cu stil, cu daltă, cu condei?
 Alege-ți dară orce vrei.

Mefistofel

La ce atâta declamare
 Ș'o astfel de exagerare?
 De-or unde-o hârtioară'om strânge
 Și-i iscăli c'un strop de sânge.

faust

De crezi c'așâ mă vei constrânge,
 Fie ș'această înscenare.

Mefistofel

Hei, sângele-i un suc deosebit.

faust

Să nu te temi că'mi iau napoi cuvântul,
 Căci doar' e chiar la ce am năzuit
 Cu ce mă ține-acuma legământul.
 Prea sus odată m'am întins;
 La fel pot fi numai cu tine.
 Duhul cel mare m'a respins,
 Si firea tainele își ține.
 Firul gândirii-i rupt pe roată,
 Mi-e scârbă de știința toată.

Aidem dar, patime de foc
 Să potolim în desfătare!
 În nepătrunsă fermecare
 Minuni apară-ne pe loc!
 În huietul vremii să ne dăm nepăsării,
 În rotirea 'ntâmplării!
 Si 'n urmă plăcere, durere,
 Isbândă, cădere,
 De-avalma, cum vor, să ne vie;
 Om vrednic, de-odihnă nu știe.

Mefistofel

Hotar, măsură, nu te vor reține.
 Cum ți-a plăcea, din toate vei alege,
 În sbor ce-i vrea, tot, vei putea culege;
 Te-i mulțămi, să-ți fie-atunci de bine.
 Să lași sfiala, îndrăzneț să fii.

faust

Nu-i vorba,-ți spun, de-asemeni bucurii.
 Eu vreau beție, desfătări ce dor,
 Amarul dulce, ura ce-i amor.
 În sânu-mi dorul de a ști e mort,
 Ci vreau ce-i dat întregei omeniri,
 Orce dureri să pot și eu să port,
 Să sorb în mine orșice simțiri,
 Înalt ș adânc în suflet să-mi topesc,
 Pe sân plăceri și chin să-mi grămădesc,
 Să mă preschimb astfel în lumea toată,
 Și să dispar cu dânsa de odată.

Mefistofel

De mii de ani această pâine tare,
Mă crede, o tot mestec ne 'ncetat;
Din leagăn la coșciug nu-i om în stare
Să mistuiască vechiul aluat!
Acest întreg, poți să mă crezi pe mine,
E numai pentr'un Dumnezeu zidit,
Lui îi lucesc eternele lumine,
Pe noi în întuneric ne-a 'nvălit,
Iar vouă zi cu noapte v'a croit.

faust

Eu însă vreau !

Mefistofel

Vorba-i frumoasă !
De una însă m'aș cam teme:
E lungă arta,-ai scurtă vreme.
Dar înc'un sfat să-ți dau mă Iasă:
Să te 'ntovărășești cu un poet ;
Acest domn fantazia să-și muncească
Ș'al nobilelor însușiri buchet
Pe nobil creștet el să-ți grămădească,
Curajul leului,
Iuțea cerbului,
A sudului pornire vie,
A nordului statornicie.
Să-ți dibuiască taina cum să fii
Mărinimos și plin de viclenii,
Si cu pornire caldă, tinerească,
Cu-anume plan să mi-te 'ndrăgostească.

Și mie mi-ar plăcea vr'unul de-aș ști,—
Eu, domnul Microcosmus l-aș numi.

faust

Dar ce sunt eu, pe culmile-omenești
De nu pot să ajung, acolo unde
Mă 'ndeamnă 'ntregu-mi suflet a pătrunde?

Mefistofel

Hei, mai la urmă ești — ceea ce ești.
Să-ți pui perucă-orcât de naltă poți,
La 'ncălțăminte tocuri de trei coți,
Și tot vei rămânea, ceea ce ești.

faust

O simt: zadarnic strâns'am pân'acum
Comorile de spirit omenesc,
La urmă, obosit când stau din drum,
Din sân alte puteri nu-mi isvoresc;
C'un fir de păr să cresc n'am avut parte,
De infinit sunt tot așa departe.

Mefistofel

Bunul meu domn, toate le vezi
Așa cum vede fiecare;
Ci viața până o posezi,
S'o potrivești cum e mai bine.
Ce dracu! știu că mâini, picioare,
Si cap și dos a taie-s toate!
Dar tot ce gust eu proaspăt oare
Să zic c'al meu e, nu se poate?
Opt armăsari când îmi înham

&

**

- '

*

Nu este-a mea a lor vigoare?
 Nu eu m'avânt, *de par'că am
 Trei zeci și două de picioare?
 Dar ce atâta chibzuială,
 În lume hai ș'om da năvală!
 Iți spun: un zăpăcit cu capu 'n stele
 E ca un cal ce 'ntr'una să 'nvârtește
 Pe lutul gol, purtat par'că de iele,
 Pe când în juru-i pajiștea 'nverzește.

faust

Cu ce-om începe?

Mefistofel

Vom pleca de-aici.

Ce-s aști pereți chinuitori,
 Ș'o viață de urît să mori
 Și tu și bieții ucenici?
 Șă facă-așâ vecinul Burduhos!
 La paie să 'mblătești o să te pui?
 Ce știi mai bun, ș'aminteri, ce folos,
 Băeților tot nu poți să te spui.
 Tocmai aud unul pe coridor!

faust

Nu pot să-1 văd de astădat'.

Mefistofel

Așteaptă bietul cam de multișor,
 Să nu-1 lăsăm nemângâiat.
 Bereta dă-mi și haina ta,
 Cred c'o să-mi șadă minunat.

(Se îmbracă în hainele lui Faust).

Și lasă-mi-1 în seama mea.
 Un sfert de ceas o să mi-ajungă mie
 Tu te gătește de călătorie! (Faustiese).

MefistOfel (în haină lungă a lui Faust)

Disprețuiește dar știință, rațiune,
 Puterile-omenești cele mai bune,
 Te lasă dar în prada 'nșelăciunii,
 Vrăjitoria duhului minciunii,
 Si te-am și prins fără scăpare.—
 I-a dat un suflet soarta nemiloasă,
 Care-1 tot mână fără înfrânare,
 Ș'a cărui năzuință furtunoasă
 Plăcerile pământului le sare.
 Prin traiu sălbatic mi-1 voiu trece,
 Prin ce-i comun și ce-i de jos,
 O să se sbată, o să se plece,
 Si jindului nesățios
 I s'a 'mbiâ ospăț îmbelșugat;
 Ci lăcomia nu-i va potoli;
 Cu dracul chiar de nu s'ar fi legat,
 La urmă tot s'ar prăpădi !

Un școlar intră.

Școlarul

Eu sunt aci de timp puțin,
 Și prea plecat acuma vin
 Să cunosc un bărbat cu renume,
 Stimat și slăvit de o lume.

Mefistofel

Curtenia-ți mă bucură tare!

Un om sunt și eu, ca orcare.
Ai încercat și-n altă parte ?

Școlarul

La dumneata voiu să 'nvăț carte !
Si vin cu strașnică hotărîre,
Cu ceva parale și cu 'nsuflețire;
Abia m'a lăsat mama, cu milă;
Aș vrea să 'nvăț o știință utilă.

Mefistofel

Nici nu puteai mai bine nimeri.

Școlarul

Dar drept să-ți spun, mi-e cam urit aci:
Acești pereți, boltele-aceste,
Nimica după plac nu-mi este.
E o strâmtoare ce te 'nghiață,
Nu vezi copaci, nu vezi verdeață,
In bănci apoi când stau, în clasă,
Nu văd, n'aud, mintea mă lasă.

Mefistofel

Intr'asta totul e obișnuință.
Chiar sânul mamei un copil nu-1 ia
De la 'nceput de buna lui voință,
Dar mai târziu să vezi cum i-a plăcea.
Așa și cu-al științei sân se cere,
Pe toată ziua-1 sugi mai cu plăcere.

Școlarul

Cu bucurie o-aș îmbrățișa ;
Dar spune-mi cum s'ajung până la ea?

Mefistofel

întâi, spre-a fi pe înțeleș,
Ce facultate ți-ai ales ?

Școlarul

Tare 'nvățat aș vrea s'ajung;
Ce-i pe pământ în lat și 'n lung,
Si ce-i in cer, fire, știință,
Să le pătrund toate 'mpreună.

Mefistofel

Așa ai prins urma cea bună;
Dar trebui multă stăruință.

Școlarul

Cu trup și suflet, iată, mă voiu ține;
Dar după marea voastră bunătate,
In sărbători, când zilele-s senine,
Firește-aș vrea puțină libertate.

Mefistofel

Când timpul-1 folosești, repede sboară,
Dar îl câștigi cu rânduiață iară.
De-aceea, dragul meu, acum
Să 'ncepi *Collegium logicum*.
Cu asta mintea-ți muștrulești,
O strângi în cizme spaniolești,
Așa ca 'ncet, cu grijă mare,
S'o ia pe-a gândului cărare,
Încolo 'ncoace să nu-mi sboare
După lumini rătăcitoare.
Vei învăța, zile pe rând,

Că dintr'odat'ce poți orcând
 Să faci, precum mănânci sau bei,
 Trebui făcut cu: un, doi, trei!
 Cu fabrica cea de gândire
 E ca și c'un țesut subțire;
 C'un pas pornești urzeala 'ntreagă,
 Suveic'aleargă'ntr'una iute
 Si țese fire nevăzute,
 C'o lovitură mii se leagă.
 Și filosofu 'ndată o să-ți vie
 Dovezi să-ți dea c'așâ trebui să fie:
 Întâiu-așâ, al doilea așâ,
 De-aceea trei și patru e așâ;
 Si dacă 'ntâi ș'al doilea n'ar fi,
 Nici trei și patru nu s'ar pomeni.
 Așâ ceva școlarii prețuiesc,
 Dar țesători din ei nu se prăsesc.
 Ce-i viu cine voiește-a zugrăvi,
 Să-i scoată duhu 'ntâiu se va sili;
 Tăiat bucăți, nimic n'o să-i lipsească
 Decât vai! legătura sufletească.
Enckeiresin naturae se chiamă în chimie,
 Își bate joc de sine, cum? singură nu știe.

Școlarul

N'am priceput chiar vorba toată.

Mefistofel

Mai bine o să meargă-ndată
 Ce să reduci vei înțelege,
 Și cum să casifici în lege.

Școlarul

În minte-aceste-abia-mi încap,
 Simt par'că 'mi umblă-o moară 'n cap.

Mefistofel

Apoi nainte de-alte toate,
 Cu metafizica ne-om bate!
 Cu adâncime duhul să-ți brodească
 Ce nu cuprinde mintea omenească;
 Si dacă spune ceva sau nu spune,
 Găsi-vei un cuvânt frumos să sune.
 În cel dintâiu semestru vezi
 Cu rânduială să-mi lucrezi!
 Pe zi cinci ceasuri învățăm ;
 Când sună clopotul intrăm.
 Temeinic de te-ai preparat
 Și paragrafe-ai studiat,
 Poți cercetă și mai departe
 Că spunem numai ce-i în carte;
 De scris apoi, să-mi scrii așâ.
 De parcă duh sfânt ți-ar dicta!

Școlarul

Îndemn nu mai îmi trebui, lasă!
 Pricep folosul ce-o să-mi vie ;
 Negru pe alb tot ce se scrie,
 Nu-l pierzi, poți să ți-l duci acasă.

Mefistofel

Dar facultatea să-ți alegi!

Școlarul

Cu dreptul, să mă ierți, nu prea 'mă-mpac,

Mefistofel

Vr*o vină eu din asta n'am să-ți fac,
 Știu bine ce-i știința despre legi.
 Se moștenește dreptul, peste tot,
 Ca și o boală fără vindecare
 Ce se tot ia din moș la strănepot
 Și trece din hotare în hotare.
 Din just scoate absurd, din binefaceri chin.
 Vai ție, ca nepot că mi-ai crescut!
 De dreptul ce cu tine s'a născut,
 Nu se întreabă câtuși de puțin.

Școlarul

Dup'asta-acum și mai scârbit mă vezi.
 Ferice-acel pe care-1 luminezi!
 De teologie-mi vine să m'apuc.

Mefistofel

N'aș vrea în rătăcire să te duc.
 De vrei știință'aceasta a pătrunde,
 Mult ești primejduit să rătăcești,
 Atât venin într'însa se ascunde
 Și-i greu de leacuri să-1 deosibești.
 S'ascuți de unul, nici aici nu-i rău,
 Să juri pe vorba dascălului tău.
 Și peste tot — de vorbe să te legi!
 Atunci cu bună seamă te alegi
 Stăpân p'al siguranței sanctuar.

Școlarul

Dar vorbeii înțeles îi trebui doar'.

Mefistofel

Ei da ! Ci mult să nu te chinui în zadar;
 Căci tocmai înțelesul când lipsește,
 La timp o vorbă ți se nimerește.
 Cu vorbe de minune se discută,
 Cu vorbe un sistem se execută,
 În vorbe minunat se poate crede,
 Din vorbă nici-o iotă nu se perde.

Școlarul

Te supăr, să mă ierți, poate cam mult
 Cu-atâtea întrebări, dar aș mai vrea
 Și despre medicină tot așa
 Cuvântul tău puternic să-1 ascult.
 E timpul scurt, trei ierni, trei toamne,
 Și ce întins e câmpul, Doamne!
 Cum mă 'ndreptezi însă, pe dat'
 îmi vine calea mai ușoară.

Mefistofel (aie-ti)

De fraze seci m'am săturat,
 Să fac d'acu pe dracu iară.

(Tare)

Al medicinei spirit nu e greu
 Ca să-1 pătrunzi; te-apuci și studiezi
 Lumea și omul, tot ce vezi,
 Și lași totu 'n voia lui Dumnezeu,
 Zadarnic o să mi te sfatoșești,
 Cât poți să știi, atât vei ști.
 Dar clipa de pricepi s'o folosești,
 Bărbat isteț atunci vei fi.

Ești văd, făcut destul de bine,
 Nici îndrăsneala nu-ți lipsește, cred,
 De ai încredere în tine,
 Și alții 'n tine se încred.
 Femeea mai ales socoate
 Cum s'o tratezi, sunt mii și mii
 Ale ei boale, pandalii,
 Dar cu un leac le vindeci toate;
 Și aparența de-o păstrezi,
 Pe toate-o să le dominezi.
 Un titlu-ți trebui, să le faci să creadă
 Că arta ta cu alta nu-i de-aseamuit;
 Și 'ndată poți să pipăi, ce să vadă
 Un altul ani de-a rândul a râvnit.
 Apasă pulsulețul binișor,
 Și mijlocelul să-i cuprinzi ușor,
 Privind-o galeș cu 'nțeleș șiret,
 Să vezi de nu-i prea strânsă în corset.

Școlarul

Așâ mai zic și eu! Așâ ceva se știe.

Mefistofel

E sură, dragă, orce teorie,
 Și-i verde pomul de-aur al vieții.

Școlarul

M'alint ca într'un vis al dimineții.
 Mai pot veni ș'al'dat/te rog a-mi spune,
 Să mă pătrund de-a ta înțelepciune?

Mefistofel

Ce pot să fac, fac cu plăcere.

Școlarul

Nu pot pleca fără a îți cere
 O cinste să-mi mai faci acum:
 Te rog să-mi scrii ceva 'n album.

Mefistofel

Prea bine! (Scrie, i m dă).

Școlarul (citate)

Eritis sicut Deus, scientes bonum et malum.
 (II închide cu evlavie, se pleacă și iese.)

Mefistofel

Urmează acest cuvânt, pe Șarpe, vărul meu,
 Ș'o să te sperii cât semeni cu Dumnezeu!

Faust intră

faust

Ș'acum unde plecăm?

Mefistofel

Orunde îți-a plăcea.
 Lumea cea mică, -apoi cea mare vom vedea.
 Ce mult folos și câtă bucurie
 Acest mic curs îți pregătește ție!

faust

Dar cu o barb'așâ de mare
 In lume n'am îndemânare.
 De-aș încerca, n'aș isbuti;
 Cu oameni nu mă pot obișnui.
 Naintea altora îmi par așâ de mic;
 Nu m'ar mai desgheță nimic.

Mefistofel

Amicul meu, cu toate-o să te-obișnuești;
De te încrezi în tine, vei ști să și trăiești.

faust

Dar cum să faci de-aicea să pornim ?
Trăsură, slugă, cai de unde-o să aflăm?

Mefistofel

Mantaua asta, iată, o desvăluim,
Cu dânsa 'ndată prin văzduh sburăm.
Te-avântă numai cu curaj
Și ia-ți cât mai puțin bagaj.
Nițel aer de foc, ce-acu voiu fabrică,
De pe pământ în grabă ne va ridică.
De-om fi ușori, la ceruri ne avântăm pe loc;
Ș'acum la viața nouă eu îți poftesc noroc.

PIVHIȚA AUERBACH DIN LIPSCA

Tovarftgi veseli petrec.

Frosch

Nu râde nimeni? nu mai bea?
Stați că v'arăt eu de-i așa!
Ca paie ude-acî îmi stați,
Pe când aFdată foc mâncați.

Orander

Cui să-i băgăm de vină decât ție:
Nu faci prostii și nici o porcărie.

frosch îți toarsă un pahar de via pe cap!

Să-ți dau aci ceva din amândouă.

Brarțder

Porc dublu!

frosch

Dac'așă vă plac eu vouă!

Siebel

Pe cei ce se sfădesc afar'mi-i dați;
Cântați din răspuțeri, beți și strigați!
Hei! Holla! Ho!

Altmayer

Săriți, m'a prăpădit!

Dați-mi bumbac! timpanul mi-a plesnit.

Siebel

Când bolțile răsună-așa sonor,
Poți prețui un bas detunător.

frosch

Așă este, — ș'afară cui nu-i place !
A! tara lara da!

Altmayer

A! tara lara da'.

frosch

Suntem cu toții 'n voace.

(Cfntă.)

Sfântul imperiu roman
Cum dracu se mai ține?

fřrander

Politică? Ptiu ! ce cântec urît!
 Ce plicticos! ci slavă dă milostivei sorți
 Că sfântului imperiu de grijă n'ai să-i porți!
 Eu cel puțin mă cred de soartă alintat
 Că nu-s un cancelar sau chiar un împărat.
 Ci haide totuși să ne înțelegem,
 Și noi un papă să ne-alegem.
 Știți însușirea fără care
 De scaun dânsul parte n'are.

frosch (Camă)

Rândunică, dragă, sbori
 Salută-mi mândra de mii de ori.

Siebel

Nici un salut acelei... Fugi d'aci!

frosch

Și sărutări! Ce, tu mă vei opri?

(Cântă)

Trage zăvorul noaptea târziu,
 Trage zăvorul dragă că-ți viu.
 Ș'o să-1 încui colea spre zori.

Siebel

Da cântă-i și slăvește-o pân' la nori!
Eu am să râd când cred că n'o să-ți placă.
M'a înșelat, tot astfel o să-ți facă.
C'un cobold dânsa-ar fi ca strop cu strop,
 Pela răscruci să mi se hârjonească
Ș'un țap bătrân din Blocksberg în galop

O noapte bună să le behăiască.
 Dar un băiat cinstit și în putere
 E prea bun pentr'o astfel de muiere.
 Ce salutări! nu vreau să știu nimic,
 Ci drept salut ferestrele-o să-i stric.

J3ran.d6r (dând cu pumnul în masă)

Hei! ascultați! M'auziți voi!
 Să mă vedeți ce om de viață sunt:
 Amorezați avem aci 'ntre noi
 Și deci, ca unor domni de soi,
 O serenadă-acum o să le cânt.
 Un cântec nou de tot! Faceți tăcere!
 Și repetați refrenul cu putere !

(Ciuta)

Un guzgan odată stătuse,
 Numa'n unt și 'n untură trăia,
 Ș'o burtă mare făcuse
 Ca doctorul Luther cândva.
1-a dat jupâneasa otravă,
 De-atunci nu-și găsește zăbavă,
 De par'că-1 muncește amorul.

COml (chiuind)

De par'că-1 muncește amorul.

grander

Dă fuga în sus și în jos
 Și bea din orce băltoacă,
 Și roade mușcând furios
 Și tropăie, sare și joacă,
 Dar nu-i folosește de loc,

Se 'ntinde, sărman dobitoc.
De par'că-1 muncește amorul.

Corul

De par'că-I muncește amorul.

Orander

De spaimă 'n lumina cea mare
Din cuhnie s'a repezit,
Și cade sub vatră, tresare,
Și puflăie nemiluit.
Otrăvitoarea mai râde :
Ia-ascultă ce sgomote hâde,
De par'că-1 muncește amorul.

Corul

De par'că-1 muncește amorul.

Slebel

Ce chef pe toți acești haihui!
Vezi, frate, câfa mai ispravă,
Un biet guzgan, să-i dai otravă!

Brander

Ții foarte mult la pielea lui?

Altmayer

Vedeți burtosul ăsta chel!
Milos e, fiindcă e pățit;
În cel guzgan umflat, chiar el
își vede chipul lui leit.

Faust și Mefistofel.

Mefistofel

Acuma să-ți arăt și ție
Cum se petrece 'n veselie,

Ca să cunoști cât este de ușor.
În chef o ține 'ntr'una- acest popor.
C'un pic de minte și cu poftă mare,
În cerc îngust tot insul traiu-și duce,
Cum vrea pisoiful coada să-și apuce.
Și numai capul de nu-i doare
Și-i creditează cârciumarul,
Nu știu ce-i răul și amarul.

Brander

Aceștia doi sunt călători, îmi pare,
Li vezi după ciudata lor purtare;
D'un ceas cel mult putut-au să sosească.

frosch

Așa-i cum zici. Hei, Lipsea să-mi trăiască!
Un mic Paris, — aicea te cioplești.

Slebel

Și ce crezi, ce pot fi străinii-acești ?

frosch

Lăsați pe mine! Am să-i iau frumos
La un pahar, și până să clipești
Din fir în păr să vezi cum ți-i descos.
Cu mari seniori cred că avem aface,
Strâmbă din nas, aicea nu le place.

3rander

Sunt șarlatani de bâlcu, pun rămășag.

Aïmayer

Poate ș'așâ.

frosch

Tot eu pe sfoară-i trag.

Mefistofel (către Faust)Nu-1 simt pe dracu, bieții, nici decăt,
Măcar dacă i-ar prinde și de gât!**Faust**

Salut pe domni!

Siebel

Și noi asemenea.

(încet, uitându-se pieziș la Mefistofel)

Ce are ăsta de șchioapăt'așâ?

MefistofelNe dați voie să stăm și noi la masă?
De n'o s'avem un vin cum se cuvine,
S'avem în schimb tovărășie-aleasă.**Aitmayer**

Aveți, se pare, gusturi foarte fine.

f rosei!Cred c'ați plecat din Rippach cam pe seară.
Cu domnul Hans întâi veți fi cinat?**Mefistofel**Nu, astăzi pe la dânsul n'am mai dat,
Dar am vorbit cu el ultima oară.
De verii săi câte ne mai spunea!
La toți trimite-închinăciunea sa. < pleacă „re Frowh).**Aitmayer** (încet)

Cu ăsta n'ai brodit-o.

Siebel

Ăsta-i vulpe bătrână,

frosch

Așteaptă, 'ndat' o să mi-1 am în mână!

MefistofelAm auzit, de nu greșesc,
Glasuri deprinse 'n cor cântând?
Sub bolt'aci, 'mi închipuesc,
Ce minunat or fi sunând!**frosch**

Artist ești poate în cântare?

Mefistofel

O nu, puterea-i mică, numai dorința-i mare.

Aitmayer

Cântă ceva.

Mefistofel

Orcât și bucuros.

Siebel

Dar cântec nou de tot vrem s'auzim!

MefistofelDoar chiar acum din Spania venim,
Al vinului ș'al cântului pământ frumos,
(cant») Era odat'un rege
Ce-un purice avea —**frosch**Un purice,-auzirăți? și bine-ați priceput?
Un purice-i un oaspe destul de neplăcut.

Mefistofel (cîntîc)

Era odat' un rege
Ce-un purice avea,
Și ca pe fiu-i însuși
Pe purice-1 iubea.
Și deci chemă să vie
Un croitor pe loc:
Să-i facă micului vestă,
Nădragi și un gheroc!

Brander

Pe croitor însă observă-1 dacă
Să ia măsura bine-o să 'nțeleagă,
Și să ia seama, de-i e viața dragă,
Ca pantalonii cute să nu facă.

Mefistofel

În catifea, mătase,
Șireturi și panglici
L-a 'mpodobit pe dată,
Ș'o cruce mare ici.
Ministru-apoi ajunse
Șî foarte decorat,
Iar rudele-i la curte
În mare cinste-au stat.
Și damele și domnii
Erau prea chinuiți,
Regina, jupâneasa,
Rău înțepați, ciupiți ;
Nu-i voie să te scarpini

La curte, nici de foc.
Noi, când ne pișcă purici.
Li puricăm pe loc.

*

Corul (chiuind)

Noi când ne pișcă purici,
li puricăm pe loc.

frosch

Bravo! bravo! E minunată!

Siebel

Toți puricii așa să pată !

Orande

Apucă-i frumos, să plesnească!

Altmayer

Libertatea și vinul trăiască!

Mefistofel

Da, pentru libertate și eu o vorb'aș pune,
De-ar fi a voastre vinuri cevâ-cevâ mai bune-

Siebel

Te rog, a doua oară n'o mai spune!

Mefistofel

Mă tem numai, cu domnul cârciumar
Să n'am vr'o supărare; dar v'aș da
Ca să gustați un vin din via mea.

Siebel

Ci dă-1 încoa! răspund eu; n'ai habar.

i

frosch

De-i bun, te preamărim noi toți de-aici,
Dar probele să nu fie prea mici;
Căci spre a-mi da părerea mea deplină,
Trebui să-mi fie gura bine plină.

Aitmayer (încet)

Miros că trebui să fie de Rin.

Mefistofel

Un sfredel vreau.

Brat\der

La ce-ți va trebui?
Doar n'ai aci butoaiele cu vin?

Aitmayer

Un coșuleț cu scule e aci.

MefiStOfet (ia sfredelul. Către Frosch).

Cam ce-ați vrea să gustați, spuneți acu.

frosch

Ce vrei să zici? Ai seria întreagă?

Mefistofel

Orcine poate să-și aleagă.

Aitmayer (către Frosch)

Ai și pornit să-ți lingi buzele, tu.

frosch

Aș vrea dar vin de Rin, de-mi dai voie să spun.
Tot patria, săraca, ne dă tot ce-i mai bun.

MefiStOfel (Învârtind sfredelul în dunga mesei, In fal* Iul Frosch)*

Puțină cear'acii, și dopuri o să fie.

Aitmayer

Am înțeles! scamatorie.

MefiStOfel (către Brander)

Și dumneata?

Brander

Șampanie dă-mi dar,
Să spumege, să fiarbă în pahar!

MefiStOfel (sfredelește; unul a făcut în vremea asta dopurile de ceară gî astupă găurile).

Brander

Tot ce-i străin nu poți să ignorezi,
Ș'aiurea lucru bun se face.
Un brav german urăște pe francezi,
Dar vinul lor să-I bea îi place.

Siebel (în vreme ce Mefistofel se apropie de locul lui)

Mărturisesc că acru nu-mi convine.
De cel mai dulce-aș vrea să-mi dai!

MefiStOfelJ (afredeleste)

Prea bine. Vei avea Tokai.

Aitmayer

Ei lasă! uită-te la mine!
Vrei să ne tragi o păcăleală.

Mefistofel

O nu, ar fi prea mare îndrăsneală
Cu niște domni așă de seamă.

Ci spune iute, fără teamă,
Cu ce vin **pot** să te servesc?

Altmayer

Ce **mai** întrebi? Orcе primesc!

(După ce toate găurile au fost sfredelite și astupate)

Mefistofel (cu gesturi ciudale)

Vița 'n rod a dat,
Țapu-i cornorat!
Vița-i lemn, vinu-i zemos din ea,
Masa-i lemn, tot vin poate să dea.
Dar adâncind natura, spune
De nu e asta o minune!

Ș'acuma destupați și chefuiți!

Toți (scoțând dopurile și în vreme ce fiecareia îi curge în pahar
vinul cerut)

O dulci isvoare care vă porniți!

Mefistofel

Ci luați seama, pe jos să nu-I stropiți!

(Beau și repetă).

Toți (cântă)

Gustăm plăceri de canibali,
Cât cinci sute de scroafe!

Mefistofel

Vezi, bine ce le ie, când se pornesc!

faust

Mi-a fost destul; hai să plecăm de-aci.

Mefistofel

Să vezi, întâiu, simțul dobitocesc
Acu 'n puterea lui cum s'a porni.

Siebel (bea fără băgare de seamă, vinul se varsă pe jos și se
preface în flăcări)

Foc! ajutor! infernul isbucnește!

MefiStOfel (conjurând flăcările)

Iubite element, te potolește.

(Cître tovarăși)

Din iad acu numai un strop sări.

Siebel

Ce-i asta? Stați! aceasta se plătește!
Nu știți cu cine-aveți aface-aci.

frosch

Să nu mai îndrăznești îți spun, c'apoi...

Altmayer

Eu zic mai bine, să-I poftim să plece,

Siebel

Hei, Domnule, ce fel prin minte-ți trece
Să-ți faci scamatoriile cu noi?

Mefistofel

Taci, poloboc bătrân!

Siebel

Hei, scobitoare!
Ne-arunci acu și vorbe ocăritoare?

Brander

Ploaie de palme s'a alege!

Altmayer (scoate un dop din masă, flăcări îi isbucnesc în față)

Ard! m'am aprins!

100

Siebel

Vrăji, se 'nțelege!
Loviți băeți, l-am scos din lege!

(Scot cuțitele fi se reped asupra lui Mefistofel).

Mefistofel (cu gesturi grave)

Părerii ce 'nșelați!
Locuri și simțuri schimbați!
Îci-colo 'mi umblați!
(Toți rămân uimiți și se uită unul la altul).

Aitmayer

Unde-s aci? Hei, ce ținut frumos!

frosch

Și ce devii pe-aicea!

Siebel

Ce strugure gustos!

Brander

Și prin frunzișul verde,—văd eu bine?
Uite ce viță, uite ce ciorchine!

(Apucă pe Siebel de nas. Cealaltă face tot așa unii cu alții și ridică
cuțitele).

Mefistofel (ca mai sus)

Părerii, ochii le vei deslegă!
Și țineți minte, dracul cum glumește!
(Dispare cu Faust, tovarășii se desmetkesc).

Siebel

Ce este?

Aitmayer

Ce fel?

frosch

Nasul **tău** era?

101

Brander (către Siebel)

Și eu p'al tău l'am apucat în clește!

Aitmayer

Ce lovitură! m'a sdrobit de tot.
Dați-mi un scaun! nu mai pot.

frosch

Nu, spuneți-mi, ce se petrece?

Siebel

Unde-t mișelul? De-1 mai prind p'aici,
Cu viață n'are să-mi mai plece!

Aitmayer

Acu-1 văzui, p'al pivniței gârlici
Călare p'un butoi trecând.
Plumb par'că 'n tălpi mi s'a lăsat.

(Intorcându-se spre masă).

Dar vinul o mai fi curgând?

Siebel

Părerii, minciuni, ne-a înșelat.

frosch

Juram că-i vin adevărat.

Brander

Dar cu ciorchinii cum fu? spune.

Aitmayer

Mai zi să nu crezi în minune!

CUHNIE DE VRĂJITOARE

Pe o vatră joasă, o căldare mare la foc. In aburul care se înalță din ea, se arată diferite chipuri, O maimuța codată stă lângă căldare, li culege spuma și ia scama să nu dea în foc. Maimuțoiul cu puii stă alături și se 'ncălzește. Pereții și tavanul sunt împodobiți cu cele mai ciudate scule vrăjitoarești.

Faust. Mefistofel.

faust

Mie silă de vrăjitorii smintite;
Crezi **tu** că vindecare-mi poți promite
Cu-a căprierilor harababură?
La ușa unei babe-acu voi bate,
Și ea c'o scârnăvie de mixtură
Îmi va lua trei zeci de ani din spate?
De nu știi altceva, e vai de mine!
De-acu orce nădejde mi-am pierdut.
Nici firea dar, nici spirite divine
Vr'un balsam să găsească n'**au** știut?

Mefistofel

Cu mintea-acu, amice, ai mers departe!
Să 'ntinerești, mijlocul s'a aflat;
Dar asta-i scrisă 'n altă carte,
Și-i un capitol cam ciudat.

faust

Vreau să-**1** cunosc.

Mefistofel

Bun! Este un mijloc
Ce fără bani, vrăji, doctor, poți să-**1** ai!
La câmp afară pleacă deci pe loc

Și pune-te pe cel mai simplu trai.
Apucă-te de sapă și topor,
Și spiritul ți-**1** ține cercuit
Intr'un cuprins cât poți mai mărginit,
Cu vite și ca vita să trăești,
Pe gânduri să nu stai al tău ogor
Ce hrană-ți dă, chiar tu să-l gunoești;
Și leacului i-ai dat de căpătâi,
Cu ani optzeci tot tânăr să rămâi.

faust

Din vreme-acestea trebui să se 'nceapă;
Nu e făcută mâna mea pe sapă.
Ș'o viaț-așâ de strâmtă-i slabă treabă.

Mefistofel

Deci iată dar că iar venim la babă.

faust

De ce trebui chiar dânsa să ne-o fiarbă!
Nu știi și tu să pui la foc o iarbă?

Mefistofel

Frumoasă jucărie pentru mine!
Trei mii de poduri îți clădesc mai bine.
Căci n'ajunge știință, artă mare,
La treaba asta trebuie răbdare.
Mulți ani un duh mocnește în tăcere;
Cu vremea prinde leacul fin putere.
Și ce mai trebuie aci,
Sunt minunate lucruri toate!
El, dracul, mi le născoci;

Dar să le facă el, nu poate, (zărind dobitoacele)
 Ia uite ce drăguț popor,
 O slujnică, un servitor !

(Către dobitoace)

Stăpâna nu-i acasă, 'mi pare?

Dobitoacele

La masă mare
 Acu s'a dus,
 Pe coș în sus!

Mefistofel

Și cât timp ospătează baba?

Dobitoacele

Cât timp ne încălzim noi laba.

MefiStOfel (lui Faust)

Ce zici? drăguțe lighioane, nu-i așâ?

faust

Zic că-i ceva desgustător nespus.

Mefistofel

Eu însă vezi, ca orce mai presus
 Râvnesc să pot cu ei de vorb'a sta.
 (Către dobitoace) Hei voi, pâpușe caraghioase,
 Acolo, cui, ce bălăciți?

Dobitoacele

La cerșetori ciorbă de oase.

Mefistofel

De public n'o să fiți lipsiți.

Maimuțoiul (se apropie și se lingusește pe lângă Mefistofel)

O, aruncă-mi zaruri
 Să-mi aducă daruri,

Să pot câștiga!
 Vai, e chin și jale,
 Ci d'ar fi parale,
 Și minte-aș avea.

Mefistofel

Maimuța, cu ce mare bucurie

Ar mai juca și ea la loterie!

(În vremea asta puii s'an jucat cu un glob mare și acum îl rostogolesc în față).

Maimuțoiul

Pământu-i așâ;
 Va cădea, s'a urca
 Mereu rotogol!
 Ca sticla îmi plânge,
 Ca ea se și frânge,
 Năuntru e gol:
 Lucește 'n foc mare,
 Și dincoaci mai tare.
 Viu, iată, mă scol!
 Dar tu, drag iubit,
 De nu ai ferit,
 Acu vei muri!
 Din lut e făcut
 Și hârburi va fi.

Mefistofel

Ce-i sita asta-aci?

Maimuțoiul (<o ia jos)

Un hoț dacă ai fi,
 Te-aleg și dintr'o lume.

(Alteargă la maimuța și i-o pune înaintea ochilor).

Prin sită de-i privi,
Tu hoțu-mi vei ghici;
Nu poți să-i spui pe nume ?

Mefistofel (apropiindu-se" de foc)
Și oala de îa foc ?

Maimuțoiul maimuța
O, ce mai dobitoc,
Nu ști ce e la foc,
Nu ști ce-i în cazan!

Mefistofel
Auzi, ce bătăran!

Maimuțoiul
Ia mătura colea,
Și 'n scaun îi ședea.
(Silește pe Mefistofel să se așeze).

Faust
(care 5n vremea asta e'a oprit înaintea unei og-linii, când apro-
piindu-se când depărtându-se d' ea).

Ce văd ? O ce divină arătare
Zăresc aci 'n lumina din oglindă!
Amorul de-ar putea aripi să-mi prindă,
Să pot sburâ acolo 'n depărtare !
Ah, trebuie privirea-aci să-mi steie;
Cum voiu să văd de-aproape a ei față,
N'o mai zăresc decât ca printr'o ceață,
Cel mai încântător chip de femeie !
Să fie o femeie-așâ, se poate ?
In chipul care-ai cea se răsfață
Trebuie să văd eu cerurile toate?
Așâ ceva 'ntre oameni se găsește?

Mefistofel
Când șease zile s'a căznit un Dumnezeu,
Și-a mai și zis la urmă: bravo eu,
N'avea să iasă lucru prost, firește.
Acum poți să te sature de privit;
Dar aș putea așa comoar'aleasă
Avea să-ți vânez, și fericit
Acel căruia odat'i-a fi mireasă!

(Faust se uită mereu în oglindă. Mefistofel, Intinzându-ee în scaun
și jucându-se cu pământul urmează).

Pe tron aicea stau împărătește!
Sceptru-i aci, coroana 'mi mai lipsește.

T)ObitOacele (cari pan' acum au făcut fel de fel de mișcări ciudate
aduc lui Mefistofel o coroană, cu strigăte mari).

O să ne-ajuți tu oare,
Cu sânge și sudoare
Coroana s'o 'nceim?

(Umbli cu coroana fără băgare de seamă și o frâng în două bucali,
cu cari saltă împrejur).

Vezi, gata cum ți-o dăm!
Vorbim, ne uităm, ascultăm,
Și versuri îți croim!

faUSt (la oglindă)

Vai! simt cum am să 'nnebunesc.

MefiStOfel (arătând dobitoacele)

Zău par'că 'mi ies și eu chiar din simțiri!

Dobitoacele

Și de ne reușesc,
Și de se potrivesc,
Se chiamă că 's gândiri.

faust (ca mai sus)

Un foc mi s'a aprins în piept!
Să mergem mai curând de-aici!

Mefistofel (în atitudinea de mai sus)

Dar cel puțin, zău, spune drept,
Sunt sinceri aști poeți, ce zici ?

(Căldarea de care maimuța n'a mai luat seamă, începe să dea
ta foc, o flacără mare isbucnește și iese pe coș. Vrăjitoarea coboară
trecând prin flacără cu un strigăt îngrozitor.)

Vrăjitoarea

Au ! au ! au ! au !
Voi blestemați! stați că vă dau !
Bestii, mișei! seama nu iau !
Fiertura n'o păzesc,
Stăpâna -și pârjolesc i

(Zărind pe Faust și pe Mefistofel)

Dar ce-i aci?
Hei, voi de-aci,
Cine sunteți?
Și ce îmi vreți ?
Cum au intrat,
S'au strecurat?
Pară și foc,
Arde-i pe loc !

(Bagă lingura de spumă în căldare și stropește cu flăcări pe Faust,
Mefistofel și dobitoacele. Dobitoacele schiaună).

MefiStOfel (întorcând mătura și lovind printre sticle și oale)

În bucățele,
Sticle, ulcele,
Poftim mismas !

E numai glumă,
E tactul, ciumă,
La ce cântași.

(Vrăjitoarea se dă în lături plină de mânie și de spaimă)

Hei, spaima lumii, mă cunoști acum?
P'al tău stăpân și domn îl vezi aici!
Ce m'ar opri să te prefac în scrum
Pe tine ș'aste duhuri de pisici?
Ce, de pieptarul roșu ai»uitat?
De pana de cocoș nu știi nimic?
S'au fața poate cumva mi-am mascat?
Aștepți pe nume singur eu să-mi zic ?

Vrăjitoarea

Stăpâne, iart'acest scandal!
Nu ți-am văzut picior de cal.
Și cei doi corbi, ce i-ai făcut ?

Mefistofel

De astă dată scapi ușor ;
Fiindcă, de-i cam mulțișor
De când noi doi nu ne-am văzut
Cultura ce spoiește azi pe toți,
Spoit-a și pe dracu, ce socoti?
Stafia cea din Nord nu mai apare;
Unde mai vezi tu coarne, coadă, ghiare?
Iar cât pentru picior, ce să mi-1 schimb nu pot,
De, ar putea să mă cam compromită;
De-aceea fac și eu ca tineretul tot,
Și false pulpe-mi pun peste copită.

H O

Vrăjitoarea (jucând)

Mă prăpădesc, să-mi ies din minți îmi vine,
Când văd pe junele Satan Ia mine!

Mefistofel

Ăst nume, babo, nu-l mai pronunța.

Vrăjitoarea

Ei cum ? de ce ? or'ți-a făcut ceva ?

Mefistofel

In cartea basmelor e scris de mult; ci las'
Că oamenii n'au câștigat dintr'asta :
De cel Rău au scăpat, dar răii au rămas.
Ei, o să-mi zici Domnul baron, și basta.
Sunt gentilom și eu d'aceeaș speță
Cu alții, cred că nu te îndoiești ;
Și iată ici și stema-mi de nobleță !

(Face un gest necuviincios).

Vrăjitoarea (rade lăbărtat)

Ha'. ha ! așa ți-e felul să glumești!
Mare șiret ai fost și-mi ești.

Mefistofel (către Faust)

Amice, bine-ți 'nsemnează !
Cu vrăjitoare astfel se tratează.

Vrăjitoarea

Ș'acuma ce poftiți, îmi spuneți dar.

Mefistofel

Din sucul cunoscut un bun pahar !
Dar să ne dai din cel mai vechiu;
Căci an de an mai tarei ăst nectar.

n i

Vrăjitoarea

Prea bucuros ! aci am o sticlută,
Din care gust și eu câte-o lecuță,
Acuma nu mai pute chiar de loc;
Cu dragă inimă, c'un păhărel vă 'mbiu.

(încet)

Ci de-o bea ăsta-așâ într'un noroc,
Până 'ntr'un ceas, o știi, nu mai c viu.

Mefistofel

”
Mi-e prietin bun, de bine o să'i fie ;
Toarnă mixtura care-o ai mai fină,
Descântecel fa-ți, cercu-ți descrie,
Și dă-i apoi o ceașcă plină î

Vrăjitoarea cu gesturi bizare, trage un cerc și ajază năuntru
lucruri ciudate; Ca vremea asta paharele încep să zângine, cazanul să
fiarbă și fac muzică împreună. In sflrșit vrăjitoarea aduce o carte mare,
așează dobitoacele în cerc, pe spatele unora pune cartea deschisă,
altora le dă să țină făcliile. Face semn lui Faust să se apropie.

faUSt (către Mefistofel)

Și ce-o să fie toate-acestea, spune,
Stupide înscenări și frământări nebune,
Șarlatanii disgustătoare,
De cari mi-e scârbă și oroare.

Mefistofel

Ei fleacuri! ăstea's numai jucării ;
Nu fii așa de aspru și de iute!
Ca doctor, cu ceva scamatorii,
De-amesteci leacul, sigur o s'ajute.

(Silește pe Faust să intre în cerc).

Vrăjitoarea (CJ mae emfază începe să declame din carte)

Judecă rece !
 Fă unul zece,
 Iar două trece,
 Trei fă pe dat'
 Vei fi bogat.
 Pe patru-**I** pierzi,
 Acuma vezi,
 Din cinci și șasă,
 Baba te lasă,
 Faci șapte, opt,
 Și lucru-i copt î
 Iar nouă-i unu,
 Zece nici unu.
 Țsta-i al babei odată unu !

faust

îndrugă par'că-i apucată.

Mefistofel

Aceasta-i numai o bucată,
 Dar știu eu cartea,-așa-i întreagă;
 Destulă vreme am pierdut cu ea,
 Căci contraziceri să-nțeleagă
 Prost și 'nțelept, la fel nu vor putea.
 Amice, s'a 'ntâmplat întotdeauna,
 Căci ce e nou din vechiu se trage,
 Prin una este trei și trei e una,
 Greșeli drept adevăr să se propage.
 Pe tema asta-auzi atâtea ciorbe;
 De toți nerozii cin' mai are știre ?

Deprins e omul, când aude vorbe,
 Să creadă că sub ele-i și gândire.

Vrăjitoarea (urmează)

Spre 'nalta putință
 Ce este 'n știință,
 Zadarnic toți asudă!
 Iar cui n'a gândit,
 I s'a dăruit
 Și fără multă trudă.

faust

Din tot ce-a îndrugat nu pot s'aleg
 Nimic ca lumea; mă înnebuniți!
 E parcă s'a pornit un cor întreg
 De mii și sute de smintiți.

Mefistofel

Destul, destul, Sibilă minunată!
 Ci adu băutura, și pe dată
 îmi umple ceașca până sus la gură;
 Amicului meu asta n'o să-i strice:
 Nu crede cumva că e un novice,
 Nu e la prima lui înghițitură.

Vrăjitoarea

(cu multe ceremonii, toarnă hSutura într'o ceașca ; cum O duce
 la gura lui Faust, isbucntgte o flacăra ușoară).

Curaj! pe gât odat' se duce!
 Să vezi cum inima-ți va crește.
 Cu dracu ești frate de cruce,
 Și flacăra te îngrozește?

Vrăjitoarea desface cercul. Faust iese.

H4

Mefistofel

Ș'acum haidem! De-odihnă n'avem vreme!

Vrăjitoarea

Fie-ți de bine leacul ce-ai luat.

MefiStOfel (căt-re vrăjitoare)

De ai să-mi ceri ceva, tu, nu te teme,
Ne vom vedea în noaptea de sabat.

Vrăjitoarea

Poftim un cântec! zi-1 din când în când,
Și o să vezi efect ce are!

MefJStOfel (căt-re Faust)

Ci vino dar, și-n fuga mare;
Trebui s'asuzi cu 'mbelșugare,
Să simți puterea 'n trupu-ți alergând.
Distinsa trândăvie pe urmă o s'o 'nveți,
Și d'alte desfătări o să te 'mbeți,
Când Cupido te-o necăji curând.

faust

Colo 'n oglind'aș vrea să mai privesc!
O, ce frumoas'a fost acea femeie!

Mefistofel

Nu, nu! Curând modelul femeiesc
Avea înainte-ți o să steie. (încet).
De-acuma las, cu sucu-acesta 'n vine,
Numai Ilene fi-vor pentru tine.

STRADA

Faust. Margareta trece.

faust

Frumoasă domnișoară, pot să îndrăznesc,
Brațu-mi să-ți ofer, ca să te'nsoțesc?

Margareta

Nici domnișoară nu-s, nici frumoasă,
Pot merge neînsoțit'acasă. (Se apară și iese.)

faust

O, doamne, ce copilă 'ncântătoare!
N'am mai văzut așa ceva sub soare.
Atât de cuminte și așezată,
Totuși puțin cam alintată.
Ah! buzele roșii, lumina feții,
Pluti-mi-vor 'nainte tot drumul vieții!
Sub pleoape ochii cum și-a ascuns,
Adânc în inimă mi-a pătruns;
Și ce răspuns neted mi-a dat,
O da, o da, — m'a încântat!

Mefistofel intră.

faust

Ascultă, fata-aceasta îmi trebui negreșit!

Mefistofel

Undei?

faust

Tocmai trecu.

ii?

Mefistofel

A, da! s'a spovedit
Chiar adineaori; isbăvită-i de păcate ;
Tocmai mă strecurasem pe Ia spate.
Nevinovată-i foarte mititica,
Se spovedește pentru mai nimica ;
Aci puterea mea s'a poticnit!

faust

Dar paisprezece ani o fi 'mplinit.

Mefistofel

Vorbești ca un Lăcustă-zmpărat,
Ce crede dumisale că-i e dat
Să rupă florile din lumea 'ntreagă,
Și or ce cinste poate s'o culeagă;
Dar totdeauna nu se nimerește.

faust

Stimate profesor, binevoește
Și lasă-mă în pace cu morala!
Atâta-ți spun, vorbă curată,
Că dac'această dulce fată
La noapte 'n brațe nu 'mi-e dată,
La miezul nopții rupem învoiala.

Mefistofel

Ci mai gândește-te și tu
Ce-i cu putință și ce nu!
In două săptămâni prilej abia găsesc.

faust

Astâmpăr șapte ceasuri d'aș avea,
Pe dracu 'n ajutor nu Paș chema
O fetișcan'așâ să-mi amăgesc.

Mefistofel

Acu-mi vorbești mai că și un franțez;
Așâ, te rog, nu te iuți
De-odat' să te resfeti la ce-ți va folosi
Plăcerea unui amarez
E ca s'o ia cu ploconeli,
Tot felul de șoșeli-momeli,
Și bucățica să-și gătească 'n ele,
Cum spun italienii în novele.

faust

Am poftă bună, crede-mă, ș'asâ.

Mefistofel

Ocări și glume-acuma vom lăsă!
Iți spun, cu-acea mândră copilă
Nu merge lucrul repede, cu silă.
Nu reușește-aci nici un asalt;
Trebui s'o iei pe drumul celălalt.

faust

Dă-mi ceva ce de dânsa a ținut!
Arată-mi dulcele ei așternut,
Batista de pe sînurile-acele,
O panglicuță desfătării mele !

Mefistofel

Deci ca să vezi că mă silesc
Cât pot chinul să-ți potolesc,

•

l

•

||

li

r

li

Pe loc de-a mele mă apuc
Și în iatac la ea te duc.

faust

Ș'o voi vedea? o voi avea?

Mefistofel

Nu; va fi la vecina-sa.
Ci 'n vremea asta vei putea
In dulci speranțe să mi te resfeți
Și 'n atmosfera ei să te îmbeți.

faust

Plecăm acu?

Mefistofel

Mai zăbovim.

faust

Și vezi de-un dar să ne 'ngrijim!

Mefistofel

Un dar deja? Ei bravo! reușește!
Cunosc eu locuri minunate
Unde comori sunt îngropate;
Să scotocesc să văd ce se găsește.

SEARA

O odăle mica, curată

Margareta Împletiindu-și părul și legându-l.

Margareta

Mult mi-ar plăcea, să pot afla
Domnul de azi cine eră?

Ce bărbătească 'nfățișare!
Era un domn din lumea mare;
Din față i-o citeam de rost—
Așâ 'ndrăzneț nici n'ar fi fost. ~~dese~~)

Mefistofel și Faust

Mefistofel

Hai, intră! Iâ seama la pași!

faUSt (după o tăcere)

Te rog acuma să mă lași.

Mef>StOfel (mirosind împrejur)

Așâ curat nu ține fiecare.

faUSt (ridicând privirea în cerc)

Salut îți zic, o blândă înserare,
Ce sfântu-acest locaș îl impresori!
In sânu-mi, dulce chin de amor, cobori,
Tu ce 'nsetezi în roua de sperare!
Cum te cuprinde-o pașnică simțire
Și câtă mulțumire te îmbie!
O, cât belșug în astă sărăcie,
Și 'ntr'o colibă câtă fericire!

(S'aruncă într'un fotoliu de piele de lângă pat.)

Primește-mă în brațe ce de mult
Adăpostit-au bucurii sau plâns;
O, jeț patriarhal! Par'că ascult
Mărunte cete 'n juru-ți cum s'au strâns!
Poate, odat*, sub pomul de Crăciun,
Rebitaâna obșăciâte copul, străbun

Aci a pus un sărutat umil.
Văd, o copilă,-aci în a mea față,
 Al tău duh plin de rânduială,
 Ce părintește te învață
 Zilnic să 'ntinzi pe scrin curată față
 Și să 'ncrețești nisipul pe podeală.
 O, scumpă mână și divină ai!
 Dintr'o colibă, știi să faci un rai.
 Ș'aici! (Ridică perdelele patului.)Dulce fior m'a săgetat!
 Ceasuri întregi aici aș rămânea.
 Natură, 'n vis ușor, puterea ta
 Aci frumosul înger l a creat;
 Aci copila-apoi a odihnit,
 Cu gingaș sân, de viață plin,
 Și un țesut curat, sfințit,
 Desăvârși chipul divin!

Dar tu, ce te-a adus aci?
 Ce-adânc mișcat mă pot simți!
 Ce vrei aci? Ce ți-e inima grea?
 Sărmane Faust! Cum te-ai schimbat așâ!

Cuprinsu-m'a o adiere fermecată?
 De desfătări eram nerăbdător,
 Și mă topesc în visuri de amor!
 De orce vânt mie inima purtată?

Și'n clipa-aceasta dânsa de ar intra,
 Ai ispăși păcatul cu cruzime!
 Vlăjganul mare, cum mi ți-ar zăcea
 L'a ei picioare, 'n toata lui micime!

Mefistofel

Curând! o văd venind pe scări încoâ.

faust

Aidem! Și n'am să viu a doua oară.

Mefistofel

Iat'o lădiță, nu-î tocmai ușoară;
 Am șterpelit-o eu de undeva.
 S'o punem sub încuietoare!
 Iți jur că are s'o orbească;
 Am strâns aicea lucrătoare
 Și p'altele să ispitească.
 Copilul e copil și jocu-i joc.

faust

Să fac așâ?...

Mefistofel

Nu te 'ndoi de loc.

Or vrei comoara s'o păstrezi?
 Atunci, cu-așâ o lăcomie,
 Să-mi cruți și osteneala mie
 Și vremea 'n darn să n'o prădezi.
 Dar n'ai s'o dai pe calicie!
 Eu capu-mi sparg și unghiile-mi tocesc—

(Așază cutia, în scrin ji'l încuc iar la loc)

Aidem curând! —
 Ca îngerășul ăsta blând
 Pe seamă-ți cum dorești să-1 cuceresc;
 Iar dumneata îmi stai
 De par'c'ar fi vr'un curs ca să'mi predai,
 Și sure-ar apărarea privirei tale
 Fizici și metafizicale!
 Aidem! — (Im.)

Margareta (cu o lampa)

Ce zăpUȘală Ca de foC——< Deschide fereastra.)

Ș'afară nu e cald de loc.
Nu știu cum mî-e, mă prinde teama—
Aș vrea să vie-acasă mama.
Fiori mă prind și mă apasă—
Cum pot să fiu așa fricoasă?

(începe sa cante desbracftndu-se).

Eră în Tule un rege,
Ce iubitei credința păstrat;
Când moartea veni s'o deslege,
Ea o cupă de aur i-a dat.
O golea la orișice mese,
La nimic așa mult nu ținea,
Din ochi îi porneau lacrimi dese,
Dintr'ânsa decâteori bea.

Iar când fu și el ca să moară,
Cetățile și-a numărat,
A lăsat moștenire-o comoară,—
Paharul nu l-a lăsat.

A 'ntins o masă regească
Și curtea și-a strâns lângă el,
In sala cea strămoșească,
La mare colo 'n castel.

Odat' mai soarbe nectarul,
Băutorul încărunțit,
Și'n valuri apoi paharul,
Paharul cel sfânt l-a svârlit.

Se uită cum cade, se 'neacă,
Și piere 'n al apei potop.

Pleoapele 'ncet i se pleacă,
Și n'a mai băut niciun strop.

(Deschide scrinul ca să'și așeze hainele și zărește Udii&
giuvaeric&lele)

Acest frumos sipet aici cum vine?
Am încuiat doar scrinul, știu prea bine.
Ciudat de tot! Și ce-o fi 'ntr'însul oare
Poate să fie vr'un zălog, pe care
A dat mama ceva cu 'mprumutare.
Și o cheiță-i prins'aci;
De l'aș deschide-acu, ce-ar fi ?
Ce văd ? O doamne, ee mândrețe,
Cum n'am văzut în viața mea!
Așa găteți ș'o damă din noblețe
In zi de Paști să poarte ar putea.
Or' lanțul ăsta cum mi-ar sta?
A cui o fi așa minunăție?

(Se împodobeste cu el si trece în fața oglinzii.)

Măcar acești cercei ai mei să fie !
Ești alta 'ndat' ce te ai gătit.
Frumsețe, tinereți, la ce sunt bune?
De ele mult bine se spune,
Dar cu-asta tot s'a isprăvit;
Mai mult de milă complimente-ți fac.
Toți aur își doresc,
Dup' aur lăcomesc,
Și-i vai! e vai de cel sărac!

LOC DE PLIMBARE

FauBt gânditor, umbla 'n sus și 'n jos. **Mefistofel** vine spre el.

Mefistofel

Pe tot ce e amor disprețuit, ce-i chin drăcesc!
Aș vrea acu-un blestem mai rău chiar să găsesc!

faust

Ce ai ? Ce te frământă-așâ de greu ?
N'am mai văzut o mutr'așâ 'ncruntată !

Mefistofel

M'aș da și dracului acuma 'ndată,
De naș fi dracul însumi eu!

faust

In cap nu-i totul cum se cade ?
Turbat cum ești, ce bine-ți șade!

Mefistofel

Inchipue-ți, scumpctca ce Gretei am lăsat-o,
Un blestemat de popă ne-a suflat-o ! —
Cum a văzut mama găтели,
Au prins-o tainici bânueli:
Bătrânele-astea au mirosuri bune,
Cu nasu tot în cărți de rugăciune,
Deosibesc, cu simțul năzdrăvan,
Ce este sfânt de tot ce e profan;
Așa și'n a podoabelor lucire
Simți că nu prea e blagoslovire.
Copila mea, avutul pe nedrept,—

I-a zis, — îți seacă inima din piept.
Mai bine Preacurata să-l primească,
Și ne va da din mana ei cerească!
Gretuța nu se prea 'ndură;
E cal de dar, — dânsa și zicea,
Și cine de-astea mia adus,
Nu-i urgisit de cel de sus.
Un popă îmi chemă deci mama,
Ș'acesta cum își dete seama,
Simți cum apa 'n gură-i vine.
Cuminte v'ați gândit! — grăește,
Câștigă cine se lipsește.
Biserica mistue bine,
Ea țări întregi a 'nfulicat,
Și încă nu i s'a plecat;
Avut nedrept să 'nghiță, dragi nepoate,
Asta numai biserica o poate.

faust

Ba este mai obștesc ăst obiceiu,
Ș'un rege-o face aceasta, ș'un ovreiu.

Mefistofel

Și 'n traistă mi înfundă cele mândreți,
De pare c'ar fi fost niște bureți,
Ș'atâta muițămire-a arătat,
Ca pentru-un sac de nuci ce i-ar fi dat;
A cerului răsplată le-a promis —
Bătrâna se și vede 'n paradis.

faust

Dar Margareta ?

Mefistofel

Nu mai are pace,
Nu știe ce mai vrea, nu ști ce face,
Ie gândul tot la giuvaeruri dus,
Și și mai mult la cel ce Ie-a adus.

Faust

Mâhnirea prea iubitei rău mă doare.
Să-i duci numai de cât alte odoare!
Erau îmi pare de un preț prea mic.

Mefistofel

O, da, la domnu toate sunt nimic!

faust

Să faci așa după cum voiu!
Vecinei, vezi, mai dă-i târcoale!
Fii drac, nu fii așa de moale,
Și să-mi găsești podoabe noi!

Mefistofel

Plecată sluga dumitale sunt. (Faust iese.)
Un astfel de smintit înamorat ce știe?
El soare, lună, stele-ți suflă 'n vânt,
Să-i facă dragei lui o jucărie. <i>esc</i>

CASA VECINEI**Marta** singură.

Scumpul meu soț, dă-i Doamne bine,
Nu s'a purtat frumos cu mine!

O ia prin lume razn'asă,
Mă lasă fără o parâ.
Și doară nu l-aș necăji,
Din suflet, Doamne, l-aș iubi. (Plânge.)
Poate-i și mort! — O, chinuită-s foarte !
De i-aș avea măcar actul de moarte!

Margareta vine.

Măria ret a

O, mamă Marto!

Marta

Ce-i dragă fată?

Margareta

Picioarele abia mă țin!
Jar am găsit o ladă *n scrin;
E 'n lemn de abanos sculptată
Și 'ntr'ânsa lucruri minunate,
Ca 'n cealaltă mult mai bogate.

Marta

Vezi, nu-i mai spune mamei iar,
Să le mai dea și p'astea 'n dar.

Margareta

O, uite ici, o, vezi aci!

Marta (o gătește)

Ce mult te pot eu ferici!

Margareta

Păcat că la biserică, pe stradă,
Nu pot să ies ca lumea să mă vadă.

Marta

Vin' **te** gătește-aici la mine, las',
 N'o să te vadă ochii cari te tem;
 Te plimbi pe la oglindă-așa un ceas,
 Să vezi ce bucurie o s'avem.
 Pe urmă 'n sărbători, cu potriveală,
 Le scoți tot câte una la iveală.
 Un lănușor azi, mâne-acești cercei;
 Le vede mama,-i spui ceva și ei.

Margareta

Dar cine oare mi le-o fi lăsat?
 Nu-mi pare, orșicum, lucru curat, (Cineva bateia ușă.)
 Vai, poate-i mama,-o să mă certe!

Marta (privind pe fereștrua dela ușă)

Nu; ~ intră! — e un domn străin.

Msf'stofel intra.

Mefistofel

îmi iau voe de-a dreptu-așâ să vin,
 Și rog doamnele mele să mă erte.

(Se dă cu respect ia o parte dinaintea Margaretei)

Cu doamna Marta Schwerdtlein aș vorbi.

Marta

Sunt eu, pe domnul cu ce-l pot servi?

MefiStOfel (încet către ea)

Te-am cunoscut, e bine,-acuma lasă,
 Căci văd că ai o vizită aleasă.
 Ertăți-mă, dar nu puteam să știu,
 Mă voi întoarce ceva mai târziu.

Marta (tare)

Inchipsește-ți dragă, ce mirare!
 Domnu-a crezut că ești din lumea mare.

Măria reta

Sunteți prea bun, o doamne, domnul meu :
 O biată fată din popor sunt eu;
 Podoabele ce vezi nu-s ale mele.

Mefistofel

A, nu ziceam numai pentru acele;
 Ci 'ntreaga-vă purtare, și privirea!
 Că pot să stau, mi-e mare fericirea.

Marta

Dar ce te-duce, — pot să știu?

Mefistofel

Un sol mai bun aș vrea să fiu!
 Dar nu-s eu vinovat de vestea slută:
 Bărbatul dumitale-i mort și te salută.

Marta

E mort? O suflet credincios al meu!
 Bărbatul meu e mort! Mă sting și eu!

Marja reta

Vecină dragă, fii mai tare!

Mefistofel

Să vă spun trista întâmplare.

Măria reta

De-aceea, vezi, în veci nu voi iubi.
 O moarte-așâ, de moarte m'ar răni.

Mefistofel

Dureri prin bucurii, aşâ ni-i dat.

Marta

De cum muri mai ştii vr'un svon ?

Mefistofel

In Padua e îngropat
Alături de sfântul Anton,
Spre viaţa 'n veci nemuritoare,
In loc sfinţit şi la răcoare.

Marta

Şi cu-alt nimica nu-mi mai vii?

Mefistofel

Ba da, cu-o rugăciune mare:
Să-i dai trei sute leturghii ;
încolo n'am nimic în buzunare.

Marta

Cum! nici un giuvaer, spre amintire,
Ce or ce calfă 'n traista lui păzeşte,
Ca sfântă, neatinsă suvenire,
Şi mai de grabă cere, flămânzeşte!

Mefistofel

Madam, mă vezi din inimă mâhnit;
Ci banii nu-i svârlea el prin tot locul.
Şi el de-a lui greşeli mult s'a căit,
Dar mai ales îşi blestema norocul.

Marja reta

De ce ah, sunt aţâţi nenorociţi!
Voi cere pentru el cereasca milă.

Mefistofel

Ce suflet adorabil de copilă!
Mult vrednică ai fi să te măriţi.

Mariareta

O nu, e vremea încă 'ndelungată.

Mefistofel

Un curtezan măcar de o camdată,
E-un dar divin, şi cred că-i cel mai mare,
Cu o dulce fată-aşâ, o 'mbrăţişare.

Mariarsta

Pe-aici nu-i obicei-u-aşâ.

Mefistofel

Se poate totuşi întâmpla.

Marta

Ci povesteşte dar'!

Mefistofel

La patu-i am veghiat.
Era ceva, nu paie, mai puţin,
Mai mult decât gunoi; dar a murit creştin,
Şi sufletul nu-şi socotea răscumpărat.
Mă simt scârbit — striga — de fapta asta :
Să-mi las eu meseria şi nevasta!
Căinţa mea chinuitoare ce-i!
Măcar de dânsa de m'aş şti iertat! —

Marta (plângând)

Scump om, de mult iertarea mea i-am dat.

Mefistofel

Dar vina, Doamne,-a fost mai mult a ei.

Marfa

Asta-i minciună!-auzi, să minți pe pat de moarte!

Mefistofel

Ceasul din urmă începea să-l poarte
Prin aiurări, — aşâ socot.
N'aveam, zicea, odihnă de-azi pe mâine,
Să-i fac copii, apoi să văd de pâine,
Şi când zic pâine, ştii, zic tot.
Şi nu puteam în pace să-mi iau nici partea mea.

Marta

Credinţa mea, iubirea, cum le-a putut uită?
Şi zi şi noapte cum îmi dam silinţă!

Mefistofel

Nu, pentru astea-aveâ recunoştinţă.
Zicea: Din Malta când plecarăm,
Pentru copii, nevestă, m'am rugat fierbinte,
Şi 'ntr'adevăr că ne ieşi 'nainte
Un vas turcesc şi-l şi captarăm.
Ducea comorile Sultanului cel mare.
Astfel că vitejia-avu răsplată,
Şi am primit şi eu ca fiecare
O parte drept şi bine măsurată.

Marta

Aud? şi unde-i? cum? a îngropat-o?

Mefistofel

Ba cele patru vânturi au suflat-o!
O dâmicelă 'n samă la primit,

Pe când în Neapol se plimba pe stradă;
I-a dat, de toată viaţa le-a simţit,
Credinţă şi iubire o grămadă.

Marta

Stricatul! Şi-a furat copiii!
Mizerii, lipsă, tot nu l-au plecat
Saşi pună frâu păcătoşiii!

Mefistofel

Ei vezi ! şi iată-l răposat.
In locul dumitale eu să fiu,
Pe mort un an în capăt l'aşi jeli,
Şi mi-aşi ochi într'astea unul viu.

Marta

O doamne,-aşâ uşor nu s'a găsi
Un altul cum a fost biet răposatul!
Ce om de viaţă, ce drăguţ creştin,
Numai cât prea-i plăcea cutreeratul,
Femeile străine, vin străin,
Şi blestematul joc de zar.

Mefistofel

Ei, mai puteai să-i ierţi câte ceva;
Neapărat că dacă dânsul iar
Şi dumitale unele-ţi ierta.
Şi-ţi jur, de ţi-ar veni la socoteală,
Te iau şi eu c'o astfel de 'nvoială!

Marta

O, negreşit domnului gluma-i place!

Mefistofel

E vreme 'mi pare-acuma să-mi fac vânt

Asta îmi prinde și pe dracu de cuvânt, (Că^{FM} Margareta) •
Dar inimioara noastră ce mai face?

Margareta

Ce vrea să zică domnul?

Mefistofel (ie-șii

O, nevinovăție!

(**T a**«) Adio, zic la doamne.

Marja reta

Adio!

Marta

Spune-mi mie

De grabă înc'atât: cum pot să am și eu
Dovadă unde, cum, și când muri al meu?
In toate rânduiala mi-a plăcut,
Și la gazetă vreau să-l văd trecut.

Mefistofel

Doi martori trebui, dragă, spusa lor
Vestește adevărul tuturor;
Am un tovarăș prea distins cu mine,
Să stea drept mărturie și el vine.
Să ți-1 aduc, de vrei.

Marta

Prea bun vei fi.

Mefistofel

Și domnișoara, cred, va fi aci?
Băiat de treabă, 'n lume mult umblat,
Cu domnișoarele prea delicat.

Margareta

Dar aș roși 'nainteai lui.

Mefistofel

Nici înaintea regelui!

Marta

In astă seară,-aicea în grădină,
Vom așteptă pe domni să vină.

STRADA

Faust. Mefistofel.

faust

Ei, ce-i? Cum merge? 'nnaintezi?

Mefistofel

Așâ te voi! Să-mi arzi din plin !
O vei avea peste puțin.
De seară la vecina ai s'o vezi:
Ca asta nu găsești o alta 'n lume,
Mijlocitoare pusă parc'anume!

faust

Prea bine.

Mefistofel

Cere 'n schimb ceva, firește.

faust

Serviciul cu serviciu se plătește.

Mefistofel

Trebuie numai să punem mărturie
Găsoțul ce-a avut cu cununie
În loc sfințit în Padua odihnește.

faust

Frumos! acu să faci atâta drum!

Mefistofel

Sancta simplicitas! dar nici de cum;
Ce mai întrebi! Mărturisești, ș'atât.

faust

Un alt plan dacă ai; acesta-i prea urât.

Mefistofel

O sfânt bărbat! aga-ai ajuns acum!
Dar oare pentru /ntâia oară 'n viață
Vei da acu o fal^ă 'ncredințare?
Ci despre Dumnezeu și lumea mare,
Sau despre om,/ce 'n cap, ce 'n suflet are,
Câte n'ai spus, pu fruntea îndrăzneată,
Cu piept semeț și vajnic întărind?
Și spune drept, de-aceste-nțelepții
Dacă știai măcar atât cum știi
De domnul Schwerdtlein de-o mai fi trăind

faust

Sofist și mincinos ești cum ai fost.

Mefistofel

Da, dacă nu le-am ști și mai cu rost.
Căci mâine,-aș cinsti cum ești,

Sărmanei Greta, ca s'o amăgești,
Nu o să-i juri tu c'o iubești?

faust

Din suflet chiar.

Mefistofel

Foarte frumos!

Vei spune-apoi de veșnica iubire,
Credință, de-un îndemn ce-i peste fire —
Din suflet ș'aste toate le-i fi scos?

faust

Sfârșește! Da! — Când eu simțesc,
Pentru-ăst simț mult, pentru-ăst tumult,
Un nume caut și nu găsesc,
Cu toate simțurile lumea răscolesc,
Cu toate vorbele am isprăvit,—
Văpaie, care *n mine clocotești,
De-ți zic eternă, fără de sfârșit,
Sunt astea amăgiri drăcești?

Mefistofel

Așa-i cum zic.

faust

Ascultă vorba mea

Și de plămâinii mei, te rog, te 'ndură, -
Dreptate vrei să ai? Fii bun de gură,
Și negreșit o vei avea.
Dar hai! de-atâta flecărie m'am scârbit;
Căci ai dreptate, mai ales că sunt silit.

GRADINA

Margareta la brațul lui Faust. Marta cu Mefistofel se plimbi
în sus și în jos.

Margareta

Simt eu prea bine cumcă mă cruțați,
Vă înjosiți, mă faceți să roșesc.
Știu, călătorii-așâ sunt învățați,
Din bunătate orice prețuesc;
Dar un bărbat umblat în lumea 'ntreagă,
Din vorba mea ce poate să aleagă?

faust

Din vorba ta, din oOșii-ți, mai mult poți să alegi.
Ca din înțelepciune;! acestei lumi întregi l

J (li sărută mana.)
i

Margareta

O, nu vă supărați / Să-mi sărutați voi mâna,
O mân'așâ de asp/ră, cum vă vine?
Dar câte face, toată săptămâna!
Și mama toate-așp de strâns le ține. (Trec înainte.)

Marta

Și dumneata, călătorești într'una?

Mefistofel

Hei, treaba, datoria te silește!
Și cât de rău îți pare-întotdeauna,
Să părăsești un loc, unde-ți priește!

Marta

Ca tânăr omul, da, să pribegească,
Nu zic, prin lume-așâ câți nu se duc;

Dar de, la vreme grea ca să-mi pornească
Spre groapă un holtei și singur cuc,
Zău, asta nimeni să nu și-o dorească.

Mefistofel

De altceva mai rău nu te poți teme.

Marta

De-aceea, scumpe domn, vezi până-i vreme.
(Trec înainte)

Margareta

Da, ochi ce nu se văd, se uită, știi!
Așâ curtenitor toate le spui;
De sigur însă ai amici destui,
Și mai cuminiți decât pot eu să fiu.

faust

O scumpă! cumințenia-i cuvânt,
Adesea-i vanitate și prostie.

Margareta

Cum ?

faust

Simplitate, nevinovăție,
Că nu-ți cunoști tu prețul tău cel sfânt.
Plecare, umilință, daruri 'nalte,
De fire ce cu drag se împărțesc —

Margareta

De v'ați gândi la mine-o clipă 'ncalte,
Eu vreme am, mult —mult să mă gândesc.

faust

Ești multă vreme singurică?

Marjareta

Gospădăria noastră mică,
 Ce-i drept, dar trebuie să vezi de ea.
 Noi n'avem slugi, singură fierb și cos,
 Și mătur, și alerg în sus și 'n jos;
 I-așa de cruțătoare mama mea!
 Nu că aminteri mâna nu i-ar da,
 Mai mult ca mulți avem, tot ce se cere,
 Căci tata ne-a lăsat ceva avere,
 Căscioară, grădiniță, lângă-oraș.
 Dar am acu un traiu mai liniștit ;
 Un frate am ostaș,
 Iar sorioara mi-a murit:
 Destule griji și dânsa zău, mi-a dat;
 Dar bucuros or ce aș fi 'ndurat.
 Era așă drăguță.

faust

înger, de-ți semăna.

Margareta

Eu o creșteam, și ce mult mă iubea!
 Când s'a născut, tata murise,
 Credeam că și cu mama s'a sfârșit,
 Așă de rău se 'mbolnăvise ;
 Cu greu pe urmă 'ncet s'a 'nzdrevenit.
 Firește că nici gând ierâ
 Să-i dea să sugă, nu putea,
 Și singură eu o 'ngrijeam,
 Cu apă lapte dulce-i dam.

Ș'așă, eră a mea; la piept o am ținut,
 Aci s'a 'nfiripat și dragă mi-a crescut.

faust

Avuși cea mai curată bucurie.

Margareta

De sigur, dar și ceasuri grele-o mie.
 Alături noaptea leagănu-l țineam,
 Tot lângă pat, și cât ce se mișca,
 Eu mă și deșteptam ;
 S'o culc cu mine, or să-î dau să bea,
 Ori să mă scol, și dacă nu tăcea,
 S'o plimb o noapte 'ntreagă prin odaie,
 Și dis de dimineață'apoi, fă-i baie.
 Pe urmă la piață, la cuptor,
 Și într'o zi ca 'ntr'alta-acelaș zor.
 Zău, domnul meu, noiăștia, nu prea știm ce e tihna;
 Dar bine-ți cade 'n urmă gustarea și odihna.

(Trec Înainte)

Marta

Hei, soarta noastră trebui s'o jelești:
 Holteiu să se îndrepte-i lucru rar.

Mefistofel

N'ar trebui decât să vrea, una cum ești,
 Ca să mă 'ncredințeze de contrar.

Marta

Ci spune drept, pe unde ai umblat,
 Nu ți-ai găsit ceva, nu te-ai'legat?

Mefistofel

E vorba: vatra ta, ș'o vrednică soție
Sunt mai presus de orice bogăție.

Marta

Zic dacă n'ai avut încă vr'un dor ?

Mefistofel

Toți m'au primit în chip curtenitor.

Marfa

Ci eu zic: serios de te-ai gândit?

Mefistofel

Cu damele nîcîcînd nu-i de glumit.

Marta

Ah ! nu mă înțelegi!

Mefistofel

îmi pare rău!

Dar înțeleg —că ești prea bună, zău.

(Trec înainte)

Faust

Cînd am intrat, o îngerăș duios,
Aci 'n grădină, m'ai recunoscut?

Margareta

Cum ? n'ai văzut ? Plecasem ochii 'n jos.

faust

Și-mi ierți și îndrăzneala ce-am avut
Cînd te-am oprit, pe cînd treceai sfioasă,
In drum de la biserică spre casă ?

Margareta

M'am speriat, era 'ntâia 'ntâmplare;
De mine nimeni rău nu poate crede,
Și mă gîndeam înu cumva dînsul vede
Ceva sfruntat în felu-ți de purtare?
De i-a părut că poate-așâ de-odată,
Să prindă vorbă cu așâ o fată.
Dar drept să spun: nu știu ce fel simțeam.
Mereu cum te-apără aici ceva,
Mă supăram eu, că pe dumneata
Să fiu mai supărată nu puteam.

faust

Tu, dulce!

Margareta

Stai pușin.

(Culege o mîrgărită smulge petalele una după alta.)

faust

Buchet o să se 'mbine ?

Margareta

Nu, e numai un joc.

faust

Cum?

Margareta

O să rîzi de mine

(Smulge și șoptește)

faust

Ce tot șoptești?

Margareta (ceva mai tare)

Da, mă iubește, — nu.

Faust

Divină, scumpă arătare tu!

Margareta (urmează)

Nu, — mă iubește, da, — și iarăș nu —

(Smulgând ultima petală, strălucitoare de bucurie)

Da, mă iubește î

Faust

Da! Al florilor cuvânt
Rostirea zeilor să-ți fie! Te iubește!
Știi **tu** ce e aceasta? Te iubește!

(Ii prinde amândouă mâinile.)

Marjareta

Ah! mă sfârșesc!

Faust

Nu tremura! O lasă clip'aceasta
Și strânsu-acest de mână las'să-ți spună,
Ce vorbele nu pot rosti:
Cu totul inima să-ți dai, ș'o desfătare
Să simți, ce veșnică trebui să fie,
Da, veșnică **I** — Sfârșitu i-ar fi desperare!
Nu, fără de sfârșit, zic, fără!

Margareta (ii strânge mâinile, se desface și fugе. El stă o clipă gânditor, apoi o urmează.)

Marta (venind)

Se lasă noaptea.

Mefistofel

Trebuie să plecăm.

Marta

Eu bucuros v'aș ține să mai stați,
Da'i loc cam rău aicea unde stăm.
Oamenii ăștia-s învățați
Să caște gura 'ncolo, 'ncoace,
Ca și când n'ar aveâ-alt ce face.
Ș'ajungi pe gura lor, de alta nu mi-i.
Dar unde nî-i perechea?

Mefistofel

Sbură pe cea cărare,
Sglobii pasări de vară!

Marta

El o iubește, 'mi pare.

Mefistofel

Și ea pe el. Așâ e mersul lumii!

UN CHIOȘC ÎN GRĂDINĂ

Margareta sare înăuntru, se ascunde după ușă, duce degetul la buze și pândește printre scânduri.

Marjareta

Vine!

FaUSt (venind)

Șireată,-așâ mă necăjești!
Te am prins! io sărata).

Margareta (cuprinzându-I și înapoiindu-i sărutarea)

Om bun, ce drag îmi ești!

Mefistofel bate la nsă.

faUSt (bătând din picior)

Cinei ?

Mefistofel

Om bun.

faust

Ba dobitoc.

Mefistofel

Ci vremea trece,

Ai să plecăm.

Marta (vine)

Da, e târziu.

faust

Te voi petrece?

Margareta

Nu, mama m'ar... Adio!

faust

Să plec? o, acest gând...

Adio !

Marta

Noapte bună!

Margareta

Să ne vedem curând!

(Fauat și Mefistofel ies.)

Doamne !-un bărbat așa cuminte

Câte nu știe cugeta!

Eu rușinată-i stau nainte

Și îi răspund la toate: da.

Un biet copil prostuț, vezi bine,

Sunt eu,—ce-o fi gășind la mine? (i.,e.>

PĂDURE ȘI PEȘTERĂ

faUSt (singur).

O duh înalt, tu totul, tot mi-ai dat

Ce ți-am cerut. Nu în zadar spre mine

Intors'ai tu obrazul tău de foc.

Mi-ai dat măreța fire drept regat,

Mi-ai dat puteri s'o simt în desfătare.

Nu numai admirarea rece-mi Iași

Ci voie-mi dai în sânul ei adânc

Ca 'n sânul unui prieten să privesc.

Naintea mea porți rândul celor vii

Și tu mă 'nveți ca să-mi cunosc eu frații

Din codrul mut, din aer și din ape.

Și când furtuna urlă și trosnește

Și prin păduri brazi uriași doboară

Sfărmând vecine crengi, vecine trunchiuri,

Și bubuie de prăbușiri ecol,

Tu 'n peșteră-adăpostul mi-I arăți.

Pe mine însumi mie mă desvălui

Ș'adânci minuni ascunse 'n pieptul meu.

Și când răsare 'ncet luna curată

Cu raze potolite, îmi plutesc

De pe pereți de stânci, de prin tufișuri,

Din vremi străvechi fantome argintii,
 Și 'ngân' plăcerea aspră-a meditării.
 Cum omului nimic desăvârșit
 Nu-i este dat, o simt. La voluptatea
 De zei ce mă apropie, mi-ai dat
 Tovarășul de care nu mai pot
 Să mă lipsesc, chiar dacă cu sfruntare
 În față-mi mă 'njosește, și-n nimica
 Preface-a tale daruri cu o șoaptă.
 Un foc păgân în inimă-mi ațîță,
 Neadormit, spre chipu-acel frumos.
 Și astfel cad din dor în desfătare,
 Și 'n desfătare după dor tânjesc.

Mefistofel intră.

Mefistofel

Cu viața ast'-ai să sfârșești odat'?
 Credeam c'o să te saturi mai curând.
 O dată să încerci e minunat,
 Pe urmă însă iar, ce-i nou la rând!

faust

Aș vrea și altă treabă să mai ai.
 De cât să m'amărăști în orice zi.

Mefistofel

De, de! De mine-aicea poți să stai,
 Chiar în adins nu mi-o mai aminti.
 Cu un ursuz și dârz smintit ca tine
 Nu pierd eu vr'o comoară, las'.
 Cu d'ăștia am orcând manile pline!
 Ce-ți e pe plac și ce nu-ți mai convine,
 Nu-ți pot citi, stăpâne, de pe nas.

Faust

Acuma știu c'ai nimerit-o 'n lege!
 Find-că mă plictisești, să-ți mulțămesc.

Mefistofel

Sărmane! de-al tău trai ce s'ar alege,
 De n'aș fi eu să te povățuesc?
 De veșnicul crics-cracs al fantaziei
 Temeinic știu că mi te vindecăi;
 De nu eram eu, drumul pribegiei
 P'acest pământ de mult îl absolveai.
 Ce crezi, prin stânci, prin peșteri de te-ascunzi,
 Ca bufnițele-aici să mi te 'nfunzi?
 Din mușchi de pe copaci, din apa de prin gropi,
 Ca broasca vreî acu să mi te 'ndopi?
 O ce 'ndeletniciri dulci și senine!
 Tot nu scoseși pe doctorul din tine.

faust

Pricepi tu, cum mă simt că reînviu
 Din rătăcirea asta prin pustiu?
 Ci fericirea de-ai putea să-mi bănuiești,
 Ești drac destul să nu mi-o 'ngăduiești.

Mefistofel

O, ce plăceri supraumane-ți faci!
 Pe munți în rouă noaptea ca să-mi zaci,
 Să 'mbrățișezi pământ și empireu,
 Și să te umfli cât un Dumnezeu;
 În măduvă pământul să-1 scurmi, cu 'ndemn de-a ști,
 Să simți în pieptu-ți munca de pân'a șeșea zi,
 De forța-ți mândru, nu știu ce minune

Să guști, să te topești în Totu-obștesc,
Să piară 'n tine tot ce-i pământesc,
Ș'apoi înalta-ți intuițiune
S'o 'nchei așa — „... un gest» cum nu pot spune.

faust

Nerușinat!

Mefistofel

D'astea nu prețuești;
Tu, om moral, ai drept să te scârbești.
Urechea ta cea castă s'audă se sfiește,
Ce inima ta castă cu poftă își dorește.
Dar fie! facă-și dar domnul plăcerea
Să-și mintă una-alta, cum i-i vrerea;
Dar mult așa nu cred s'o ducă. .
Ești, văd, mânat iară 'nnapoi,
Și de mai ține, groaza 'n al ei toi
Și spaima și sminteala te apucă.
Dar e destul! Iubita-ți stă în casă,
Cu suflet greu, cu gândul pururi dus,
Din minte chipu-ți nu vrea să-i mai iasă,
Te-a îndrăgit cât nu este de spus.
Amorul tău pomise 'ntâia oară
Fierbând ca un torent umflat de omăt,
L-ai revărsat în inima-i, și iară
Secat acum se scurge îndărăt.
Socot că 'n loc de a trona pe-aici,
Măria ta ar face mult mai bine
Iubirea astei biete păsărici
S'o răsplătească-așa cum se cuvine.
O prinde-adesea un urât de moarte;
Privește la fereastră, nori venind,

Peste-al cetății zid bătrân plutind.
De-aș fi o păsărică! — zice 'n șoapte,
Ș'o spune zi și jumătat'din noapte.
Acu-i voioasă, tristă altădat',
Adesea-i plânsă, plânsă tare,
Apoi iar liniștită pare,
Și 'namorată-i nencetat.

faust

O, șarpe! șarpe!

Mefistofel (sîe-sii

Așa e că te-oi prinde ?

faust

Infame! piei îți zic, îți zic să piei,
Și nu-mi rosti aici numele ei!
De dulcele ei corp nu mi reaprinde
Simțiri nebune, dor, nu mă cuprinde!

Mefistofel

Ce-i asta? Crede c'ai fugit de ea ;
De jumătate-i chiar așa.

faust

Aproape-i sunt, — departe să mă sting,
Nu pot s'o uit, nu pot s'o părăsesc;
Și trupul Domnului îl pizmuesc,
Când mă gândesc că buzele-i l-ating.

Mefistofel

Așa-i! Te-am pizmuțit adeseori
Și eu, gândind la gemenii 'ntre flori.

faust

Mijlocitor! hai, piei!

Mefistofel

Ci rîd de-a ta mînie.

Doar Dumnezeu atuncea cînd făcu

Băeți și fete, tocmai dînsul fu

Intîiu'-n'astă fină meserie.

Ci hai! auzi ce plîns și jale!

In odăița dragei tale,

Doar nu te-așteaptă ceasul rău.

faust

Și ce i divina ei îmbrățișare?

La pieptul ei fierbintea desfătare?

Destinu-i trist nul simt mereu?

Nu-s eu fugarul, rătăcitul,

Nu-s un neom fără de scop și stare,

Ce ca șivoiu-și duce vîjâitul

Colo 'n abis cu lacomă turbare?

Și ea, cu simț copilăresc,

Intr'o colibă, 'ntr'o poiană-aci,

Cu rostul ei gospodăresc

O mică lume și-ar alcătui.

Iar eu, cel urgisit de zei, nu m'am oprit

La stînci, ca să le năruiesc, '

Și să le sfarm cu suflet îndârjit,

Ci pacea ei, pe ea s'o nimicesc!

O iad! o prad'așă ți-a trebuit!

Ajută-mi, drace, chinul de-mi scurtează,

Și să sentâmplesc 'ndată ce e scris!

Și soarta ei asupra mea să cază,

Și s'o târăsc cu mine în abis!

Mefistofel

Cum iarăș fierbi și iar îmi arzi în foc!

Ci du-te dar s'o mîngâi, biet smintit!

Cînd mintea 'ntr'un căpșor așâ stă 'n loc,

îndată crede că s'a și sfârșit.

Trăiască cel cu sufletul voinic!

Aminteri îndrăcit ești, lucru mare.

Și 'n lumea toată nu-i mai prost nimic

Decât un drac căzut în disperare.

ODĂIȚA GRETEI

Greta (singuri la roata de tors)

Gîndul m'apasă,

Mi-e inima grea;

S'a dus de-acuma

Liniștea mea.

Cînd el nu-i cu mine,

Mi-e casa mormînt,

Mi-e lumea amară

Și tot pe pămînt.

Capu-mi sărmanul

Se pierde-aiurînd,

Mi se distramă

Mintea-alergînd.

Gîndul m'apasă,

Mi-e inima grea;

S'a dus de-acuma

Liniștea mea.

La geam pe el numai

Cu ochii-I petrec,
 La dânsul numai
 Pragul mai trec.
 Mersul lui mândru,
 Noblețea firii,
 Zâmbetul gurei,
 Vraja privirii,
 Tu strâns de mână,
 Câte îmi spui,
 Și ah, sărutarea
 Buzelor lui!
 Gândul m'apasă,
 Mi-e inima grea,
 S'a dus de-acuma
 Liniștea mea.
 Sânu-mi se sbate
 In chin fără glas;
 Să-1 pot cuprinde
 Să nu-1 mai las!
 Cum vreau și cum ard,
 Să-1 pot săruta,
 Să mor sub sărutul
 Și patima sa!

GRADINA MAETEI

Margareta. Faust.

Margareta

Promite-mi, Enric.

Faust

Tot ce pot.

01

**

;J!

Ti

Margareta

Să-mi spui cum stai tu cu credința ta?
 Iești inimos și bun de tot.
 Dar mi se pare că nu ții la ea.

Faust

Nu mă 'ntrebâ, tu simți că te iubesc,
 Iubiților mei totul le jertfesc;
 Răpesc oare credința cuiva? nu.

Margareta

N'ajunge, trebuie să crezi și tu.

Faust

Trebui ?

Margareta

O, vorba mea de-ai vrea s'o prețuiești!
 Nici sfânta 'mpărtașenie n'o cinstești.

Faust

Da, o cinstesc.

Margareta

Dar n'o ceri niciodat'.
 Pela biserică de când n-ei mai fi dat ?
 Crezi tu în Dumnezeu ?

faust

Dar cine, draga mea,
 Poate să zică: Cred în Dumnezeu?
 Un preot, un savant de-i întreba,
 Batjocură va fi răspunsul său,
 Așa îți va părea.

Margareta

Ești dar necredincios?

faust

Nu mă 'nțelege rău, o chip duios!
 Cin' poate să-1 numească?
 Și să mărturisească:
 Intr'ânsul, cred.
 Și cine, de simțește,
 Să spună nebunește:
 In el, nu cred!
 Atot cuprinzătorul,
 De viață dătătorul,
 Nu 'mbrățișează el și nu ne ține
 Pe amândoi, și chiar pe sine?
 Nu se boltește ceru-asupra noastră?
 Nu stă pământul tare-aci sub noi?
 Și blânde scânteind pe cer
 Eterne stele nu răsar?
 Noi, ochi în ochi nu ne privim,
 Și toate nu se grămădesc
 In capul tău, în mintea ta,
 Și 'n taină-eternă nu plutește
 Văzutul nevăzut pe lângă noi?
 Cu acestea-ți umple inima din plin,
 Și de te-a fericit ce simți,
 O, zi-i atuncea or-cum vrei,
 Zi-i fericire! - amor! inimă! Dumnezeu!
 Eu să-1 numesc nu pot!
 Simțire este tot;
 Numele-i numai ca să sune,
 E fum, pe razele cerești o ceață.

j

Marja reia

Acestea toate-s foarte bune ;
 Și preotul așa ne 'nvață,
 Ci numai cam cu-alte cuvinte.

faust

Le spune-aceste vorbe sfinte
 Or și ce inimă sub soare,
 In limba dânsei fiecare;
 De ce nu și eu într'a mea?

Margareta

Mai înțeleg, când te aud așa.
 Dar totuși indoeli îmi vin,
 Căci văd că nu ești bun creștin.

faust

O, draga mea!

Marjareta

De mult mi-e greu,
 Cu-acel tovarăș că te văd mereu.

faust

Cum asta?

Margareta

Omul ce-i cu tine
 îmi turbură tot sufletul din mine;
 In viața mea întregă n'am simțit
 O lovitur'asă ca un cuțit,
 Când am văzut respingătoarea-i față,

faust

Drăguța mea, să nu te temi de el.

*

Mari a reta

Nu pot să-l văd, tot sângele-mi înghiață.
 Eu oamenii nu îi urăsc de fel,
 Dar cum pe tine să te văd mi-e dor,
 De omu-acela tainic mă 'nfior.
 Și mi se pare că e ș'un mișel,
 Mă iartă Doamne, dacă mă înșel.

Faust

Trebui să fie ș'astfel de haihui.

Mari a reta

Eu n'aș sta în tovărășia lui!
 Cum se apropie, pe loc
 De toate par'că-și bate joc,
 Și pare mânios;
 Îl vezi că de nimic nu-i bucuros;
 Pe frunte par'că scris i-ar fi,
 În veci să nu poată iubi.
 La brațul tău ce bine mi-e,
 Dar cum îl văd, mă 'nneacă, mor.

Faust

Tu îngeraș bănuitor!

Margareta

Ș'acestea toate-așă mă stăpânesc,
 Că 'ndată ce și el de față-o fi,
 Îmi pare chiar că nu te mai iubesc.
 Nici să mă 'nchin nu pot când e aci,
 Aceasta mi roade inima din mine;
 Eu, Enric, cred că tot așa îți vine.

Faust

E numai o antipatie.

Margareta

Trebui să plec.

Faust

De ce nu mi-e dat mie,
 La sânul tău în pace-o oră să trăim,
 Și piept la piept, cu sufletul în suflet să ne fim?

Margareta

Ah, singură de-aș fi la mine!
 N'aș încuia niciun zăvor;
 Dar mama doarme-așă ușor,
 Și dacă m-ar găsi cu tine,
 Pe loc acolo aș muri!

Faust

Îngerul meu, nu te 'ngriji.
 Iat-o sticlură. Torni trei picături
 Într'un pahar ș'o va cuprinde 'n pace
 Ș'adânc somnul blândeii naturi.

Margareta

O, pentru tine ce n'aș face?
 Dar n'o să-i strice, nu-i așa?

Faust

Firește, altfel aș putea?

Mari a reta

Destul e să te văd, o prea iubite,
 Ca nu știu ce în voie-ți să mă mâne;
 Am și făcut eu pentru tine-atâte,
 Alt mai nînc să fac nu-mi mai rămâne. (i'e>

Mefistofel vine.

Mefistofel

Se duse mielușeaua?

faust

Ei, iar ai spionat?

Mefistofel

Din fir în păr aici am auzit
Lecții de catechism ce ați luat;
Domnului doctor, sper, i-a folosit.
Pe fete le interesează ca să știe
De-i un bărbat cucernic, negreșit
Își zic: se pleacă Lui, se va plecă și mie.

faust

O, monstrule, nu înțelegeți tu oare,
Cum sufletele-acesta, plin
De o credință, ce socoate
Că-i singura mântuitoare,
Se sbate-n sfântul acest chin
Că prea iubitul ei pierdut e, poate?

Mefistofel

O, sensual amant, prins în extaz,
De tine,-o fetișcană-și bate joc.

faust

Pocită-alcătuire de scârnă și de foc!

Mefistofel

Și-i meșteră *n citirea din obraz.
Când sunt de față-o prinde cu leșin,

Cu-a mea măscuță tainici spaima-i fac;
Ea simte că un geniu-s cel puțin,
Ba crede c'aș putea fi chiar un drac.
La noapte dar? —

faust

Ce-ți pasă ție?

Mefistofel

De, am și eu o bucurie!

LA FÂNTÂNA

Greta și Liza cu urcioare.

Liza

Cum? de Babeta tu n'ai auzit?

Greta

Nimic. Prin lume ies așâ de rar.

Liza

Îmi spuse și Sibila, astăzi chiar.
Ajunse rău și asta însfârșit.
Așa-i cu fudulia!

Greta

Cum?

Liza

Nu miroase bine.

Ia hrană pentru doi azi, nu numai pentru sine

Greta

Ah!

Liza

Da, și bine i s'a întâmplat.
De-acel ștregar știi cum mi s'a legat!
Plimbări la orice oră,
Prin sat și pe la horă,
Și prin tot locu 'n frunte mi-ți erâ,
Cu prăjituri, cu vin mi ți-o curta ;
De, cum erâ să nu se 'nchipuiască;
Nerușinata, nici nu se sfa
Chiar daruri dela dânsul să primească.
Cu drăgosteli, cu-atât pupat,
Vezi floarea cum s'a scuturat!

Greta

Biata de ea!

Liza

Mai ți-e și milă!
La tors când ne munceam în silă,
Și mamele și noaptea ne țineau,
Ei doi nu se mai saturau
Pe banca de lângă portiță,
Și pe cărări prin poeniță.
Acuma să se plece 'n umilire,
In cămășuța cea de ispășire!

Greta

O va lua dar de nevestă.

Liza

Aș! ce, e prost! Băiat isteț,
Nu las'așâ ușor din preț ;
A și plecat de-aici.

Greta

Nu e frumos!

Liza

Și de-ar luâ-o acuma, ce folos!
Flăcăii de pe cap cununa tot i-o trag,
Și noi tot paie-i presarăm pe prag. *dese.)*

Greta (luând drunrul spre casă)

Cum ocăram și eu al' dată
Când mi-ți greșea o biată fatal
Pentru-ale altora păcate
Cătam cuvinte 'nveninate,
Negre 'mi păreau, le mai negream,
Nu le-am negrit destul, ziceam,
Mă fericeam, cu capul ridicat,
Ș'acum păcatului și eu m'am dat!
Dar — tot ce m'a 'ndemnat cu dulce rost,
O doamne,-așâ de bun, ah! drag mi-a fost!

STRADA PE SUB ZIDURI

Iti scobitura din zid un chip s'nfățîșând pe Mater Dolorosa,
înaintea lui vase cu flori.

Greta (pune flori proaspete în vase)

O, arată,
Maică 'ndurerată,
In răstriștea mea mila-ți spre mine!
Din piept sângerând,
Pe fiu-ți murind
II privești cu mii de suspine.

Spre tatăl privești,
 Indurare cerșești,
 Oftând, pentru el, pentru tine.
 Cine, vai, știe,
 Cum mă sfâșie,
 Chinul ce mă străbătu?
 Inima-mi cum se 'ngrozește,
 Cum tremură și ce dorește,
 O știi numai tu, numai tu!
 Gândirile rătăcitoare,
 Mă dor, mă dor, mă doare
 Sufletul tot aci 'n sân!
 Și de pornesc a le strânge,
 Ah plâng, și plâng, și plânge
 Inima 'n hohot păgân.
 Și florile de la fereastră
 Cu lacrimi vai! le-am stropit,
 Când astăzi în zorile zilei
 Le-am rupt pentru chipu-ți slăvit.
 În zori pe fereastră-și strecoară
 Soarele chipu-i curat, —
 Durerea ce mă omoară
 Deșteaptă mă ține în pat.
 Ajută-mi! mă scapă de moarte, de rușine!
 O, arată
 Maică 'ndurerată,
 În răstriștea mea mila-ți spre mine!

4

NOAPTS

STRADA ÎNAINTEA PORȚII GRETEI

Valentin, soldat, fratele Gretei.

Valentin

Mai de demult, când îmi plăcea să stau
 La un pahar și toți se lăudau,
 Spunând flăcăii fiecare
 De câte-o fată lucru mare,
 Bând toți pentru câte-o frumoasă,
 Și răzimând cotul pe masă,
 Eu ascultam frumos de-o parte
 Pe toate-acele gure sparte,
 Zâmbind mustața-mi răsuciam,
 Apoi paharu-mi ridicam
 Zicând: În felu-i fiecare!
 Dar spuneți de mai este oare
 În țara'ntreagă alt'așâ
 Cum este Margareta mea,
 La degetul ei mic să stea?
 Top! top! cling! clang! Se 'nfierbântau.
 Așâ este! unii strigau,
 Ea e podoaba fetelor!
 Stau muți ceilalți la locul lor.
 Ș'acii? — îmi smulg părul așâ,
 Cu capul de pereți m'aș da! —
 Mă rid mișei de orce teapă,
 Strâmbă din nas și mă înțeapă,
 Și ca un vinovat asud
 La orce vorbă-așâ ce-aud!

Și chiar de-aș ști să-i pun pe pace,
Vai! mincinoși tot nu-i pot face.

Dar ce-i ? Pași sună 'nctinel,
Sunt doi, de nu cumva mă 'nșel.
Și dacă-i cel pe care-l știu,
De-aicea nu-mi mai scapă viu!

Faust. Mefistofel.

faust

Se cerne prin fereastra din altar
A candelii eternă licărire;
E tot mai slabă palida lucire,
Și 'n întuneric toate-aci dispar.
Și 'n sânul meu e, par'că se 'noptează.

Mefistofel

Iar eu-s ca un pisoai ce se 'ncordează
Și binișor se cațără pe scară,
Ș'apoi pe lângă ziduri se strecoară;
Am dispoziții foarte virtuozitate,
Ceva hoțesc, ceva de hârjoneală,
Spre a Valpurgiei noapte de sminteală
Mă poart-un gând, și-mi dă fior prin oase.
E poimâne, de-abia aștept să vie,
Să vezi acolo chef și veselie.

faust

Dar pân'atunci ieși-va la lumină
Comoara ce colo sclipind se vede?

Mefistofel

Și bucuria asta o să-ți vină,
Și căldărușa o s'o ai, mă crede.

Am tras cu ochiul, mai când eră
Sunt numai taleri de leu în ea.

faust

Dar giuvaeruri nu-s, sau vr'un inel,
Iubita să-mi împodobesc cu el?

Mefistofel

Ba am văzut așa ceva, îmi pare,
Da, un colan ca de mărgăritare.

faust

Așa îmi place; greu mi-ar cădea
Ca fără daruri să merg la ea.

Mefistofel

Dar cred că poate nu te-ar supăra,
Și gratuit să guști câte ceva.
Acum, când cerul tot de stele-i plin,
Un cap de operă, te rog, ascultă:
Ceva moral voesc să-i cânt puțin,
S'o scot din minți cu grabă și mai multă.

(Cântă pe ghitară.)

Catrino, zi
Ce faci aci.
Ce te porni
În zori la el acasă?
Fugi d'acolea!
Ca lată da,
Îmi vei intra,
Dar fată nu te lasă.
Sama să-mi iei!

Așa de vrei,
Poți s'o închei,
Sărmane sufletele!
Ci ~~de~~ iubești,
Să te păzești,
Să ~~nu~~ primești,
Pân'n-eți schimba inele.

Valentin (înaintează.)

Hei, șorecar! Trăsnet și pară!
Pe cine umbli-aici a-mi încânta ?
La dracu mai întâi astă chitară!
Și cântăreț la dracu după ea!

Mefistofel

îmi sparse instrumentul; nu mai e de nimic.

Valentin

Ș'acum și căpățâna ți-o despici!

MefiStOfel (către Faust)

Domnule doctor, nu te da 'ndărăt!
Sprinten și strâns aci, cum te 'ndreptez!
Afară cu frigarea! tot cum îți arăt,
Trage-i 'nainte! Eu parez.

Valentin

Pareaz-o p'asta.

Mefistofel

După plac.

Valentin

Și p'asta.

Mefistofel

Da.

Valentin

O fi vr'un drac!
Dar asta ce-i? Brațul mi-a amorțit.

Mefistofel (către Faust)

Lovește

Valentin (cade)

Ah!

Mefistofel

Acu-i prostu 'mblânzit!
Dar haide urma-acu să ne dispară:
Auzi ce șgomot și ce zarvă-mi fac.
Eu numai cu poliția mă 'mpac,
Dar nu și cu justiția sumară.

Marta (la fereastră)

Săriți! săriți!

Greta (la fereastră)

O lumânare!

Marfa (ca mai sus)

E ceartă și bătaie mare.

Din mulțime

Unu-i pe jos, în nesimțire.

Marta (ieșind)

Și ucigașii au putut fugi?

Greta (ieșind;

Cine-i?

Din mulțime
E fiul mamei tale-aei.

Greta

O doamne, ce nenorocire!

Valentin

Mor! repede-i lucrul rostit
Și și mai repede se face.
Femei, lăsați atât bocit,
Veniți și ascultați încoace.

(Toți se adună în jurul lui.)

Tu Greto, vezi, ești tinerea,
E tot necoaptă mintea ta.
Și 'ți faci trebile prost.
Fie 'ntre noi ceea ce-ți zic:
O târfă ești, și alt nimic:
Vezi, fii dară, cu rost.

Greta

O, Doamne, ce vorbești tu, Irate?

Valentin

Pe Domnul să mi-l lași d'o parte.
Ce s'a 'ntâmplat, vai, s'a 'ntâmplat,
Și s'o 'ntâmplă ce s'o putea.
In taină cu-unul mi te-ai dat,
Și altora 'n curând te-i da,
Iar când duzina se va face,
O să te aibă cui îi place.

Așâ, rușinea când se naște,
In lume scoate capu 'n taină,
Cu-a nopții 'ntunecată haină

O 'nvălui, doar nu s'o cunoaște;
Ba-ai arde-o bucuroș și 'n foc.
Dar dacă crește tot mai mare,
Iese și ziua la plimbare,
Ci mai frumoasă nu-i de loc.
Cu cât mai slută e la față,
Cu-atât prin lume se răsfață.

Și văd sosind și ziua 'n grabă,
Când toată lumea cea de treabă
Ca de un stârv ciumat ce-i fi,
De tine, cutră, s'a feri.
Să mi te treacă' mii de morți
In ochii tăi când s'or uită!
Nici lanț de aur să mai porți!
Nici la altar nu-mi vei mai sta!
La gât cu guler de dantele
In horă n'o să mai petreci!
Cu cerșetori, prin locuri rele,
Ascunsă viața o să-ți treci,
Și chiar de sus de-i fi iertată,
Aicea jos fii blestemată!

Marta

Mai bine-ți vezi de suflet până-i vreme,
In loc să-l mai încarci și cu blesteme!

Valentin

Să-ți sfarm oasele de-aș putea,
Mijlocitoare, tu, infamă,
Cred, sufletul mi-aș ușura
Și cu prisos, de bună seamă.

Greta

O! frate! o, ce iad de chin!

Valentin

Ci lasă plânset și suspin!
 Când ți-ai lăsat tu cinstea ta,
 Mi-ai dat și moartea cea mai grea.
 Ș'acii, eu, sufletul mi-am dat,
 Ca om de treabă și soldat. (Moare.)

BISERICĂ**Slujbă, orgă și cor**

Greta prin mulțime. Duhul rău la spatele Greței.

Duhul rău

Ce altfel, Greto, te simțiai
 Când nevinovată
 La altar stai aci,
 Din cărticica roasă
 Șopteai rugăciuni,
 Cu gândul parte la jucării,
 Și parte la Dumnezeu!
 Greto!
 Unde ți-e capul?
 In inima ta
 Ce crimă ascunzi?
 Te rogi pentru sufletul mamei,
 Ce prin tine-adormi 'a chinuri grele?
 Pe pragul tău sângele-al cui e?
 — Și sub inima ta?
 Nu-l simți mișcând și sporind,
 Și nu se 'nfioară, pe el și pe tine,
 Cu presimțirea ființei lui?

Greta

Vai, vai!
 De-aș putea să scap
 De gândurile cari fără voie
 Mă tot frământă!

Corul

Dies irae, dies illa
 Solvet saeculum în favilla. (Cântec de orga.)

Duhul rău

Mânia te-ajunge!
 Trâmbița sună!
 Morminte se cutremură!
 Și inima ta,
 Din odihna cenușii
 Spre chinul de flăcări
 Trezindu-se iarăș,
 Tremură!

Greta

De n'aș mai fi aci!
 Orga cu sunetul ei
 Respirația parcă-mi oprește,
 Corul cu cântecul lui
 Inima 'n adânc îmi distramă.

Corul

Judex ergo cum sedebit,
 Quidquid latet adparebit,
 Nil inultum remanebit.

Greta

Mă 'nnăbuș!
 Stâlpul 'mprejur

<

4

Mă cuprind !
Bolta m'apasă
De sus! — Aer!

Duhul rău

Te-ascunzi! Păcat si rușine
Zadarnic s'ascund.
Aer? Lumină?
Vai ție!

Gorul

Quid sum miser tune dicturus,
Quem patronum rogaturus,
Cum vix justus sit securus?

Duhul rău

Fața și-o 'ntorc
Cei slăviți dela tine.
Se 'ngrozesc cei curați
Mâna să-ți întindă!
Vai!

Gorul

Quid sum miser tune dicturus?

Greta

Vecină! sticla dumitale! —

(Lejină.)

NOAPTEA VALR**IRQEI**MUNȚII HARZ**

împrejurimile dela Schierke și Elend

Faust. Mefistofel.

Mefistofel

O coadă-așâ de mătură, ce zici, n'ai vrea?
Eu mi-aș dori, spun drept, un țap vânjos.
Pe drumul ăsta pân's'ajungi mai va.

faust

Cât timp picioarele mă vor purta,
Mi-e de ajuns acest băț noduros.
Ce-ți folosește drumul să-1 scurtezi? —
Prin labirintul văilor adânci
Să te streкори și să te urci pe stânci,
La obârșii isvoarele să vezi,
Așâ plăceri p'așâ drum să-ți urezi!
Vezi, prin mesteacâni primăvara-adie,
Și 'ncepe să o simtă bradul chiar;
De ce și pentru noi dar să nu vie?

Mefistofel

Eu, drept să spun, mă pipăi în zadar
Prin vine-mi trec iernatice fiori;

Zăpadă, 'ngheț în cale-aș vrea să-mi fie.
 Trist își ascunde luna știrbă 'n nori
 Lumina roșietică târzie;
 Cu-un felinar așâ nu-i nici un spor,
 Ba stâncă, ba copac te tot ciocnește!
 Să chem, dă-mi voe,-un foc rătăcitor!
 Vezi colo, unul vesel licărește.
 Hei! prietine, vezi, ni-i cam mare graba,
 Aide cu noi, tot luminezi de geaba.
 Fii bun ne luminează nouă-acum!

Lumina rătăcitoare

Sper, din respect, voi reuși,
 Firea fugară-a-mi stăpâni;
 Căci în zigzag e-al nostru drum.

Mefistofel

Ei vezi! pe om vrea să-1 maimuțarească,
 Hai ia-o drept, pe furia drăcească!
 Or vrei să-ți sting acuma flăcărușă.

Lumina rătăcitoare

Stăpân p'aici ești, am văzut acușă,
 Voiu asculta de-a voastră înălțime.
 Dar azi pe-acl-i cu pe pustii se ducă,
 Și-un foc cum sunt, de vreți să vă conducă,
 Nu-1 judecați cu prea multă asprime.

faust, Mefistofel, Lumina rătăcitoare (cântând pe rind.)

Sferi de vrajă și visare
 Am atins acum, se vede,
 Du-ne bine, fă-ți onoare,
 Călăuză, te repede

În pustia nesfârșită!
 Ce mai goană-aci smintită!
 Dau copacii să se 'ntreacă,
 Uite sihlele se pleacă,
 Ș'ale stâncilor lungi nasuri,
 Suflă greu ca și din basuri.

Sbor nebun fără popasuri
 Duce printre stânci isvoare,
 Șuiet e sau cântec oare?
 E oftare de iubire
 Din trecut de fericire?
 Ce-i iubire, ce-i sperare!
 Un ecou din depărtare.
 Ca povești din vremi bătrâne.

Uhu! șuhu! buha sboară,
 Țipă gaiți, țip'o cioară,
 Azi veghiând și ea rămâne?
 Sunt șopârle furișate,
 Labe lungi și burți umflate,
 Prin tufișuri,—și se 'ntinde
 Ca și șerpilor prin nisipuri
 Rădăcina 'n fel de chipuri,
 Și stă gata a te prinde;
 Scoate, ca polipii, brațe
 De prin ciuturi, să-mi înhațe
 Călătorul. Șoareci iară
 Pestriți mii, năvală-mi dară
 Printre mușchii, prin buruiene.
 Licurici cu lampa 'n spate
 Vin în roiuri îndesate,
 Și se 'mprăștie 'n poene.

iT8

Insă spune-mi, se oprește
 Mersul nostru, sau sporește ?
 Totul par'că se 'nvârtește,
 Stânci, copaci, se strâmbă 'ncoace,
 A pornit focul să joace
 Și se umflă, se 'nmulțește.

Mefistofel

Țin'te de pulpana-mi bine !
 Ici un vârful la mijloc vine,
 De pe care-n fund de văi
 Vezi pe Mămon în vâpăi.

faust

Ciudat sclipește colo jos
 Lumină turbure de-amurg,
 Până 'n adânc prăpăstios
 Se cern lucirile și curg;
 Ici iese, abur, fulguesește
 Dincoaci; văpaia *n vâl de ceață
 Pătrunde când ca fir de ață,
 Când ca torentul isbucnește ;
 Ici se răs%ă-n mii de vine
 Prin vale până 'n depărtare,
 Și dincoaci trece să se 'mbine
 Și se oprește 'n strâmtorare.
 Svâcnesc scânteii, și peste stâncă
 Nisip de aur st presară;
 De sus, și până 'n valea-adâncă,
 Te uită,-acu e stâlp de pară.

Mefistofel

Nu și-a scăldat în splendidă lumină
 Azi domnul Mamon vastul său palat?

Te fericesc să-1 vezi că ți-a fost dat;
 Dar oaspeți furtunoși încep să vină.

faust

Cum șueră un vânt nemiluit!
 In ceafă mă plesnește ca un bici.

Mefistofel

De colțul stâncii ține-te aici,
 Aminteri în abiz te-a prăbușit.
 Negura 'n noapte tot crește,
 Pădurea auzi cum troznește!
 Bufnițe sboară țipând,
 Ascultă copacii gemând,
 Se despică stâlpii de brad
 Din palatul cel verde și cad
 Crăcile lung pârâind,
 Trunchiuri din greu bubuind;
 Rădăcini încurcate plesnesc
 Și cască și se 'nvălmășesc,
 Pe unde despică pământul
 Urlă și vâjje vântul.
 Auzi pe sus cum glasuri s'au pornit
 Și mai aproape și mai pe departe?
 Ș'acuma din tot muntele-a svâcnit
 Potop vrăjitoresc de glasuri sparte!

Vrăjitoare în, cor

Pornesc pe Brocken vrăjitoare,
 Uscate miriști, grâu în floare.
 In ceață mare se formează,
 Și domnul Urian tronează.
 Aleargă toate pe 'ntrecute,
 Baba —, țăpul —.

Un iias

Bătrâna Baubo ne sosește,
Pe-o scroafa dânsa călărește.

Cor

Cinste să dăm cui se cuvine!
In frunte doamna Baubo vine!
Un zdravăn porc, ba chiar purcea,
Hai toată ceata după ea.

Un ilas

Dar tu de unde vii?

Alt ila5

Prin Ilsenstein venii.
Cătai în cuib la cucuvea,
Și ce mai ochi făcea!

Altul

Hei, iadul mi te 'nghită,
Ce-alergi așâ grăbită?

Altul

Pe min'm-a jupuitfc
Ia vezi cum m'a rănit!

Vrăjitoare. Cor.

Calea-i lungă, calea-i largă,
Ca smintite ce-mi aleargă?
Mături sgâriu, furca 'nțeapă,
Plod se 'nneacă, mama crapă.

Meșteri vrăjitori. Jumătate de cor

Ca melci venim noi cu duiumul,
Femeile-s toate nainte;

La casa dracului de-i drumul
Ele-s cu mii de pași nainte.

Cealaltă jumătate

Noi nu vedem că-i chiar așâ:
Cu mii de pași ajunge ea;
Da 'n urmă, orcât s'ar grăbi,
Cu-un salt bărbatu-o va sosi.

Un JlaS (de SUS)

Voi cei din lac, veniți cu noi!

Alt JlaS (de jos)

Mult ne-ar plăcea pe sus cu voi,
Ne tot spălam și 'n totul strălucim,
Dar nici odată nu rodim

Amândouă corurile

Vântul tăcu, steaua coboară,
In ceață luna se 'nfâșoară.
Și vâjje 'n vrăjitul cor
Mii de scânteii, țâșnind în sbor.

Un Jla5 [de jos)

Oprește! oprește!

Alt JlaS (de sus)

Din prăpastie cine tot chiamă?

GlaSUI (de jos)

Ia-mă cu tine, o ia-mă!
Trei veacuri de când se târește
Biet trupu-mi și nu mai sosește
La cei ce-s cu mine de-o seamă.

Amândouă corurile

Ne duceți, măhuri și măciuci,
Și furci, și țap și tu ne duci ;
Cine-azi să urce n'a putut,
Acela e un om pierdut.

Jumătate de vrăjitoare (de jos)

De când cu caznă șchiopătez ;
Pe ceilalți nu pot să-i urmez.
Acasă pace n'am de loc,
Ș'aici am dat acu d'alt foc.

Corul vrăjitoarelor

Cu-unsori pe noi, suntem la larg,
O sdreanță-i pânză pe catarg,
Corabie-orce albioară;
Cin'n'a sburat azi, nu mai sboară.

Amândouă corurile

Și tocma 'n vârful când vom sosi,
Pe jos apoi ne-om risipi,
Umplând întinderea pustie
Cu roiul de vrăjitorie.

(Se lasă jos.)

Mefistofel

Se 'ndeasă, se 'mping, fâșâiesc, zângănesc,
Sâsâiesc, grohotesc, se gonesc, clempănesc!
Lucește și arde, duhneli și scânteii,
E vrăjitoria în tot toiul ei!
Te ține de mine, vezi seama să-mi iei.
Hei unde ești?

faUST (din depărtare)

Iată!

Mefistofel

Cum, te-a și răpit?
Să fac pe stăpânul e timpul sosit.
Loc cavalerului Voland, loc, dragă pleavă!
Hai doctore, și fără de zăbavă
Să ne smucim din astă îmbulzeală;
Chiar pentru mine prea multă zmințeală.
Alături dincoaci văd lumini ciudate,
Spre-acel desigur m'atrage-o bănuială,
Pân'acolea hai s'om străbate.

4

faust

Duh de desziceri! hai dar s'o pornim.
Ci nu credeam s'o potrivești așâ,
Ca la o parte spre-a ne izola
La al Valpurgiei praznic să venim.

Mefistofel

Ce joc de flăcări, de nespuse!
Un vesel club aici s'adună.
Și cu puțini e voie bună.

faust

Mi-ar mai plăcea acolo sus!
Văd foc și fum în rotoagoale,
Spre cel Rău toți îmi dau târcoale,
Acolo taine se desleagă.

Mefistofel

Dar multe, crede, se și leagă.
Ci lasă lumea mare să vuiască,

In liniște să stăm noi doi aici.
 E obicei din vechi, ca să se nască
Din lumea mare lumile mai mici.
 Dar văd aici vrăjitorușe june,
 Sunt goale, ci bătrânele firește
 S'au îmbrăcat; te rog prietenește
 Te poartă-acu, și glumele-or fi bune.
 Aud ceva, ca muzică-așâ vine ;
 Ce sforăeli! te-obicinuiеști cu toate.
k Dar Tiaide-acu, căci altfel nu se poate;
 Eu intru 'ntâi, tu vino după mine,
 S Ș'o să-mi fi iarăș recunoscător.
I; Ce zici acu? e loc, nu e strâmtoare,
 Vezi ochii tăi abia pot să-l măsoare.
 O sută focuri cercu-l 'mpresor;
 Petrece lumea-aci, mănâncă, bea, iubește;
 Ceva mai bun să-mi spui de se găsește.

faust

Și pentru ca aici să te 'ntroduci,
 Cu vrăji, drăcii, cu ce-o să te produci?

Mefistofel

Îmi place ca să umblu incognito, ce-i drept,
 Ci 'n gală-orcine-și pune medalii, cruci pe piept;
 Al jaretierii ordin nu mă 'mpodobeste,
 Piciorul de cal însă aicea se cinstește.
Un melc vezi cum se târâie încoace
 Și pipăie cu coarnele-i rotunde, —
 A mirosit ceva și nu-mi dă pace;
 Să vreau, aci nu m'aș putea ascunde.
 Hai dela foc la foc dar cu grăbire;

Eu pețitor voi fi, tu vei fi mire.

(Către câțiva cari stau In jurul unei grămezi de jăratie)

Voi, domni bătrâni, p'aici ce vă feriți?
 V'aș lăudă, la mijloc să-mi veniți
 Ș'acolo **să-mi** petreceți tinerește;
 Destul orcine-acasă odihnește.

Un general

Să nu te 'ncrezi în nație niciodată,
 Orcât vei face spre folosul ei;
 Căci Ia popoare, ca și la femei,
 Tot tinerețea e mai căutată.

Un ministru

Din drumul drept azi lumea **S'**a-abătut,
 De vremea veche să mă 'ntrebi pe mine,
 Când totul eram noi, atunci, vezi bine,
 Și vârsta cea de aur a stătut.

Un parvenit

Nicî noi, ce-i drept, n'am prea **fost** proști,
 N'am vrut să știm de: nu se poate ;
 Dar se răstoarn'acuma toate,
 De-abia ce-apuci să te cunoști.

Un autor

Cine mai stă acuma să-ți citească
 O carte cu cuprins modest, cinstit?
 Și dragul tineret n'am pomenit
 Așâ ca azi să mî se rățoiască.

Mefistofel (părând de o dată foarte bătrân)

Aproape e și vremea de apoi,
 Findcă de-acu la praznic nu mai vin,

Și fiind-c' am numai drojdie 'n butoi,
Firește că e lumea in declin.

Vrăjitoare cu marunt^uri

Nu treceți, domnilor, așa,
Nu perdeți, rog, ocaziunea!
Priviți cu toat-atențiunea
La variata marfa mea.
Și totuși n*am în prăvălie,
Cum de-alta nu e pomenire,
Ce omului n'a fost să fie
Și lumii spre nenorocire.
Nici un pumnal de sânge nepătat,
Nici un pahar, să nu fi îmbiat
Cuiva vr'o otrăvită băătură,
Găteli, femei să nu fi amăgit
Și nici o spadă ce n'a fost sperjură,
Sau mișelește să nu fi lovit.

Mefistoiei

Nu prea pricepi, tușico, de lume să te ții ;
Ce-a fost dragă-a trecut, și ce-a trecut a fost; <
De ceva noutăți mai vezi de fă vr'un rost,
Căci pentru vechituri nu mai sunt mușterii

faust

Numai din minți de nu m'ar scoate
Smintelile acestea toate!

Mefistofel

Vârtejtu 'ntreg s'avântă 'n sus,
Tu crezi că-1 duci, de el ești dus.

faust

Dar asta cine-i?

Mefistofel

Asta? Te uită la ea bine:

E Lilith.

faust

Cum?

Mefistofel

E prima soție-a lui Adam;
Să **te** ferești, pe suflet n'aș vrea ca să te am.
De părul ei frumos și piatra care-1 ține.
Căci tânărul pe care cu-acestea îl momește,
Din farmecu-i, sărmanul, cu greu se desrobește.

Faust

Colo sunt două, mama și cu fata;
Da' știu că mi s'au învârtit în toi.

Mefistofel

Azi nu-i odihnă,-așa-i la praznic data;
Alt joc începe-acuma; hai și noi.

faUSt (jucând cu cea tânără)

Un vis frumos visam odat':
-Un măr că mi s'a arătat
Sus două mere 'n pomu 'ntreg,
Și m'am urcat să le culeg.

Tânăra

Da, merișoarele dragi vis,
Chiar de demult, din paradis,
Și mult mă pot eu bucura
Că am și eu 'n grădina mea.

MefiStOfel (cu cea bătrână)

Un vis pocit visam odat' :
Mi s'arâtă un pom crăpat,
Și————— avea
Oricât —, mie-mi plăcea.

Bătrâna

Te salut prea cordial,
Cavaler Picior-de-cal!
————de nu te-a speria,
Tu ține gata————.

Proctofantasmistul

Ce îndrăzneal'auzi? hei, blestemați!
Cum, nu v'am demonstrat eu oare
Că nici un duh nu stă 'n picioare,
Și voi la fel cu oamenii-mi jucați!

Tartara (jucând)

Ce caută acesta 'n joc ?

faUSt (jucând)

Hei! ăsta e în orice loc.
Cum joacă alții, dânsul cântărește,
Și orice pas ce el nu-1 flecărește
Să știi că par'că nici nu ființează.
Se 'nfrurie pe cei ce 'nnaintează.
Ar vrea în cerc mereu să te 'nvârtești,
Cum vechea-i moară i se învârtește,
Drept bun ăst lucru tot îl mai primește;
Și mai ales de i te ploconești.

Proctofantasmistul

Ce, tot aici sunteți? e nemaiauzit!
Cărați-vă! Căci doar' am lămurit!

Bagaj drăcesc! de reguli nu știți voi?
Suntem așa 'nțelepți, și tot umblă strigoi.
Credinți deșarte câte n'am stârpit!
Tot nu dispar; e nemaiauzit!

Tânăra

Ci încetează, că ne-ai plictisit.

Proctofantasmistul

Voi duhurilor, eu v'o spun în față!
A duhului robie în veci n'am suferit;
Cu dânsa duhul meu nu se învață.

(Jocul continuă)

Cum văd, nimic azi n'o să-mi reușască
Ci tot călătoria am s'o fac,
Și sper că, până n'o să se sfârșască,
La draci și la poeți le vin de hac.

Mefistofel

Să-1 vezi acu 'ntr'o baltă cum s'așează,
Și o să iasă 'ndată ușurat;
Cum lipitori din dosu-i s'ospătează,
De duhuri și de duh e vindecat.

(Către Faust care a ieșit din joc)

De ce lăsași pe-acea frumoasă față
Ce-așă drăguț în horă ți-a cântat?

faust

Pe când cânta, i-a isbucnit de-odată
Din gură-afară-un șoricel roșcat.

Mefistofel

Ei și? Vrei lucru fără de cusur?
Destul că n'a fost șoricelul sur.
Ce mai întrebi, când stai îmbrățișat?

faust

Ș'am mai-văzut...

Mefistofel

Ce?

faust

Vezi colo departe,

Mefisto,-acea frumoasă albă fată,
Ce singură, încet trece de-o parte
Șchiopând, de glesne par'c'ar fi legată.
Trebui să-ți spun, — nu ți se pare? —
Cu biata Greta ce asemănare!

Mefistofel

Ci las'! Nimănu-i asta nu-i priește.
E chip vrăjit, e idol, nu trăește.
Să-1 întâlnești în cale nu e bine;
Prin ochi ți'nchiagă sângele în vine,
Și te preface 'n piatră, ca 'n poveste;
Meduzei doar i-ai auzit de veste.

faust

Sunt ochi ce s'odihnească n'au putut,
O mână iubitoare nu i-a 'nchis.
E sânul, Greto, ce mi l-ai deschis,
E corpul dulce 'n brațe ce-am ținut.

Mefistofel

Chiar asta-i vraja, pentru cel ce crede,
Că fiecare-a lui iubită-și vede.

faust

O câtă desfătare! ce durere!
Și cum în loc mă leag'astă vedere.

Și ce ciudat, nu vezi, frumosul gât
C'un singur roșu fir ie 'mpodobit,
Subțire ca o muche de cuțit!

Mefistofel

Ba am văzut, și eu numai decăt.
Nu știi? își poartă capul câte-odat'
Și subsuori; Perseu i l-a tăiat—
Dar ce-s aste credinți deșarte!
Hai pe colină mai departe!
E lume ca în Prater, veselie ;
Și dacă văd eu bine-aci,
Chiar un teatru pare-a fi.
Ce-o să se joace?

Servillius

O să vie

Inc'o piesă,-a șaptea,-apoi ne-am dus;
Așâ se dau aci, șapte la rând.
Un diletant e cel ce le-a compus,
Și veți vedea tot diletanți jucând.
Dar mă iertați, acuma mă grăbesc
Ca diletant, cortina o trag eu.

Mefistofel

Pe Blocksberg nu mă mir că te 'ntâlnesc,
Aci cu-adevărat e locul tău.

VIȘUL DIN NOAPTE* VALPOKŢEI

Bac

**NUNTA DE AUR A LUI OBERON ȘI A TITANIEI
INTERMEDIU**

Directorul teatrului. Astăzi ne vom odihni,
Ai lui Mieding bravi băeți,
Munți bătrâni și văi vor fi
Scena 'ntreagă ce-o s'aveți.

Un **crainic** Nunta, de-aur ca să fie,
La cincizeci de ani se face !
Cearta de-a trecut, și mie
Aurul mai mult îmi place.

Oberon. Duhuri, dacă vor, să vină
Pe aici pe unde stăm;
Astăzi rege și regină,
Noi din nou ne cununăm.

Puck. Vine Puck pășind tembel,
In cerc picioru-și freacă;
Vin o sută după el,
Cu dânsul să petreacă.

Ariei- Ariei pornește-un cânt
In tonuri dulci, divine ;
Multe-urâte'n urmă-i sunt,
Dar și frumsețe vine.

Oberon Soți ce vor bine-a trăi,
La noi pilda-și găsească!

îndată ce-i vei despărți,
Mult o să se iubească.

Titani a Când soț și soață s'or certa
De grabă să-i apuci,
La sud să mi-o strămuți pe ea,
La nord pe el să-l duci.

Orchestra Tuttl. Fortissimo. Bondari și muște, neamul lor,
Cât pulberea și praful,
Greeri și neamul broaștelor,
Acesta ni-i taraful I .

Solo. Și uite colo ș'un cimpoi,
Bășică de săpun !
Prin nasu-i fonf, ia vezi ce soi
De sunete răsun !

Un spirit care abia se formează.

•* Cu labe de păianjen, piept
De broască ș'aripioare,
Gângăni nu sunt, ce e drept,
Dar sunt poezioare.

O pereche. Pasul mic și salt în joc,
Printre parfum și flori,
Tropăești destul în loc,
Dar sus nu poți să sbori.

Un călător curios. Nu e aceasta mascaradă ?
Să cred ochilor mei?
Pe Oberon aici să-l vadă,
Frumosul între zei!

^ **Un ortodox.** N'are coadă! dar în el,
Să nu te îndoiești,
Ca 'n zeii Greciei, la fel
Pe drac'u mi-l găsești.

Un artist dela nord. Tot ce-am făcut până acum
Sunt schițe după teme;
Dar spre Italia de drum
Mă pregătesc din vreme.

Un purist. Ah, cine m'a adus aici ?
Vezi ce needucați!
In toată ceata de calici
Sunt numai doi pudrați.

G vrăjitoare tânără- Pudră, rochii lungi în poală,
Pentru babe-i ăst învăț,
Eu pe țapul meu stau goală
Și trupșorul mi-l răsfaț.

6 matronă. Noi suntem prea bine crescute,
Cu voi nu neom ciocni.
Sunteți, ce-i drept, bine făcute,
Dar, sper, veți putrezi,

șeful orchestrei. Bondari și muște, neamul lor,
Spre goala ce-mi roiți ?
Greeri și neamul broaștelor,
Din tact, rog, nu-mi ieșiți.

G giruetă (deoparte)- Aleasă adunare-aci,
Frumsețe, eleganță,
Și tinerii toți, par a fi
De prea bună speranță.

Giruetă < «aiaita parte) Și de nu crap'acu pământul
Să 'nghiță 'ntreaga ceată,
De sus de-aci îmi iau avântul
Și 'n iad m'azvârl pe dată.

XenWe. Insecte suntem noi aci,
Cu foarfeci mici și fine,
Satan ni-i tată, I-om cinsti,

Așa cum se cuvine.

Henn'ni5- Cu glumele naive-a lor
Vedeți cum se adună!
Și mai la urmă zice-vor
Că au inimă bună.

Musagetul. Ce bucuros m'aș rătăci
Aci 'ntre vrăjitoare;
Ca muzele cred că mi-ar fi
Mult mai ascultătoare,

eidevant Geniul timpului. Cu-un om ca mine de ții pas
Ți-i soarta-asigurată ;
Ca p'al Germaniei Parnas,
Pe Blocksberg culmea-i lată.

Călătorul curios. Ia uite țapân ce pășește,
Cine-6 fi domnul, nu mi-I știți?
Cu nasu-n vânt cotrobăește,
„Miroase după iesuiți".

Un cocostârc. In ape limpezi, tot așa
Ca'n turburi pescuesc;
Deci oameni sfinți tu vei vedea
Cu draci cum se găsesc.

Un om de lume. Da, oamenii cei sfinți, să crezi,
Iau toate drept vehicul;
Pe Blocksberg chiar formând îi vezi
Mai mult d'un conventicul.

Un dansator. Mai vine-un cor scenei acestii
Ca tobe de departe-un svon?
Ba sunt bătlanii ici prin trestii
Cu cântecul lor unison.

*
Maistrul de dans- Ia uite-i toți bălăbănind,
Se scot cum pot din treabă!

Cel strâmb sărind, cel greu bufnind,
 Ci cum le stă, nu 'ntreabă.
Un violonist Toți se urăsc și s'ar mânca,
 Cimpoiul îi înșiră,
 Cum fiarele le adună
 Orfeu, cântând din liră.
Un dogmatic. Țipând, tăgada nu-i putea
 Cu critici să-mi impui:
 De n'ar fi și dracul cevâ,
 Cum ar fi draci, să-mi spui ?
Un idealist. Închipuiri mă stăpânesc
 Azi, cât nu pot să spun;
 De sunt tot ce-mi închipuesc,
 Atunci sunt un nebun.
Un realist. Fiiința mult îmi e spre chin,
 E prea supărătoare;
 Întâia oară nu-mi prea vin
 Chiar bine pe picioare.
Un supranaturali Mă bucur că mă aflu-aci
 Și am plăcere mare ;
 Căci de sunt draci, atunci vor fi
 Și îngeri, drept urmare.
Un sceptic. Văd flăcări și păreri își fac,
 Comoara c'au găsit-o;
 Cu drac rimează nu mă 'mpac ;
 Aici am nimerit-o.
Șeful orchestrei. Greeri și neamul broaștelor,
 Ci nu-mi fiți diletanți!
 Hondari și muște, neamul lor,
 Doar sunteți muzicanți!
Iscușiții. Sansouci, cete ușoare,

Astfel noi ne poreclim;
 Nu mai merge pe picioare,
 Hai pe cap dar s'o pornim.
Neîndemănatocii. Am lins din o sumă de oale,
 Dar acuma ni s'a 'nfundat;
 Am rămas cu tălpile goale
 De mult ce mereu am danțat.
Lumini rătăcitoare. Din bălți venirăm noi aci,
 Mocirla ne-a născut;
 Dar toți de-aici a străluci
 Ca noi nu au putut.
Un meteor. Lumina, focul meu din cer
 Porniră jos să pice,
 In iarb'acuma stau stingher;
 Cine-o să mă ridice?
Masivii. Loc și loc ! jur împrejur J
 Copacii se îndoie;
 Duhuri suntem și duhuri chiar
 Au membrele greoaie.
Puck, Ia nu-mi pășiți așa din pod
 Și cât mi ți-i omoiul,
 Cine-o să-mi tropăiască azi
 E însuși Puck, greoiul,
ariei. Mila iubitoarei firi
 Aripă dacă-ți dete,
 Hai în crâng de trandafiri
 Pe urmele-mi discrete.
Orchestra. pi,i,,i,,o. Ci iată, vâlul cel cernit
 II sparg lumini de sus.
 Prin trestii vântul s'a pornit,
 Și piere tot, — s' a dus.

ZI ÎNNORATĂ. CÂMP.

Faust. Mefistofel.

faust

In mizerie ! în disperare! A rătăcit o vreme ca vai de ea prin lume, ș'acuma e Ia 'nchisoare^ Scumpa, nenorocita ființă, aruncată ca o făcătoare de rele in temniță, în chinuri grozave! Pân'aci, pân'aci!— O duh trădător, nevrednic, și mi-ai ascuns toate acestea! îmi stai aci, da! In-vârtește-ți ochii drăcești în cap scrâșnind! Stai și mă 'nfruntă cu chipu-ți nesuferit! La închisoare! In mizerie fără scăpare!... Pradă duhurilor rele și judecății nesimțitoare a oamenilor! Și 'n vremea asta pe mine mă porți prin petreceri desgustătoare, îmi ascunzi chinurile ei tot mai grele și o lași să piară, fără ajutor!

Mefistofel

Nu e ea cea dintâi.

faust

Câne! Fiară îngrozitoare! — Preschimbă-1, o duh fără de sfârșit! preschimbă viermele acesta iar în chipul lui de câne, așa cum obișnuia adesea noaptea să se gudure înaintea mea, să se vâre în picioarele călătorului nebănuitor și să-i sară în spate când îl vedea la pământ. Preschimbă-1 iar în alcătuirea care-i place mai mult, ca să se târască 'naintea mea în nisip și eu să-1

calc în picioare, sceleratul!—Nu e cea dintâi!— O, durere, o, tânguire ce nu poate să încapă in nici un suflet omenesc, de ce a trebuit să se cu-funde mai mult de o ființă in adâncul acestei mizerii, de ce n'a răscumpărat cea dintâi vina tuturor celor următoare, cu svârcolirile chinurilor morții înaintea ochilor celui a toate iertător! Mi-zeria acestei uneia singure îmi răscolește mă-duva și sufletul; tu rânjești, nepăsător de soarta a mii și mii!

Mefistofel

Iată-ne iar la hotarele sfătoșeniei noastre, a-colo unde mintea voastră a oamenilor se închide la Ioc. De ce legi tovărășie cu noi, dacă nu poți să o ții ? Vrei să sbori, când ești supus ametelei? Ne-am înghesuit noi în sufletul tău sau tu ești cel ce ne-ai chemat?

faust

!Tu-mi scrâșni așâ din dinții aceia lacomi! Mi-e scârbă! — Mare duh și măreț, care m'ai învred-nicit să-mi apari, care-mi cunoști inima și sufle-tul, de ce a trebuit să mă leg de acest tovarăș de rușine, care paște nenorocirea și însătoșează după pierzare?

Mefistofel

Ai sfârșit?

faust

Scapă-o, sau vai de tine! Blestemul cel mai îngrozitor va apăsa pe mii de ani asupra ta.

Mefistofel

Nu pot să desleg lanțurile Răsbunătorului, nici

J!

V

t

^

*

/

să deschid zăvoarele lui. — Scapă-o ! Dar cine a prăbușit-o în pierzare ? Eu sau tu ?

Faust arunca o privire sălbatică Împrejur).

Mefistofel

Ai de gând să pui mâna pe trăsnet? Ce cuminte lucru că nu vi s'a dat aceasta vouă, ticăloși muritori! Să sdrobești pe nevinovatul ce-ți iese în cale, așa obișnuesc tiranii să se ușureze în strâmtorare.

faust

Du-mă la ea! Voiu s'o scap!

Mefistofel

Nu te gândești la primejdia ce te poate ajunge? Știi că zace încă asupra orașului crima ce ai săvârșit. Duhuri răsbunătoare plutesc asupra locului unde a zăcut cel ucis și pândesc întoarcerea ucigașului.

faust

Ș'aceasta trebuie s'o mai aud dela tine ? Pierzarea și moartea lumii întregi asupra ta, monstrule ! Du-mă la ea, îți spun, și libereaz-o!

Mefistofel

Te voiu duce, și ascultă ce pot să fac. Am eu oare toate puterile cerului și ale pământului ? Voiu ametri pe temnicer; ii vei luă cheile și o vei scoate din temniță cu mână omenească! Eu voiu păzi! cail vrăjiți sunt gata, vă voiu răpi în sbor. Atâta pot.

faust

Sus și la drum.

NOAPTE, CÂMP DESCHIS

Faust, Mefistofel, trecând în goană pe cși negri.

faust

Ce mișuie colo la locul pierzării ?

Mefistofel

Nu știu ce tot dreg, nu știu ce tot fierb,

faust

Plutesc în sus, plutesc în jos, se clatină, se leagănă.

Mefistofel

S'au strâns vrăjitoare.

faust

Stropesc, consfințesc.

Mefistofel

Nainte ! nainte !

ÎNCHISOARE

faust (cu o legătură de chei și o lampa, înaintea unei portite de fier.)

Fiori mă prind, și par'că simt coala
Mizeria întregei omeniri.

Sub zidul ăsta muced zace ea,
Și crima ei au fost dulci rătăcirii !

In ocnii ei întârzii să privești,

Să stai naintea ei te îngrozești!

Dar hai! Intârzierea-aduce moarte.

(Une mâna pe lacăt.)

(*înăuntru s'aude cântând.*)

Mama mea, târfa,
Care m'a 'nnecat!
Tatăl meu, mișelul,
Care m'a mâncat!
Surioara mică
Oasele mi-a dus,
In loc rece le-a pus;
Ș'acu eu sunt o dalbă păsărică;
Sbor pe sus, sbor pe sus!

faU5t (*deschizând*)

Nici gând n'ai că's aici, c'aud, că te privesc,
Și cum fâșie paie și lanțuri zurăiesc.

(*Intră.*)

Marjareta (*ascuazându-se în culcușul de paie*)

O Doamne l-amară moarte! Iată-i vin!

faU5t (*încet*)

Tăcere ! Vino, și te voi scăpa.

Margareta (*tarindu -se înaintea lui*)

Dacă ești om, pricepe al meu chin!

faust

Deștepți pe temniceri, nu mai striga.

(*Prinde lanțuril- și le desfacă.*)

Margareta *>n genunchi*)

Calăule, cine ți-a dat
Asupra mea astă putere ?
Nici miezul nopții n'a sunat —
O lasă-mi viața, nu mi-o cere!
Așteaptă măcar până 'n zori.
(*Se ridică.*)

Atât de tânără să mori!
Dar și frumoasă-am fost, ș'aceasta m'a pierdut.
Aproape-ai fost, acuma departe ești iubite,
Cununa-i sfâșiată, florile's risipite.
Nu mă smuci așâ, — cum m'a durut!
O cruță-mă! ce ți-am făcut ?
Nu mă lăsa să plâng nemângâiată,
Nu te-am văzut în viață-mi niciodată!

faust

Durere crudă, te voiu birui?

Mariareta

De-acîi eu în puterea ta voiu fi.
Ci 'ntâiu copilul am să-1 alăptez.
Azi toată noaptea mi l-am alintat;
Mi l-au luat, ca să mă întristez,
Ș'acuma zic că eu l'am innecat.
Și veselă în veci n'o să mai fiu.
Mi-au scos. și cântec oameni răi. Eu știu
Un basmu vechiu care sfârșește-așâ,
De ce să-1 potrivească-asupra mea?

faU5t (*s'aruncă înaintea ei*)

lubitu-ți zace-aicea la picioare,
Te va scăpa din rău, dela 'nchisoare.

Mariareta (*s'aruncă Ungi ei*)

Să 'ngenunchiăm, pe Domnul să-1 chemăm!
Aici sub treptele aceste,
Sub prag aicea jos*
Aicea iadul .este
Și fierbe mânios!
Cel Rău

Scrâșnește înrăit,
Auzi ce tãmbãlãul

faUSt (tare)

Greto ! Greto!

Margareta (ascultã)

Ce glas am auzit ?...

(Sare în sus. Lanțurile cad.)

E glasul lui! Mã chiamã! Unde ești ?
Sunt liberã! Tu, sã nu mã oprești.
De gâtul lui sbor sã mã prind,
In brațe am sã mi-l cuprind !
Greto! mi-a zis. Era coala
Pe prag, și cum iadul urla,
Prin hohotul drãcesc, turbat,
Glasul lui dulce mi-a sunat.

faust

Sunt eu!

Maria reta

Ești tu ! O spune înc'odatã!

(Cuprinzându-l.)

E el! e el! O, sunt scãpatã!
Unde e chinul care mã muncea ?
Și lanțuri și 'nchisoare blestematã,
Cu groaza lor ?—Ești tu! mã vei scãpã !
Iatã și strada s'a ivit,
Pe care 'ntãi ne-am întãlnit,
Și iatã-aci și grãdinița, știi ?
Unde cu Marta te-așteptam sã vii.

faust (îndemnãnd-o)

Aidem! aidem!

I

Maria reta

Mai zãbovește!

Cu drag eu zãbovesc, unde ești tu. di mângãia.)

faust

Grãbește!

Sã nu mai pierdem vremea, or de nu
Intãrzierea-amar o vom plãti.

Mãria reta

Cum? sã sãruți tu nu mai știi?
Iubite,-așã puțin e de când ai plecat,
Și sã sãruți ai și uitat ?
De ce la pieptul tãu acu mi-e fricã ?
Odinioarã-așã mi se pãrea
Cã-o vorb'a ta în ceruri mã ridicã,
Și sãrutarea ta mã înneacă.
Or mã sãrutã tu,
Or te sãrut, acu! («cuprinde.»
Vai, buzele tale sunt reci,
Sunt mute.
Unde sunteți desmierdãri
Trecute ?
Vai, cine mi le-a rãpit ? (Hi întoarce fata de ia ei.)

faust

Iubita mea, o vino, o, fii tare!
Te-oi îndrãgi de-acuma înmiit,
Dar vino !-acuma-i singura-mi rugare-
Mãria Teta (întorcându-se spre dãnsul)
Și ești chiar tu? Ești dhiar tu, negreșit?

i faust

O vino, da, sdnt eu.

Margareta

Și lanțul mi-I desprinzi,
 Și 'n brațe iarăș o să mă cuprinzi.
 Dar cum de nu-ți este groază de mine?—
 Vrei să mă scapi. — Să scapi, știi tu pe cine?

faust

O vino,-i ziua-aci numai decât.

Măria reta

Pe mama, o am omorât,
 Copilul, mi l-am înecat.
 La amândoi el ne a fost dat.
 Și ție, da. — Ești tu? și nu visai?
 Dă-mi mâna ta! Nu-i vis; așa-i.
 E dragă mâna ta! — Dar umedă de ce-i?
 Șterge-o, te rog; pe degetele ei
 E sânge! — sânge, l-am văzut,
 O Doamne! Doamne, ce-ai făcut!
 Nu scoate sabia, o nu!
 Te rog, ascunde-o, nu o pot vedea!

faust

Trecutul e trecut acu!
 Ah! mă ucizi!

Margareta

Nu, tu vei rămânea!
 Mormintele acii ți-oi numără,
 Trebuie să vezi de ele dar
 De mâine chiar:
 Mama-i la mijloc îngropată,
 Iar frate-meu alătura îndată,
 Pe mine să mă pui mai la o parte,

Dar nu tocmai așa departe!
 Micuțul aici la sânul drept.
 Și altul nimeni lângă mine! —
 O da, să mă lipesc de tine
 Aceasta-a fost o dulce, dragă fericire!
 Acum însă nu știu, nu mai pot,
 Mi-e par'var trebui să-mi calc pe fire,
 Mi-e par'că mă respingi de tot;
 Și totuși, văd, ești tu, ș'așa blând mă privești,

faust

De ce, dacă sunt eu, nu vrei să mă 'nsoțești?

Margareta

Și unde zici?

faust

Afară Ia lumină!

Margareta

Mormântul de-i aici,
 Și de pândește moartea,-atuncea vină!
 De-acu, la veșnica odihna.
 Și 'ncolo niciun pas.—
 Acuma pleci? O Enric, și trebui să te las!

faust

Dar nu! Vino și tu! Vezi, ușa e deschisă.

Margareta

O nu, calea speranței, vezi, mie mi-e închisă.
 La ce să fug? Tot m'ar pândi.
 Amar e mâna a întinde,
 Și cu căința 'n piept aci,

Așâ de trist e 'n lume-a rătăci,
Ș'apoi la urmă iar m'ar prinde!

faust

N'am să te las.

Margareta

Te du ! grăbește

Bietul copil de-ți mântuește.

Colo! cărarea drept o ții

Pe râu în sus,

Pe punte vii,

Și prin pădure-apuci,

La stânga sunt

Niște uluci,

In Iac, Ia fund.

Cobori pe prund

Și 'n dat' I-ei scoate!

Vezi, se mai sbate,

Cum se silește!

Scapă-I! curând !

faust

Ci te gândește!

Un pas numai să /aci, și ai scăpat!

Marjareta

Muntele-acest de l-am trece odat'!

Acolo stă mama p'o piatră, —

Fiori trec prin tot trupul meu!

Acolo stă mama p'o piatră,

Și clatină capul mereu ;

Nu chiamă pe nimeni, i-i greu capu-așâ;

Tot doarme; de-acu nu s'a mai deștepta.
Tot doarme, — iar noi împreună, iubite.
O, au fost vremi fericite!

faust

Și rugăciuni, și vorbe-s în zadar ?

Te voiu luâ de-acî cu sila dar.

Maria reta

Fugi! orce silă mi-e nesuferită!

Și strânsuri ucigașe rău îmi fac!

Aminteri doar tot ți-am făcut pe plac.

faust

Se crap'acu de ziuă! O, iubită!

Măria reta

Da, ziuă! Cea din urmă zi-mi răsare mie,

Și o credeam ziua-mi de cununie!

Să nu spui nimănu c'ai fost la Greta.

O vai! cununa mea!

Iată, s'a și 'ntâmpat!

Da, ne vom revedea ;

Dar nu la horă 'n sat.

Vezi, în tăcere mulțimea se strânge,

Pe piață, pe stradă

Stau toți grămadă.

Clopote sună, bățul se frânge.

O, cum mă prind și mă leagă!

La butuc acum m'au târît.

Și simte la gât lumea 'ntreagă

Ascuțișul ce-mi cade pe gât.

Și totul e mut ca mormântul!

Faust

De nu m'aș mai fi născut!

MefiStOfel (s'arată afară).

Haideți, sau totu-i pierdut!
Ce zăboviri nesfârșite!
Caii-mi bat din copite,
Și zorile se vor ivi.

Margareta

Ce iese colo din pământ?
El! el! Alungă-l d'acî!
Ce caută 'n locul cel sfânt?
Pe mine mă vrea !

faust

Vei trăi!

Margareta

Tu, judecata Doamne-o vei rosti!

MefiStOfel (cătrefaust)

Ci vino, or te las cu ea acu!

Margareta

A ta sunt, Doamne, să mă mântui tu!
O, cete îngerești, o, cete sfinte,
Veniți și strajă stați-mi înainte!
Enric! mi-e groază de tine.

Mefistofel

E osândită!

Un ilaS (de sus)

E mântuită!

MefiStOfel (cStre Faust)

Tu hai cu mine!

(Dispare cu Faust.)

Un ilas (dinnăuntru, stingându-se)

Enric! Enric!

C f>

t